

การออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรม เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร

โดย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ศรีสุตา สงเคราะห์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

สนับสนุนงบประมาณโดย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ประจำปีงบประมาณ 2557

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

Community Cultural Mapping
Khet Phra Nakhon Bangkok.

by
Srisuda Songklor

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

Granted by
Rajamangala University of Technology Rattanakosin.
Fiscal Year 2014

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ในงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2557 ที่ให้เงินอุดหนุนงานวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผศ. ดร.กัลยา นามสงวน อาจารย์วิมลวรรณ กอบจิตรักษา และอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ถ่ายทอดวิชาชั้นเยี่ยมแต่ศิษย์คนนี้ รู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาปราณี และแนวทางการดำเนินชีวิตตลอดจนทางออกแห่งการเพิ่มพูนทางปัญญา

ขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านท่านที่คอยให้การแนะนำและให้คำปรึกษาในการทำงานมาโดยตลอดจนผลงานออกมาสมบูรณ์

ท้ายที่สุดขอขอบคุณตนเอง ที่ฝ่าฟันอุปสรรค-ปัญหาที่เกิดขึ้น สอนให้คิด-หาวิธีแก้ไขตลอดเวลา กำลังใจต่าง ๆ ที่ทุกคนมีให้คือพลังและแรงกดดันที่ทำให้ได้มีวันนี้

ศรีสุดา สงเคราะห์

กันยายน 2557

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : A81/2557

ชื่อโครงการ : การออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ชื่อนักวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีสุดา สงเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนที่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนครเป็นนครแห่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ตามวิทัศน์ของเขตพระนคร เห็นความสัมพันธ์และศักยภาพของศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ทรัพยากรอื่นๆในชุมชน ระหว่างศิลปวัฒนธรรม ทั้งเก่าและใหม่ในพื้นที่ ให้ประชาชนและชุมชน รู้และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวของตน เพื่อที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ให้ยั่งยืนต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือ ประชากรคือ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 14 ประเภท ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง การเลือกกลุ่มตัวอย่างบริบทที่กำหนดไว้ สัมภาษณ์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มีต่อแผนที่เชิงวัฒนธรรม แล้วทำการออกแบบสรุปผล ได้ประเมินผลงานออกแบบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผลงานให้มีความสมบูรณ์

ผลการวิจัยพบว่าด้านการออกแบบ เนื้อหา และรายละเอียดด้านประโยชน์และการนำไปใช้ มีความพึงพอใจในระดับมาก โดยทั้งหมดมีความสวยงามสอดคล้องกลมกลืนและสื่อความหมายที่เข้าใจง่ายแก่ผู้ใช้แผนที่

ลิขสิทธิ์ © โดย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

คำสำคัญ : แผนที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

E-mail Address : srisuda@rmutr.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : 1 ตุลาคม 2556 – 30 กันยายน 2557

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

Abstract

Code of project : A81/2557
Project name : Community Cultural Mapping Khet Phra Nakhon Bangkok
Researcher name : Asst.prof. Srisuda Songklor

This research aims to design a map of Community Cultural in Phra Nakhon Area, Bangkok to do research about the satisfaction of tourists to the map and to promote cultural tourism in the Phra Nakhorn area due to the Phra Nakhorn area is an area of cultural tourism and history. According to the vision of Phra Nakhorn area which emphasize on the relationship and potential of arts and culture, tourist attractions and other community resources between the old and new culture in the area. To lead villagers and communities appreciate their culture and tourism places in order to develop tourism in a sustainable way.

The instruments used in this research is the population of cultural tourism in Phra Nakhorn area which divided into 14 categories. I used specific sampling, the sample defined context, survey the satisfaction of the cultural community cultural map of Thai and foreigners tourists, then do the conclusion. The evaluation was designed from design professionals and experts in related fields to develop the work to be completed.

The results showed that the design, detail and quality of the benefits and applying had lead to the great satisfaction level of the map's user because of its comfortable and easy to understand.

Keywords:

Email Address : srisuda@rmutr.ac.th

Period of project : October,1 2013-September,30 2014

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
3. ขอบเขตการวิจัย	3
4. นิยามศัพท์	4
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง / ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
1. ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	5
2. แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเขตพระนคร	12
3. แผนที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	42
4. ออกแบบอินโฟกราฟิก	45
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	57

บทที่ 4	ผลการวิจัย	
	1. ขั้นตอนการออกแบบแผนที่	58
	2. การสร้างแผนที่เชิงวัฒนธรรม	59

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
	1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	64
	2. สรุปผลการวิจัย	64
	3. อภิปรายผล	70
	4. ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม		72
	ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	76
	ภาคผนวก ข แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ	80
	ภาคผนวก ค ประมวลภาพความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ	82
	ภาคผนวก ง ประวัติผู้เชี่ยวชาญ	84

ประวัติผู้วิจัย	87
------------------------	----

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	59
2	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d.) ของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับความพึงพอใจและการรับรู้เกี่ยวกับแผนที่	61

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

สารบัญภาพ

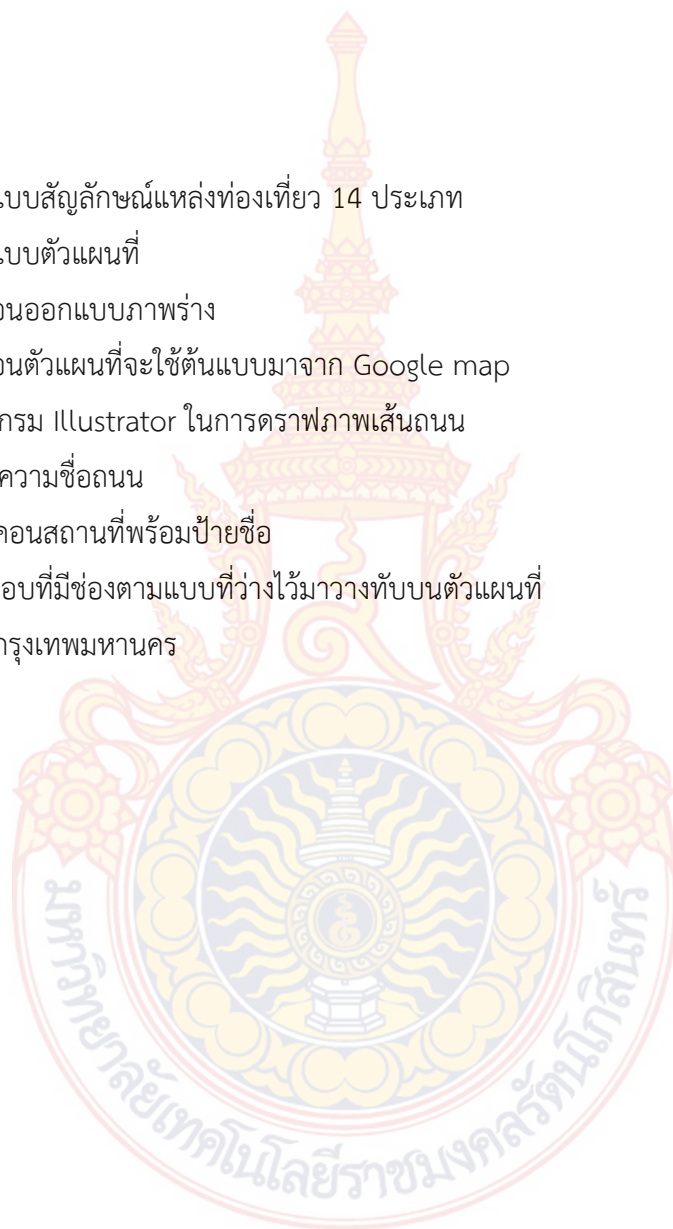
ภาพที่		หน้า
1	แผนที่เขตพระนคร	12
2	พระบรมมหาราชวัง	17
3	วัดพระแก้ว	17
4	วัดโพธิ์	18
5	วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมาราม	18
6	วัดราชบพิตร	19
7	วัดบวรนิเวศวิหาร	19
8	วัดสุทัศน์	20
9	วัดชนะสงคราม	20
10	วัดเทพธิดาราม	21
11	วัดมหรณพาราม	21
12	วัดราชนัดดาราม	22
13	วัดมหาธาตุ	22
14	ป้อมมหากาฬ	23
15	ป้อมพระสุเมรุ	23
16	ศาลาเฉลิมกรุง	24
17	ลานพลับพลาเจษฎาบดินทร์	24
18	วิทยาลัยเพาะช่าง	25
19	มหาวิทยาลัยศิลปากร	25
20	วิทยาลัยนาฏศิลป์	26
21	พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช	27
22	พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	27
23	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	28
24	นิทรรศน์รัตนโกสินทร์	28
25	มิวเซียมสยาม	29
26	เทศกาลวันวิสาขบูชาโลก 11-17 พ.ค. 57	29
27	เสาชิงช้า	30

		ช
28	ศาลเจ้าพ่อเสือ	30
29	ศาลหลักเมือง	31
30	อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย	31
31	อนุสาวรีย์ทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ 1	32

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
32	สวนสราญรมย์	32
33	สวนสันติชัยปราการ	33
34	ตลาดพาหุรัด	33
35	ปากคลองตลาด	34
36	เทศกาลละครกรุงเทพ สวนสันติชัยปราการ	34
37	บ้านดุริยประณีต	35
38	ข้าวต้มน้ำอุ่นชุมชนวัดสามพระยา	35
39	งานเครื่องปั้นดินเผาและงานกรงนกเขา	36
40	ช่างเย็บผ้าเหลืองเป็นจิวร สบง และเครื่องสังฆภัณฑ์	36
41	ปักชุดละคร	37
42	การแทงหยวกกล้วยชุมชนวัดใหม่อมตรส	37
43	แพร่งสรรพศาสตร์	38
44	แพร่งนรา	38
45	ร้านอาหารเก่าแก่สุตรโบราณ	39
46	แพร่งภูธร	40
47	ร้านยาแผนโบราณ	40
48	ร้านยาแผนโบราณบ้านหมอหวาน	41
49	แผนที่แสดงลักษณะทางภูมิศาสตร์	42
50	แผนที่การเกษตร	43
51	แผนที่เน้นการแสดงเขตการปกครอง	43
52	แผนที่แสดงชั้นหิน	43
53	แผนที่แสดงสถานที่ท่องเที่ยวเมืองลำปาง	43

54	ออกแบบสัญลักษณ์แหล่งท่องเที่ยว 14 ประเภท	64
55	ออกแบบตัวแผนที่	65
56	ขั้นตอนออกแบบภาพร่าง	66
57	ขั้นตอนตัวแผนที่จะใช้ต้นแบบมาจาก Google map	67
58	โปรแกรม Illustrator ในการกราฟภาพเส้นถนน	67
59	ใส่ข้อความชื่อถนน	68
60	ใส่ไอคอนสถานที่พร้อมป้ายชื่อ	68
61	ทำกรอบที่มีช่องตามแบบที่วางไว้มาวางทับบนตัวแผนที่	69
62	โลโก้กรุงเทพมหานคร	69

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

บทที่ 1

บทนำ

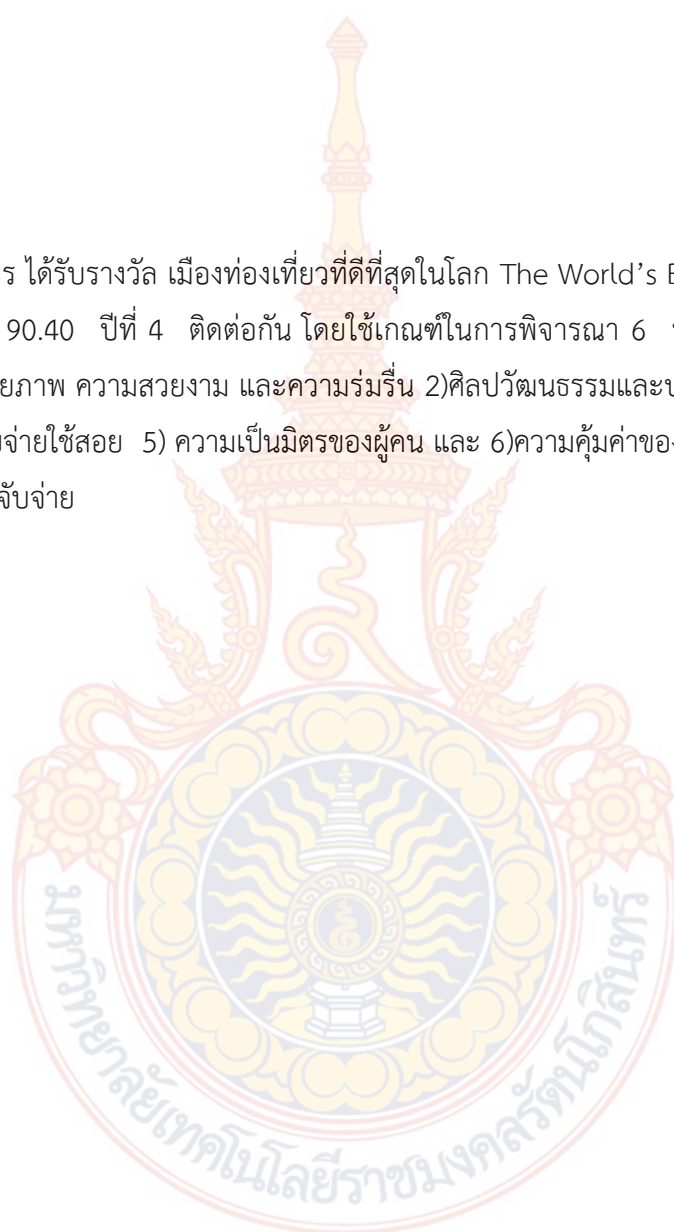
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ การสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่ง รวมไปถึงการค้าและการลงทุน เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศสามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่าภาคผลิตและบริการอื่นๆ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีแนวโน้มการแข่งขันรุนแรงขึ้นตามลำดับ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความอ่อนไหวง่ายจากปัจจัยลบทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สถานการณ์และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เป็นความท้าทายต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยมา (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2554)

เมื่อกระแสการพัฒนาประเทศด้วยนโยบายเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ได้ถูกนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศ จึงถือเป็นจังหวะดีที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในท้องถิ่นจะนำต้นทุนวัฒนธรรมที่มี มาเผยแพร่ให้กว้างขวางออกไปในรูปแบบของการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ (Creative Cultural Tourism) การจัดการการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ วางอยู่บนพื้นฐานของคุณค่าทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นหรือทุนทางวัฒนธรรมสามารถทำได้ โดยหยิบยกเรื่องราวจากประวัติศาสตร์ ศิลปะท้องถิ่น ดนตรีพื้นบ้าน วิถีความเป็นชุมชน วรรณกรรม สถาปัตยกรรม ทัศนกรรม ความงดงามของฝีมือช่าง และอื่นๆ มาจัดการให้เกิดความน่าสนใจสอดคล้องตามคุณค่าของชุมชนหรือเมือง (<http://www.dasta.or.th>) จากการสำรวจของการท่องเที่ยวเพื่อจัดอันดับประเทศยอดนิยมด้วยการเปรียบเทียบศักยภาพการท่องเที่ยวของไทยกับกลุ่มประเทศในเอเชียแปซิฟิก ซึ่งประเมินโดยชาวต่างชาติพบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้เป็นอันดับที่ 1 ในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม อัญมณีของคนไทย อาหาร และสีสันในยามราตรี (เปรมจิต พรหมสาระเมธี, 2553 : 3)

กรุงเทพมหานคร (Bangkok Thailand) เมืองหลวงของประเทศไทย ได้รับเกียรติให้เป็นเมืองน่าเที่ยวที่ดีที่สุดของโลก 4 ปีติดต่อกัน จากการการันตีโดยบรรดานักท่องเที่ยวและผู้่านนิตยสารการท่องเที่ยว Travel & Leisure นิตยสารท่องเที่ยวยอดนิยมของสหรัฐอเมริกา โหวตให้

กรุงเทพมหานคร ได้รับรางวัล เมืองท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในโลก The World's Best Award 2013 ด้วยคะแนนสูงสุด 90.40 ปีที่ 4 ติดต่อกัน โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณา 6 ประการ คือ 1) สถานที่ท่องเที่ยว ทัศนียภาพ ความสวยงาม และความร่มรื่น 2) ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี 3) อาหารการกิน 4) แหล่งจับจ่ายใช้สอย 5) ความเป็นมิตรของผู้คน และ 6) ความคุ้มค่าของเงิน หรือความพึงพอใจที่ได้รับจากการจับจ่าย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเขตพระนครที่กำหนดไว้ว่า “นครแห่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์” โดยแบ่งยุทธศาสตร์เขตพระนครได้ 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ สืบค้นหา พัฒนา โบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการบำรุงรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยภาครัฐ เอกชน และประชาชน 2) เสริมสร้างให้เขตพระนครเป็นเมืองท่องเที่ยวนานาชาติ โดยอาศัยศักยภาพของศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวสำคัญและทรัพยากรอื่นๆ ในท้องถิ่น 3) เพิ่มประสิทธิภาพและจัดให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 4) จัดให้มีระบบข้อมูลให้บริการด้านท่องเที่ยวโดยใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตสมัย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนให้มีแหล่งเศรษฐกิจเพื่อการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเศรษฐกิจดั้งเดิม ซึ่งมีการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์อันมีชื่อเสียงแพร่หลายสู่มาตรฐานสากลมีความโดดเด่นและเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวในระดับนานาชาติ 2) สนับสนุนให้มีการสร้างเศรษฐกิจพื้นบ้านในชุมชนสืบสานสู่สากล ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1. เสริมสร้างและปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนและชุมชนต่างๆ รู้และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ให้ยั่งยืน 2. ส่งเสริมให้มีดุลยภาพระหว่างศิลปวัฒนธรรมทั้งเก่าและใหม่ในท้องถิ่น (<http://portal.bangkok.go.th>)

เขตพระนคร มีพื้นที่ 5,536 ตารางกิโลเมตรเขตพระนคร เป็น 1 ใน 50 เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร อยู่ในกลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร ถือเป็นเขตอนุรักษ์เมืองเก่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมทางฝั่งพระนคร เนื่องจากมีสถานที่สำคัญทั้งทางด้านวัฒนธรรมและด้านการเมืองการปกครองตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งเขตพระนครเป็นที่ตั้งของเกาะรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน เขตพระนครแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 12 แขวง มีชุมชนที่ยังคงสืบสาน อนุรักษ์ วัฒนธรรม ด้านศิลปกรรม สถาปัตยกรรม คหกรรมศิลป์ ประเพณี โบราณสถาน ดนตรี นาฏศิลป์ การละเล่นและกีฬา トラาจนจนถึงวันนี้ ได้แก่ ชุมชนวัดสามพระยา ชุมชนเขื่อนนิวาสน์ ชุมชนวังกรมพระสมมตอมรพันธุ์ ชุมชนวัดใหม่อมตรส ชุมชนป้อมมหากาฬ ชุมชนแพร่งภูธร ชุมชนท่าเตียน

จากการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยในโครงการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมด้านการท่องเที่ยวของชาวไทยในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (2553) โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่า เพศชายมีแนวโน้มใช้การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และศึกษามากกว่าเพศหญิง ขณะที่วัยรุ่นและกลุ่มคนเกษียณอายุใช้การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และศึกษามากกว่ากลุ่มคนทำงาน นอกจากนี้ มีแนวโน้มที่นักท่องเที่ยว ใช้การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อประกอบกิจกรรมอื่นๆ ที่ตนเองชื่นชอบ นอกเหนือไปจากการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ-เชิงอนุรักษ์ การเดินทางท่องเที่ยวเชิงเทศกาลประเพณี และการท่องเที่ยวแบบย้อนยุค เป็นต้น

จากการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในโครงการจัดทำแผนพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยว ในเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและ กีฬา (2553) ซึ่งดำเนินการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมประกอบด้วยการท่องเที่ยว 6 ประเภท ได้แก่ 1) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และ โบราณคดี 2) การท่องเที่ยวชนบท 3) การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย 4) การท่องเที่ยวชมงานวัฒนธรรมและประเพณี 5) การท่องเที่ยวเชิงศาสนา และ 6) การท่องเที่ยว เพื่อการศึกษา

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้เห็น คุณค่าประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม เยี่ยมชมสถาปัตยกรรม นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิตของชุมชน ในพื้นที่ อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการสร้างรายได้ให้กับพื้นที่และ ประเทศได้ เช่น จำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์เกิดจากภูมิปัญญาของชุมชนให้กับนักท่องเที่ยว เกิดการ มุ่งงานทำ ปลุกจิตสำนึกรักท้องถิ่น เกิดการสมดุระหว่างศิลปวัฒนธรรมทั้งเก่าและใหม่ พัฒนาให้เป็น แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

ในกระบวนการออกแบบองค์ประกอบที่สำคัญคือเนื้อหา ภาพ และเสียง องค์ประกอบทั้งสาม สิ่งนี้จะถูกนักออกแบบสื่อจัดวาง เรียบเรียงและคัดเลือก จนเกิดพื้นที่การนำเสนอ การเลือกเสนอ สิ่งใดเป็นหลักและสิ่งใดเป็นรอง ทั้งนี้ในการเลือกสิ่งใดๆ มานำเสนอ จำเป็นต้องมีการสำรวจข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า สัมภาษณ์ พิสูจน์หรือภาพที่เลือกใช้ก็ควรมีความเชื่อมโยงกับหรือเป็นผลผลิตของ ข้อมูลนั้นๆ การใช้รูปแบบอินโฟกราฟิกมาช่วยในการออกแบบเพราะอินโฟกราฟิกเป็นการนำข้อมูลที่ มีอยู่มากมายมานำเสนออย่างสร้างสรรค์ ดึงดูดความสนใจได้ดี เข้าใจง่าย

ผู้วิจัยได้มีความสนใจในการศึกษาพื้นที่ที่มีคุณลักษณะสำคัญทางประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรมของเขตพระนคร ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์เขตพระนครที่มีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี สถาปัตยกรรม ความจำเป็นในการจัดการข้อมูลของความสัมพันธ์ระหว่าง คน ชุมชน สังคม วัฒนธรรมน่าจะเป็นประโยชน์กับบุคคลทั่วไปที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชนรวมทั้ง นักท่องเที่ยว เขตพระนครมีแหล่งข้อมูลทางวิชาการอยู่มากเช่น เอกสารทางวิชาการ บทความ ซึ่งล้วน แต่มีเนื้อหาที่มากเกินไป ไม่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวที่ใช้เวลาไม่มาก และเขตพระนครไม่มีแผนที่เชิง วัฒนธรรม ดังความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้ารูปแบบของแผนที่เชิงวัฒนธรรม ด้วยเทคนิคอินโฟกราฟิก เสนอภาพเชิงสัญลักษณ์ให้เกิดความเข้าใจง่าย ข้อมูลในแผนที่สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยว ให้ได้ รับรู้ถึงวัฒนธรรมของคนในชุมชนอย่างเข้าใจง่ายสนับสนุนให้เสริมสร้างและปลุกจิตสำนึกให้ ประชาชนรู้และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นตน มีความมุ่งมั่นที่จะ ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนที่

3. ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ 8 ชุมชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑสถาน สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม ศาสนารวมถึงความเชื่อทางศาสนา นาฏศิลป์ วิถีชีวิต อาหาร ประเพณี วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้เฉพาะท้องถิ่นสืบเนื่องจนถึงปัจจุบัน
2. ด้านกลุ่มประชากร ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจแผนที่เชิงวัฒนธรรมที่ออกแบบจำนวน 100 คน
3. ด้านการออกแบบ ผู้วิจัยออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรมในเขตพระนครด้วยเทคนิคอินโฟกราฟิกและนำเสนอข้อมูลเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

4. นิยามศัพท์

1. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยวที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องศิลปวัฒนธรรม เช่น ประวัติศาสตร์ โบราณคดี สถาปัตยกรรม พิพิธภัณฑสถาน วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ ศาสนา ดนตรี และสภาพสังคม มีประสบการณ์ร่วมกันกับเจ้าของวัฒนธรรมในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
2. แผนที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง แผนที่ที่แสดงสัญลักษณ์ ตำแหน่งของแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี สถาปัตยกรรม พิพิธภัณฑสถาน วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ ศาสนา ดนตรี และสภาพสังคม ของเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบอินโฟกราฟิก
3. นักท่องเที่ยว หมายถึง กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่นิยมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แผนที่เชิงวัฒนธรรม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ด้วยเทคนิคอินโฟกราฟิก ข้อมูลอธิบายเป็นภาษาไทยและอังกฤษให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ
2. ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยว เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้
ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็นประเด็นที่สำคัญ 5 ประเด็น ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
 - 1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว
 - 1.2 ประเภทการท่องเที่ยว
 - 1.3 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
 - 1.4 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
 - 1.5 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
2. แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเขตพระนคร
3. แผนที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
 - 3.1 ความหมายแผนที่
 - 3.2 องค์ประกอบของแผนที่
 - 3.3 ประเภทของแผนที่
 - 3.4 แผนที่ท่องเที่ยว
4. แผนที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
5. ออกแบบอินโฟกราฟิก
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

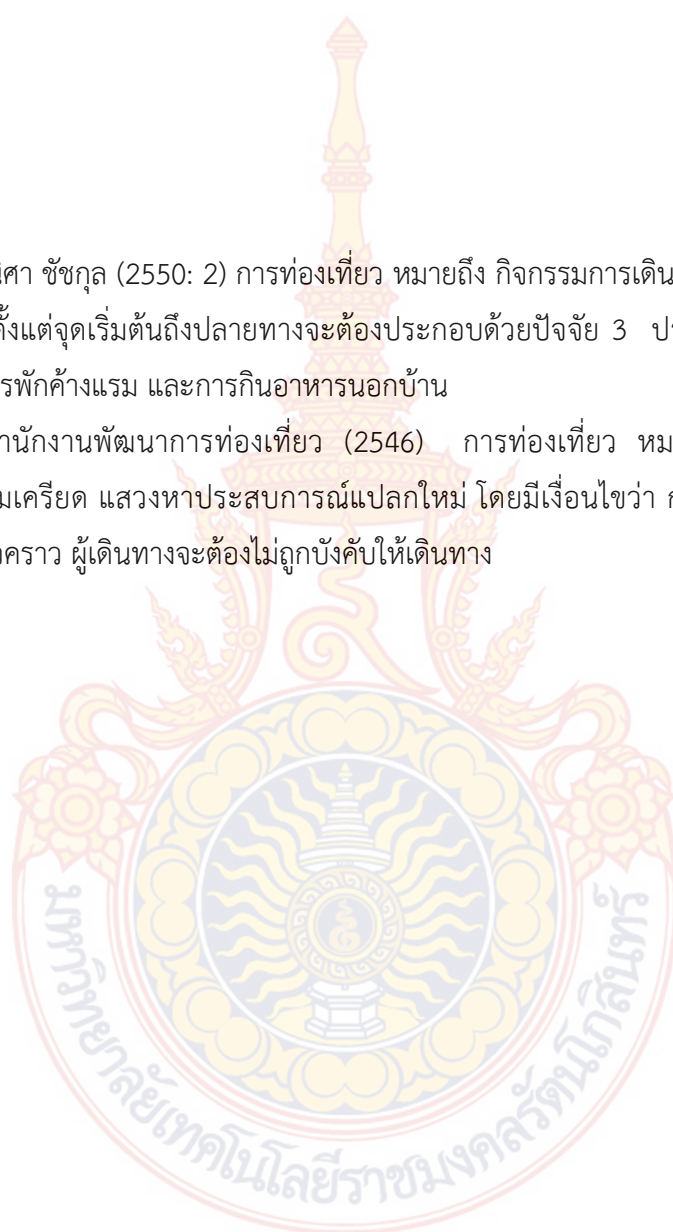
1. ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมเป็นการเรียนรู้สังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงต้องทำการศึกษา
เพื่อความเข้าใจในวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ เป็นการอยู่ร่วมกันได้ทั้งสิ่งเก่าและสิ่งใหม่และให้ความ
สำคัญกับคนในสังคมอย่างดีที่สุด

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism)

นิตา ชัชกุล (2550: 2) การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ซึ่งนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นถึงปลายทางจะต้องประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการเป็นอย่างน้อยคือ การเดินทาง การพักค้างแรม และการกินอาหารนอกบ้าน

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2546) การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อผ่อนคลายความเครียด แสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ โดยมีเงื่อนไขว่า การเดินทางนั้นเป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว ผู้เดินทางจะต้องไม่ถูกบังคับให้เดินทาง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543: 19) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism) ว่า หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยตามปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวเพื่อศึกษาและพักผ่อน หย่อนใจ หรือ ก่อให้เกิดการกระทำร่วมกันของมนุษย์ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมจนเป็นเหตุดึงดูดใจให้เดินทางไปศึกษาและท่องเที่ยวตามแหล่งต่าง ๆ

ไพฑูริย์ พงศะบุตร และวิลาสวงศ์ พงศะบุตร (2542) การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่นซึ่งไม่ใช่เป็นที่พำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้น และเป็นการไปเยือนชั่วคราวโดยไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหารายได้

ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์ (2542: 18) กล่าวถึง การท่องเที่ยวว่า หมายถึง การเดินทางเพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อนหย่อนใจ เป็นการจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นชั่วคราวเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ และเป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพ หรือเพื่อหารายได้ ปัจจัยที่มีผลผลักดันให้ประชาชนมีการเดินทางเพื่อท่องเที่ยวกันมากขึ้นได้แก่ การเกษียณก่อนกำหนดเวลา การมีชีวิตที่ยืนยาวมากขึ้น การมีรายได้เพิ่มขึ้น สิทธิการมีวันหยุดทำงานโดยได้รับค่าจ้าง ความสะดวกด้านการคมนาคม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและรูปแบบการบริโภค ขนาดของครอบครัวที่เล็กลง และนโยบายของรัฐที่เอื้ออำนวยและสนับสนุนการเดินทางท่องเที่ยวและยังได้กล่าวถึงลักษณะของธุรกิจท่องเที่ยวเอาไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นธุรกิจบริการประเภทหนึ่งซึ่งมีคุณลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งสามารถแยกลักษณะเด่นออกได้เป็น 4 ประการคือ

1. เป็นการให้บริการแบบใกล้ชิด ตัวต่อตัว สามารถทราบความพึงพอใจของลูกค้าได้ทันที การควบคุมคุณภาพของการบริการให้คงที่ทำได้ยาก เพราะมีเรื่องของอารมณ์และทัศนคติของผู้รับบริการและผู้ให้บริการเข้ามาเกี่ยวข้อง
2. เป็นการให้บริการที่ต้องมีการวางแผน และเตรียมการล่วงหน้าเป็นเวลานาน การเพิ่มบริการที่เร่งด่วนเฉพาะหน้าทำได้น้อยและทำได้ยาก
3. นักท่องเที่ยวใช้เวลาในการรับบริการสั้นมาก การพัฒนาบริการจึงต้องทำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะรูปแบบ ความรวดเร็ว ประสิทธิภาพของการบริการ และบุคลากรในการให้บริการ
4. เป็นธุรกิจบริการที่ต้องใช้แรงงานคนในการให้บริการ ไม่นิยมนำเอาเครื่องจักรมาใช้แทนคน

สรุปการท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางด้วยการใช้เวลาว่างไปยังสถานที่ที่เราเลือกไปในระยะเวลาสั้นๆ เพื่อให้เกิดความรู้จากแหล่งที่เที่ยวนั้น เกิดความสุข เห็นคุณค่าและความภูมิใจกรณีที่เป็นแหล่งเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ

1.2 ประเภทการท่องเที่ยว

วรรณ วรชวานิช (2539) การท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม เช่น สวนสมุนไพรปราสาทปศุสัตว์ และสัตว์เลี้ยงรวมถึงแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ
2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการเดินทางไปในสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติ
3. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวและเยี่ยมชมสถานที่แสดงถึงความ เป็นวัฒนธรรมเช่น การชมสถานโบราณวัตถุ โบราณสถาน ปราสาท พระราชวัง วัด ประเพณี รวมถึง วิธีการดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย
4. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ผสมผสานในแหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติ หรือแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ โดยมีกิจกรรมเพื่อการรักษาสุขภาพเป็นกิจกรรมสำคัญของการ ท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวสปา
5. การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เป็นการเดินทางไปเยี่ยมเยียนลูกค้า หรือ ดูผลงานและได้ไป ท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้นๆ ประมาณ 1-2 วัน
6. การท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลิน และการหลีกเลี่ยงความจำเจจากสภาพชีวิต ประจำวัน

1.3 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่าสิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ และวิถีชีวิตของหมู่คณะ ในพระราชบัญญัติวัฒนธรรม พ.ศ. 2485 โดยหมายถึงลักษณะที่แสดงถึง ความเจริญงอกงาม ซึ่งสำหรับความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และ ศิลธรรมอันดีของประชาชน ทางวิทยาการ

การท่องเที่ยวที่มุ่งศึกษา เรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจถึงความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ ของคน สังคม วิถีชีวิตของท้องถิ่นต่างๆ โดยสามารถศึกษาได้จากประวัติศาสตร์ ตำนาน ปรากฏท้องถิ่น ภูมิ สถาปัตยกรรม วิถีชีวิต การงานอาชีพ ศิลปะ ประเพณี นาฏศิลป์ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทั้งนี้ได้มุ่งในการ ที่จะต้องสร้างสิ่งใหม่ขึ้นมาหรือว่าต้องดำรงสภาพเดิมแต่ครั้งอดีตมา หากแต่ศึกษาความเป็นมา (อดีต) เพื่อสร้างความเข้าใจ เพื่อที่จะรับรู้ความเป็นจริงในปัจจุบันได้โดยความเข้าใจ ซึ่งการจัดการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมนั้น สามารถทำได้หลายรูปแบบและหลายแนวคิด

ชาลวิทย์ เกษตรศิริ (2540: 1-10) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้ ว่า เป็นวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมผ่านการเดินทางท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวที่เน้น การพัฒนาด้านภูมิปัญญา สร้างสรรค์ เคารพต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ศักดิ์ศรีและวิถีชีวิต ผู้คน หรือ สามารถกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมคือ การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ผู้อ่านและ ย้อนกลับมาตนเอง อย่างเข้าใจความเกี่ยวพันของสิ่งต่าง ๆ ในโลกที่มีความเกี่ยวโยงพึ่งพาไม่ สามารถแยกออกจากกันได้

สุดาพร วรพล (2540: 31-33) ได้สรุปการท่องเที่ยวและมรดกทางวัฒนธรรมชาติของชาติไว้ดังนี้

1. มรดกทางวัฒนธรรมประเภทโบราณสถานถือเป็นแหล่งทรัพยากรที่เปี่ยมได้ด้วยคุณค่าทั้งทางประวัติศาสตร์และทางด้านจิตใจของคนในชาติ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องได้รับการจัดการที่ละเอียดอ่อนรอบคอบ โดยเฉพาะเมื่อจะส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพราะหาก ดำเนินการโดยขาดความระมัดระวังแล้ว จะทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มได้ง่าย เช่น กลุ่มที่ต้องการอนุรักษ์กับกลุ่มผู้ประกอบการ

2. สถานที่ที่จะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมได้นั้น จะต้องเป็นแหล่งที่ได้ประสบการณ์ได้ดีแก่นักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดประโยชน์ที่น่าพึงพอใจ รวมทั้งรักษาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเอาไว้

3. การให้เอกชนซึ่งมีประสบการณ์ในการจัดแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่มาแล้วได้เข้ามาให้การสนับสนุนช่วยเหลือแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ในเรื่องของการจัดทำป้าย อธิบายในแหล่งและการจัดการท่องเที่ยวด้วย

4. แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมควรได้รับการพิจารณาทั้งในแง่ของการอนุรักษ์การเป็นแหล่งเรียนรู้ และบริการที่เหมาะสมแก่นักท่องเที่ยวควบคู่กันไป

5. ควรให้ความสำคัญกับการจัดทำป้ายอธิบายแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมให้กับประเทศกำลังพัฒนาซึ่งมีความด้อยในเรื่องของสื่อ การฝึกอบรม วิชาการ ตลอดจนการจัดการเนื่องจากแหล่งมรดกในประเทศเหล่านั้น มักจะยังเป็นส่วนของวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชุมชนมิใช่สิ่งที่ได้รับอนุรักษ์สืบทอดกันมาแต่อดีต

ข่าวสดรายวัน (2555: 26) ข้อมูลมาจากเว็บไซต์กระทรวงวัฒนธรรม ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ว่าเป็นการศึกษาหาความรู้ในพื้นที่หรือบริเวณที่มีคุณลักษณะที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีการบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาทางสังคมและมนุษย์ผ่านทางประวัติศาสตร์อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม องค์ความรู้และการให้คุณค่าของสังคม โดยสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าหรือสภาพแวดล้อมอย่างธรรมชาติที่สามารถแสดงออกให้เห็นถึงความสวยงามและประโยชน์ที่ได้รับจากธรรมชาติ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม หรือขนบธรรมเนียมประเพณี

ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว (อ้างในข่าวสดรายวัน 2555: 26) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมว่า การท่องเที่ยว นับเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ได้นำเอาวัฒนธรรมมาเป็นจุดขาย เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันและยุโรปที่ต่างสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ เยี่ยมชมงานสถาปัตยกรรมและสัมผัสวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในประเทศนั้น โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชียและแอฟริกา รวมถึงชื่อของที่

ระลึกที่เป็นงานหัตถกรรมและงานฝีมือที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในประเทศนั้น การท่องเที่ยวในลักษณะดังกล่าวเรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (อ้างในข่าวสดรายวัน, 2555: 26) ให้ความหมายว่าการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมประกอบด้วย 1)ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์ 2)โบราณคดีและพิพิธภัณฑ์ 3)งานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ดั้งเดิม 4)ศิลปะ หัตถกรรม ประติมากรรม ภาพวาด รูปปั้นและแกะสลัก 5)ศาสนารวมถึงพิธีกรรมต่างๆ ทางศาสนา 6)ดนตรี การแสดงละคร ภาพยนตร์ 7)ภาษาและวรรณกรรม 8)วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย อาหาร 9)ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน เทศกาลต่างๆ 10)ลักษณะงานและเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้เฉพาะท้องถิ่น

สรุป การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยวที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องศิลปวัฒนธรรม เช่น ประวัติศาสตร์ โบราณคดี สถาปัตยกรรม พิพิธภัณฑ์ วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ ศาสนา ดนตรี และสภาพสังคม มีประสบการณ์ร่วมกันกับเจ้าของวัฒนธรรมแห่งนั้น

1.4 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

พงศธร เกษสาลี (2539: 20) ได้แบ่งองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็น 6 องค์ประกอบดังนี้

1. องค์ประกอบด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นอันประกอบด้วยสิ่งดึงดูดใจ 10 ประการคือ

- 1.1 ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์ที่ยังปรากฏให้เห็น
- 1.2 โบราณคดีและพิพิธภัณฑ์สถานต่าง ๆ
- 1.3 งานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ดั้งเดิมในท้องถิ่นและสิ่งปลูกสร้าง ผังเมือง รวมทั้ง

ซากปรักหักพัง

- 1.4 ศิลปะ หัตถกรรม ประติมากรรม ภาพวาด รูปปั้นและแกะสลัก
- 1.5 ศาสนารวมถึงพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา
- 1.6 ดนตรี การแสดงละคร ภาพยนตร์ มหรสพต่าง ๆ
- 1.7 ภาษาและวรรณกรรม รวมถึงระบบการศึกษา
- 1.8 วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย การทำอาหาร ธรรมเนียมการรับประทานอาหาร
- 1.9 ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน ขนบธรรมเนียมและเทศกาลต่าง ๆ
- 1.10 ลักษณะงานหรือเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีการนำมาใช้เฉพาะท้องถิ่น

2. องค์ประกอบด้านกระบวนการศึกษาสิ่งแวดล้อม เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการศึกษาสิ่งแวดล้อม โดยมีการศึกษาเรียนรู้สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

3. องค์ประกอบด้านธุรกิจท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่มีการให้บริการการท่องเที่ยว โดยผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และได้ผลกำไรตอบแทนสู่ธุรกิจท่องเที่ยวซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา อีกทั้งช่วยอนุรักษ์ ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยให้ชุมชนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือจัดการท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบและได้รับประโยชน์ตอบแทน เพื่อกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น

5. องค์ประกอบด้านการตลาดการท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการตลาดท่องเที่ยวคุณภาพ โดยแสวงหานักท่องเที่ยวคุณภาพให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวคุณภาพได้รับรู้และได้ประสบการณ์จากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างพึงพอใจ อีกทั้งช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้วย

6. องค์ประกอบด้านการสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่ต้องคำนึงถึงการปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องทางการท่องเที่ยวแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีการให้ความรู้ และสื่อความหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

เพียงกานต์ นามวงศ์ (2552: 19-20) กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญควรมี 6 ด้านดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ประกอบด้วย

1.1 ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์ที่ยังปรากฏให้เห็น

1.2 โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานต่างๆ

1.3 งานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ดั้งเดิมในท้องถิ่นและสิ่งปลูกสร้างผังเมืองซากปรักหักพัง

1.4 ศิลปะ หัตถกรรม ประติมากรรม ภาพวาด รูปปั้นและแกะสลัก

1.5 ศาสนารวมถึงพิธีกรรมต่างๆ ทางศาสนา

1.6 ดนตรี การแสดงละคร ภาพยนตร์ มหรสพต่างๆ

1.7 ภาษาและวรรณกรรม รวมถึงระบบการศึกษา

1.8 วิถีชีวิต เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย การทำอาหาร ธรรมเนียมการรับประทานอาหาร

อาหาร

1.9 ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน ขนบธรรมเนียมและเทศกาลต่างๆ

1.10 ลักษณะงานหรือเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีการนำมาใช้เฉพาะท้องถิ่น

2. องค์ประกอบด้านกระบวนการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมโดยมีการศึกษาเรียนรู้สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

3. องค์ประกอบด้านธุรกิจการท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่มีการให้บริการทางการท่องเที่ยวโดยผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและได้รับผลตอบแทนในกำไรสู่ธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา อีกทั้งช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

4. องค์ประกอบด้านการตลาดท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการตลาดท่องเที่ยวคุณภาพ โดยแสวงหานักท่องเที่ยวคุณภาพให้เดินเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวคุณภาพได้รับรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างพึงพอใจ อีกทั้งช่วยอนุรักษ์ทรัพยากร การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

5. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยให้ชุมชนท้องถิ่น ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือจัดการท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบและรับผลประโยชน์ตอบแทนเพื่อกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่น

6. องค์ประกอบด้านการสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องทางการท่องเที่ยวแก่ทุกฝ่าย โดยให้ความรู้และสื่อความหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความรักความหวงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

1.5 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กระทรวงวัฒนธรรมได้จัดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไว้ดังนี้

ประเภทที่ 1 มรดกโลก หมายถึง สิ่งที่บ่งบอกถึงคุณค่าของสิ่งที่มีมนุษยชาติหรือธรรมชาติสร้างขึ้นมา ควรแก่การอนุรักษ์ให้ตกทอดไปยังชนรุ่นหลัง และเป็นสิ่งที่ทุกคนในโลกปัจจุบันนี้เป็นเจ้าของร่วมกัน แบ่งออกเป็น

1. มรดกแห่งความทรงจำของโลก
2. มรดกโลกทางวัฒนธรรม
3. มรดกโลกทางธรรมชาติ

ประเภทที่ 2 อุทยานประวัติศาสตร์ หมายถึง บริเวณที่มีหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์สมัยใดสมัยหนึ่งของประเทศ หลักฐานและความสำคัญดังกล่าวอาจเป็นทางวัฒนธรรมการเมือง และสังคมวิทยาก็ได้

ประเภทที่ 3 พิพิธภัณฑสถาน คือ หน่วยงานที่ไม่หวังผลกำไร เป็นสถาบันที่ถาวรในการรวบรวม สงวนรักษา ศึกษา วิจัย สื่อสาร และจัดแสดงนิทรรศการ ให้บริการแก่สังคมเพื่อการพัฒนา โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อการค้นคว้าการศึกษา และความเพลิดเพลิน โดยแสดงหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับมนุษย์และสภาพแวดล้อม สิ่งซึ่งสงวนรักษาและจัดแสดงนั้นไม่ใช่เป็นเพียงวัตถุ แต่ได้รวมถึงสิ่งที่มีชีวิตด้วยโดยรวมไปถึง สวนสัตว์ สวนพฤกษชาติ วนอุทยาน สถานที่สงวนสัตว์น้ำ และสถานที่อันจัดเป็นเขตสงวนอื่นๆ รวมทั้งโบราณสถาน และแหล่งอนุสรณ์สถาน ศูนย์วิทยาศาสตร์และห้องฟ้าจำลอง

ประเภทที่ 4 แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตรงกันข้ามกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เมืองขนาดใหญ่ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าไปเที่ยวชมสิ่งก่อสร้างและสถาปัตยกรรมทางประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน สถานที่ที่รัฐบาลก่อสร้างขึ้น เช่น พระราชวัง หรืออาคารเก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่สำคัญ

ประเภทที่ 5 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เกิดจากสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ประกอบด้วย สภาพภูมิอากาศ (Climate) ทิวทัศน์ที่สวยงาม (Scenery) และสัตว์ป่า (Wildlife) นับได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จในการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด

ลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนับเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ได้นำเอาวัฒนธรรมมาเป็นจุดขาย เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันและยุโรป ที่ต่างสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ เยี่ยมชมงานสถาปัตยกรรม และสัมผัสวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในประเทศนั้น โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชียและแอฟริกา รวมถึงชื่อของที่ระลึกที่เป็นงานหัตถกรรมและงานฝีมือที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในประเทศนั้น การท่องเที่ยวในลักษณะดังกล่าวเรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, อ้างในข่าวสดรายวัน, 2555: 26)

กรมการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550) โครงการจัดทำแผนพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว ในเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พบว่าปัจจัยสำคัญ 5 ลำดับแรกที่จูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกใช้บริการกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่

1. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง
2. นักท่องเที่ยวชอบและสนใจด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรม
3. นักท่องเที่ยวได้เห็นวิถีการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่นั้นๆ
4. นักท่องเที่ยวได้รับคำแนะนำหรือการบอกต่อจากเพื่อน / ญาติ / คนรู้จัก

(Word of Mouth)

5. นักท่องเที่ยวเคยมาเที่ยว/ใช้บริการแล้วประทับใจ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2553) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ โดยมีการจ้างงานประมาณ 1.94 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 5.3 ของอัตราการจ้างงานทั้งหมดของประเทศ นอกจากนี้ยังนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน เกิดความภูมิใจในเอกลักษณ์ชุมชน

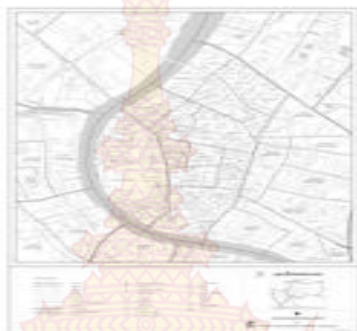
สรุป การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประกอบด้วยได้ 14 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทโบราณสถาน
2. ประเภทสถาปัตยกรรม
3. ประเภทสถานศึกษา
4. ประเภทพระบรมราชานุสาวรีย์
5. ประเภทแหล่งเรียนรู้
7. ประเภทประเพณี
8. ประเภทคติความเชื่อ
9. ประเภทอนุสาวรีย์
10. ประเภทสวนสาธารณะ
11. ประเภทตลาด
12. ประเภทด้านศิลปะการแสดง
13. ประเภทช่างฝีมือ
14. ประเภทอาหาร
15. ประเภทยาแผนโบราณ

2. แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร

เขตพระนครมีคำขวัญว่า “กรุงรัตนโกสินทร์วังวัดกษัตริย์สร้าง ศูนย์กลางสนามหลวง กระทรวงศาล ป้อมประตูคูคลองของโบราณ แหล่งสถาบันการศึกษาประชาธิปไตย รวมดวงใจไทยทั้งประเทศเขตพระนคร”

All rights reserved

ภาพที่ 1 แผนที่เขตพระนครศรี

ที่มา: สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร

cpd.bangkok.go.th/db/doc/khetmap_A3/pranakhon.pdf

เดิมตั้งอยู่ที่ 79 ถนนจักรพงษ์ ติดกับเขตวัดชนะสงครามด้านเหนือหรือฝั่งสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม เนื่องด้วยอำเภอพระนครศรีตั้งอยู่ในเขตนครหลวงอำนาจการปกครองแต่โบราณจึงขึ้นอยู่กับกรมพระนครบาล ปัจจุบันเขตพระนครศรีตั้งอยู่เลขที่ 78 ซอยวัดสามพระยา ถนนสามเสน แขวงวัดสามพระยา จนกระทั่งปัจจุบัน (ตรงข้ามวัดสามพระยา) ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาตรา 60 เปลี่ยนจาก “เขต” เป็น “สำนักงานเขต” สำหรับอาคารสำนักงานเขตพระนครศรีหลังปัจจุบันแต่เดิมนั้นเป็นบ้านของพระยาอมเรศร์สมบัติ (นายอมเรศร์ศุขะวณิช) ต่อมาได้ขยายพื้นที่เพิ่มและจัดซื้อที่และบ้านซึ่งปลูกด้วยไม้สักจำนวน 1 หลัง เดิมเป็นบ้านของพระยาดำรงตรีพระยามหาเทพกระษัตริย์สมุห (เจ๊ก รัตนทัศน์) บ้านหลังนี้สร้างขึ้นในราว พ.ศ. 2465 ซึ่งสำนักงานเขตพระนครศรีได้ทำการปรับปรุง เพื่อใช้เป็นสถานที่ในการจัดแสดงภาพทางประวัติศาสตร์และสิ่งของเครื่องใช้ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เขตพระนครศรี เป็นเขตชั้นในเขตหนึ่งของกรุงเทพมหานครที่มีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจและการปกครอง นอกจากนี้ยังเป็นที่ตั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติที่สร้างอย่างประณีตบรรจง บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ ศิลปะของชาติไทยเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งเป็นศูนย์กลางการศึกษา การค้า เศรษฐกิจ ฯลฯ

เขตพระนครศรีมีพื้นที่ 5,536 ตารางกิโลเมตรมีอาณาเขตติดต่อทิศเหนือ : จรดคลองผดุงกรุงเกษมและเขตดุสิต ทิศใต้ : จรดแม่น้ำเจ้าพระยาติดต่อกับเขตคลองสาน ทิศตะวันออก : ติดต่อเขตป้อมปราบศัตรูพ่ายและเขตสัมพันธวงศ์ ทิศตะวันตก : จรดแม่น้ำเจ้าพระยาติดต่อกับเขตคลองสาน เขตพระนครศรีแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 12 แขวง ได้แก่ 1) พระบรม มหาราชวัง 2) วังบูรพาภิรมย์ 3) วัดราชบพิธ 4) สำราญราษฎร์ 5) ศาลเจ้าพ่อเสือ 6) เสาชิงช้า 7) บวรนิเวศ 8) ตลาดยอด 9) ชนะสงคราม 10) บ้านพานถม 11) บางขุนพรหม 12) วัดสามพระยา ที่ทำการรัฐบาล มีจำนวน 19 แห่ง วัดมีจำนวน 24 แห่ง มัสยิดมีจำนวน 2 แห่ง ศาลเจ้ามีจำนวน 7 แห่ง พระราชวังและวังมีจำนวน 17 แห่ง อนุสาวรีย์ และ พระบรมราชานุสาวรีย์ มีจำนวน 11 แห่ง โบราณสถานและ

สถานที่สำคัญต่างๆ มีจำนวน 27 แห่ง โรงเรียน มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยของรัฐ มีจำนวน 13 แห่ง ตลาดและศูนย์การค้า มีจำนวน 13 แห่ง การคมนาคมมีถนนสายหลัก สะพาน สถานี มีจำนวน 42 แห่ง ชุมชนที่มีชุมชนแออัด มีจำนวน 19 แห่ง และชุมชนที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นของเขตพระนคร มีดังนี้

1. ชุมชนมัสยิดบ้านตึกดิน มีกิจกรรม ได้แก่ การทำทองคำเปลว
2. ชุมชนวัดอินทรวินัย มีกิจกรรม ได้แก่ การทำดอกไม้บาย
3. ชุมชนตรอกศิลป์-ตรอกตึกดิน มีกิจกรรม ได้แก่ การทำศิลปะประดิษฐ์จากสิ่งของเหลือใช้ (โมบายจากขวดน้ำโพลาลิส) การร้อยมาลัยดอกมะลิสด

4. ชุมชนแพร่งภูธร มีกิจกรรม ได้แก่ การปรุงยาแผนโบราณ การนวดแผนโบราณ การแปรรูปสมุนไพร ประดิษฐ์แซกโซโฟนไม้ไฟ อาหารไทย อาหารจีน ร้านสมอหมู ร้านไอศกรีม ร้านปลาทองโก้เสวย ร้านขนมเบื้องโบราณ ร้านก๋วยเตี๋ยวบะหมี่

5. ชุมชนวัดใหม่อมตรส มีกิจกรรม ได้แก่ การแทงหยวก การทำบุหงารำไฟ ตักตาเปลือกข้าวโพด อาหารจิว ก๋วยเตี๋ยวลูกชิ้น

6. ชุมชนวังกรมพระสมมตอมรพันธุ์ มีกิจกรรม ได้แก่ การทำเครื่องสังฆภัณฑ์

7. ชุมชนเขียนนิवासโก้แจ้ มีกิจกรรม ได้แก่ การทำช่างทองโบราณ ร้านอาหารครัวนพรัตน์

8. ชุมชนบ้านพานถม มีกิจกรรม ได้แก่ การทำเครื่องเงิน

9. ชุมชนท่าเตียน มีกิจกรรม ได้แก่ ยาแผนโบราณ อาหารไทยประเภทน้ำพริก

10. ชุมชนวัดสังเวชฯ มีกิจกรรม ได้แก่ บ้านดนตรีไทย ขนมเบื้องญวน การทำขนมเบื้องไทย

การทำขนมอบทุกประเภท

11. ชุมชนมัสยิดจักรพงษ์ มีกิจกรรม ได้แก่ การทำช่างทองโบราณ ขนมไทย

12. ชุมชนวัดสามพระยา มีกิจกรรม ได้แก่ ข้าวต้มน้ำวุ้น

ชุมชนที่ยังคงสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของเขตพระนครเอาไว้จนถึงปัจจุบัน มีดังนี้

1. ชุมชนแพร่งภูธร มีกิจกรรม ได้แก่ อาหารไทย อาหารจีน ร้านสมอหมู ร้านไอศกรีม ร้านปลาทองโก้เสวย ร้านขนมเบื้องโบราณ ร้านก๋วยเตี๋ยวบะหมี่

2. ชุมชนวัดใหม่อมตรส มีกิจกรรม ได้แก่ การแทงหยวก

3. ชุมชนวังกรมพระสมมตอมรพันธุ์ มีกิจกรรม ได้แก่ การทำเครื่องสังฆภัณฑ์

4. ชุมชนเขียนนิवासโก้แจ้ มีกิจกรรม ได้แก่ ปักชุดละคร ร้านอาหารครัวนพรัตน์

5. ชุมชนท่าเตียน มีกิจกรรม ได้แก่ ยาแผนโบราณ อาหารไทยประเภทน้ำพริก

6. ชุมชนวัดสังเวชฯ มีกิจกรรม ได้แก่ บ้านดนตรีไทย

7. ชุมชนวัดสามพระยา มีกิจกรรม ได้แก่ ข้าวต้มน้ำวุ้น

ด้านประเพณี ในเขตพระนคร ที่คงสืบทอดมา มีดังนี้ ทำบุญปีใหม่, ประเพณีตามวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา, ประเพณีตามวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม, วันปีใหม่ชาวจีน, วันสงกรานต์และก่อ

พระเจดีย์ทราย, ลอยกระทง, การตัดบาตรดอกไม้, ตักบาตรเทโวและข้าวต้มลูกโยน, การถวายผ้าอาบน้ำฝ่อนก่อนเข้าพรรษา, งานฉลองวัดสามพระยา, งานสงกรานต์วิสุทธิกษัตริย์ ทำบุญเนื่องในวันเฉลิมพระชนพรรษา, งานวันไหว้ครู ชุมชนวังกรมพระสมมตอมรินทร์, งานฉลองหลวงพ่อดโต, งานศาลเจ้าพ่อลิ้นดำ

ศิลปกรรมและโบราณคดีในเขตพระนคร ได้แก่ ด้านจิตรกรรม เช่นจิตรกรรมฝาผนัง ภาพวาดโบราณ เป็นต้น ประติมากรรม เช่นพระพุทธรูปไสยาสน์ ตึกต่าจีน พระพุทธรูปหามณีรัตนปฏิมากร เป็นต้น สถาปัตยกรรม ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท พระอุโบสถ เป็นต้น โบราณสถาน เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดบวรนิเวศวิหาร ราชวรวิหาร วัดราชนันทารามวรวิหาร เป็นต้น โบราณวัตถุเช่นราชรถใช้ในการพระบรมศพ ปืนใหญ่ พระพุทธรูปเก่าแก่ เป็นต้นดนตรี ได้แก่ วงปี่พาทย์ไทย วงปี่พาทย์มอญ วงปี่พาทย์เสภา วงเครื่องสาย วงมโหรี นาฏศิลป์ ได้แก่ โขน ละคร ลิเก รำวง การละเล่น เช่น การเล่นว่าว การเล่นเกะเรือโยง การเล่นซอฮ้อย เป็นต้น และกีฬา ได้แก่ เล่นว่าว

เขตพระนครมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมายและหลากหลาย เต็มไปด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และความรู้รอบตัว สามารถท่องเที่ยวได้ไม่จำกัดเวลาและไม่จำเป็นต้องมีงบประมาณมาก การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเขตพระนคร ได้แก่ การชมสถานโบราณวัตถุ โบราณสถาน ปราสาทพระราชวัง วัด ประเพณี รวมถึงวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย สามารถแบ่งประเภทท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนครได้ 14 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน ได้แก่
 - 1) พระบรมมหาราชวัง
 - 2) วัดพระศรีรัตนมหาศาสดาราม (วัดพระแก้ว)
 - 3) วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรวิหาร (วัดโพธิ์)
 - 4) วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร
 - 5) วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
 - 6) วัดบวรนิเวศวิหาร
 - 7) วัดสุทัศน์เทพวรารามราชวรมหาวิหาร
 - 8) วัดชนะสงคราม
 - 9) วัดเทพธิดาราม
 - 10) วัดมหรณพาราม
 - 11) วัดราชนันทาราม
 - 12) วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎ์ ราชวรมหาวิหาร
 - 13) ป้อมมหากาฬ

- 14) ป้อมพระสุเมรุ
2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทสถาปัตยกรรม ได้แก่
 - 1) ศาลาเฉลิมกรุง
 - 2) ลานพลับพลาเจษฎาภินันท์
3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทสถานศึกษา ได้แก่
 - 1) วิทยาลัยเพาะช่าง
 - 2) มหาวิทยาลัยศิลปากร
 - 3) วิทยาลัยนาฏศิลป์
4. แหล่งท่องเที่ยวประเภทพระบรมราชานุสาวรีย์ ได้แก่
 - 1) พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ร.1)
 - 2) พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.4)
5. แหล่งท่องเที่ยวประเภทแหล่งเรียนรู้ ได้แก่
 - 1) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
 - 2) นิทรรศน์รัตนโกสินทร์
 - 3) มิวเซียมสยาม
6. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประเพณี ได้แก่ สนามหลวง
7. แหล่งท่องเที่ยวประเภทคติความเชื่อ ได้แก่
 - 1) เสาชิงช้า
 - 2) ศาลเจ้าพ่อเสือ
 - 3) ศาลหลักเมือง
8. แหล่งท่องเที่ยวประเภทอนุสาวรีย์ ได้แก่
 - 1) อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย
 - 2) อนุสาวรีย์ทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ 1
9. แหล่งท่องเที่ยวประเภทสวนสาธารณะ ได้แก่
 - 1) สวนสราญรมย์
 - 2) สวนสันติชัยปราการ
10. แหล่งท่องเที่ยวประเภทตลาด ได้แก่
 - 1) ตลาดพาหุรัด

- 2) ปากคลองตลาด
11. แหล่งท่องเที่ยวประเภทด้านศิลปะการแสดง ได้แก่
 - 1) เทศกาลละครกรุงเทพ-สวนสันติชัยปราการ
 - 2) บ้านดรุณประณีต-ชุมชนวัดสังเวช
12. แหล่งท่องเที่ยวประเภทช่างฝีมือ ได้แก่
 - 1) การแทงหยวก-ชุมชนวัดใหม่อมตரச
 - 2) บ้านปักชุดละคร-ตรอกเขียนนิวาสน์
 - 3) ช่างเย็บสบง จีวร เครื่องสังฆภัณฑ์-ชุมชนวังกรมพระสมมตอมรพันธ์
 - 4) เครื่องปั้นดินเผา-กรงนก-ชุมชนป้อมมหากาฬ
 - 5) ข้าวต้มน้ำจิ้ม-ชุมชนวัดสามพระยา
13. แหล่งท่องเที่ยวประเภทอาหาร ได้แก่ ชุมชนแพ่งสรรพศาสตร์-แพ่งนรา-แพ่งภูธร
14. แหล่งท่องเที่ยวประเภทยาแผนโบราณ ได้แก่
 - 1) ชุมชนท่าเตียน
 - 2) บ้านหมอหวาน

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน ได้แก่ 1) พระบรมมหาราชวัง 2) วัดพระศรีรัตนมหาเศวตาราม (วัดพระแก้ว) 3) วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรวิหาร (วัดโพธิ์) 4) วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมาราม ราชวรวิหาร 5) วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม 6) วัดบวรนิเวศวิหาร 7) วัดสุทัศน์เทพวราราม ราชวรมหาวิหาร 8) วัดชนะสงคราม 9) วัดเทพธิดาราม 10) วัดมเหยงคณ์ 11) วัดราชนันทาราม 12) วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ราชวรมหาวิหาร 13) ป้อมมหากาฬ 14) ป้อมพระสุเมรุ

ภาพที่ 2 พระบรมมหาราชวัง

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ร.1) ทรงโปรดให้สร้างขึ้นพร้อมสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ มีป้อมปราการ กับประตูพระราชวังโดยรอบ ภายใน แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ พระราชฐานชั้นนอก พระราชฐานชั้นกลาง พระราชฐานชั้นใน และ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในอดีตเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทางมีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 1,3,9,15,25,30,32,33,39,43,44,47,53,64,80,82,91,201,203,501,503,508,512 หรือเรือด่วนเจ้าพระยา

2) วัดพระศรีรัตนมหาศาสดาราม (วัดพระแก้ว) (watphrakaew)

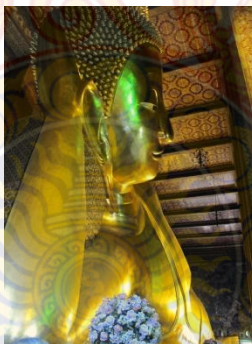
ภาพที่ 3 วัดพระแก้ว

ที่มา: <http://www.ismtec2013.org/>

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ร.1) ทรงโปรดให้สร้างขึ้น มีพระประธานในพระอุโบสถคือพระพุทธรูปมหายานรัตนปฐมากร (พระแก้วมรกต) ไม่มีพระสงฆ์จำ

พรรษาใช้เป็นทีบวชนาคหลวง ถือเป็นวัดคู่กรุง มีสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมที่มีความงดงามและคุณค่าของช่างศิลป์ไทย เช่น พระอุโบสถมีการปิดทองประดับกระจก ผั่งพระอุโบสถเขียนลายรดน้ำ พระแก้วมรกตทำด้วยมณีสีเขียวเนื้อเดียวกันทั้งองค์ บุชบกทองที่ประดิษฐานพระพุทธรูปมหาเมธีรัตนปฏิมากรสร้างด้วยไม้สลักหุ้มทองคำทั้งองค์ฝังมณีมีค่าสีต่างๆ การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทางมีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 1, 3, 9, 15, 25, 30, 32, 33, 39, 43, 44, 47, 53, 64, 80, 82, 91, 201, 203, 501, 503, 508, 512 หรือเรือด่วนเจ้าพระยา

3) วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร วัดโพธิ์ (Watpo)

ภาพที่ 4 วัดโพธิ์

ที่มา : วันที่ 9 มิถุนายน 2557

เป็นวัดประจำรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ร.1) ใช้ผู้เชี่ยวชาญงานศิลปกรรมสาขาต่างๆมาสร้างสรรค์ในวัด มีพระพุทธรูปไสยาสน์องค์ใหญ่ก่ออิฐถือปูนปิดทองทั้งองค์ ยาว 46 เมตร สูง 15 เมตร ที่ฝ่าพระบาทแต่ละข้างมีลวดลายประดับมุกเป็นภาพมงคล 108 ประการ อันเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของมหาบุรุษตามคติของอินเดีย นำเอาตำราวิชาการด้านต่างๆมาจารึกไว้โดยรอบเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทยที่รวมภูมิปัญญาไทยเอาไว้ การเดินทาง: โดยรถยนต์ โดยรถประจำทางมีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 1, 3, 6, 9, 12, 25, 43, 44, 47, 53, 60, 82, 91, 123, 501, 507, 508, 48

4) วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมารามราชวรมหาวิหาร (Wat Ratchapradit Sathitmaha simaram)

ภาพที่ 5 วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมาราม

ที่มา: <https://www.facebook.com/Watrajapradit>

เป็นอารามหลวงชั้นเอกที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.4) เป็นพระอารามแรกของคณะสงฆ์ธรรมยุติ เป็นเสมือนวัดต้นแบบของคณะธรรมยุติ ในประเทศไทยมีความงดงามทางสถาปัตยกรรมหน้าบันไม้สักแกะสลักเป็นลายกนกกลิ้งรักปิดทอง ชุ่มประตุนหน้าต่างประดับรูปลายปูนปั้น ลงรักปิดทองติดกระจกสีเป็นรูปมณฑกภูทุกบาน การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 2, 60, 512

5) วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม (Wat Rajaborpit)

ภาพที่ 6 วัดราชบพิธ

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

เป็นวัดประจำรัชกาลที่ 5 มีสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานกันระหว่างศิลปะแบบไทย ประเพณีกับศิลปะตะวันตกได้อย่างกลมกลืนคือพระอุโบสถที่ภายนอกเป็นพระอุโบสถแบบไทย ประดับกระเบื้องลายเบญจรงค์แต่ภายในตกแต่งด้วยศิลปะโกธิกแบบตะวันตก มีบานประตู หน้าต่างของอุโบสถประดับมุกกลวดลายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 2, 60, 1, 512

6) วัดบวรนิเวศวิหาร (Wat Bowon Niwet Vihara)

ภาพที่ 7 วัดบวรนิเวศวิหาร

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

วัดบวรนิเวศวิหารสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2372 เดิมชื่อว่าวัดใหม่ ในรัชกาลที่ 4 รัชกาลที่ 7 และรัชกาลที่ 9 (ปัจจุบัน) ทรงผนวช ดำหนักที่ประทับ คือ ดำหนักปั้นหย่าซึ่งเป็นตึกฝรั่ง 3 ชั้น พระอุโบสถมีเสาเหลี่ยมบัวหัวเสาเป็นลายฝรั่ง ซุ้มประตูหน้าต่างปิดทองประดับกระจก ศิลปกรรมภายในพระอุโบสถ เป็นงานจิตรกรรม ฝาผนัง เขียนโดยขรัวอินโข่ง ผสมผสานกันระหว่าง ศิลปะไทย ศิลปะจีนและศิลปะตะวันตก การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 1, 2, 15, 56, 68, 511

7) วัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร (watsutat)

ภาพที่ 8 วัดสุทัศน์

ที่มา: <http://www.dhammathai.org>

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ร.1) โปรดเกล้าให้สถาปนาขึ้น มีพระศรีศากยมุนีเป็นพระประธานในพระวิหารหลวง พระเจดีย์และแผ่นหน้าโขกหลังซุ้ม

เสมานั้นหล่อด้วยดีบุก สัตตมหาสถานหล่อด้วยทองแดงขัดเกลี้ยง (ด้วยศิลาเนื้อละเอียด) เป็นความงามทางศิลปกรรม การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 10, 12, 19, 35, 42

8) วัดชนะสงคราม (Wat Chana Songkhram)

ภาพที่ 9 วัดชนะสงคราม

ที่มา: <http://watchanasongkram.com>

พ.ศ. 2325 สมเด็จพระบวรราชเจ้า มหาสุรสิงหนาท กรมพระราชวังบวรสถานมงคล ถวายเป็นพระอารามหลวงสำหรับพระสงฆ์ฝ่ายรามัญนิกายเป็นพระอารามหลวงชั้นโท ชนิดราชมหาวิหาร เป็นวัดโบราณ และเพื่อเป็นอนุสรณ์ที่สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท ทรงมีชัยชนะต่อพม่าในการรบทั้ง 3 ครั้ง การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 6, 30, 32, 53, 64, 82, 30, 32, 524 หรือโดยเรือด่วนเจ้าพระยา ลงท่าพระอาทิตย์ เข้าประตูด้านหลังวัด

9) วัดเทพธิดาราม (Wat Theptidaram)

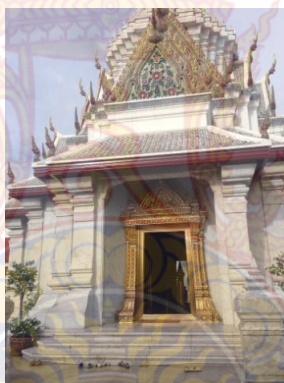
ภาพที่ 10 วัดเทพธิดาราม

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

ในสมัยรัชกาลที่ 3 โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าลูกเธอพระองค์เจ้าวิลาส พระปิยราชธิดา เคยเป็นที่พำนักของสุนทรภู่กวีเอกแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อคราวบวชเป็น

พระภิกษุ ปัจจุบันยังมีกุฏิหลังหนึ่งเรียกว่า “บ้านกวี” มีสถาปัตยกรรมเป็นแบบจีน ในวัดมีตุ๊กตาจีน จำหลักทั้งรูปสัตว์และรูปคน ที่น่าสนใจ คือ บางตัวสลักเป็นรูปหญิงไทยไว้ผมปีกแบบโบราณนั่งอุ้มลูก การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 5

10) วัดมหารณพาราม (Watmahanparram)

ภาพที่ 11 วัดมหารณพาราม

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

ในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้ทรงพระราชทานเงินเพื่อช่วยก่อสร้างและหาพระพุทธรูปใหญ่ มาประดิษฐานเป็นพระประธาน สถาปัตยกรรมได้อิทธิพลจากจีน เคยเป็นโรงเรียนประถมแห่งแรกของไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 คือโรงเรียนวัดมหารณพ พ.ศ. 2427 และนำต้นพระศรีมหาโพธิ์จาก ประเทศศรีลังกามาปลูกไว้ 1 ต้น การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 10, 12, 14, 35, 42, 56

11) วัดราชนัตดาราม (Wat Ratchanatdaram)

ภาพที่ 12 วัดราชนัตดาราม

ที่มา: <https://www.facebook.com>

เป็นวัดที่รัชกาลที่ 3 โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น เพื่อเป็นเกียรติแด่พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าโสมนัสวัฒนาวดี พระอุโบสถเป็นแบบไทย มีช่อฟ้า ใบระกา ฝาผนังเขียนลายเทพชุมนุม กับดาวดาราศาสตร์ ยอดปราสาททำด้วยทองคำ มีความสูง 36 เมตรประกอบด้วย เจดีย์ล้อมรอบ 37 องค์ ปัจจุบันโลหะปราสาทแห่งนี้เหลืออยู่เพียงแห่งเดียวในโลก การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 2, 12, 15, 35, 44, 47, 56, 59, 70, 79, 157, 159, 169, 171, 174, 183, 201, 503, 509, 511, 512, 556

12) วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ราชวรมหาวิหาร (watmahatat)

ภาพที่ 13 วัดมหาธาตุ

ที่มา: <http://www.dhammathai.org>

สร้างขึ้นในสมัยอยุธยา เดิมเรียกว่า วัดสลัก ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ร.1) พระมณฑปเป็นที่ประดิษฐานพระเจดีย์ทอง บรรจุพระบรมสารีริกธาตุเป็นศิลปะแบบรัชกาลที่ 1 ผนังภายในพระอุโบสถมีภาพเขียนเรื่องชาดกต่างๆ และรูปเทพชุมนุม เสาทาสีเขียวลายทรงข้าวบิณฑ์ เพดานลายฉลุทอง และเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งแรกของไทย คือ มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย (มจร.) การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 1, 3, 7, 9, 15, 25, 30, 32, 33, 39, 43, 44, 47, 53, 59, 60, 64, 65, 70, 80, 82, 91, 203 หรือเรือด่วนเจ้าพระยา

13) ป้อมมหากาฬ (Maha Kan Fort)

ภาพที่ 14 ป้อมมหากาฬ

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ร.1) โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นตามแนวกำแพงกรุงรัตนโกสินทร์ในปี พ.ศ. 2326 เพื่อป้องกันรักษาพระนคร เป็นป้อม 3 ชั้น มีลักษณะรูปแปดเหลี่ยม มีกำแพงล้อมรอบ มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่มีความงาม การเดินทาง: โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 56, 79

14) ป้อมพระสุเมรุ (Phra Sumen Fort)

ภาพที่ 15 ป้อมพระสุเมรุ

ที่มา: <http://th.wikipedia.org/>

เป็นป้อมปราการบนกำแพงเมืองตามแนวคูเมือง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ร.1) มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่มีความงาม มีทั้งหมด 14 ป้อม ปัจจุบันเหลือ 2 ป้อม คือ ป้อมมหากาฬและป้อมพระสุเมรุ เป็นสวนสาธารณะสันติชัยปราการ การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 3, 6, 9, 15, 19, 30, 32, 33, 43, 53, 64, 64A, 65, 80, 82, 91, 169

2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทสถาปัตยกรรม ได้แก่ 1) ศาลาเฉลิมกรุง 2) ลานพลับพลา
เจษฎาบาดินทร์

1) ศาลาเฉลิมกรุง (salachalermkrung)

ภาพที่ 16 ศาลาเฉลิมกรุง

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

ตัวอาคารแบบโมเดิร์นสไตล์ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยม สูง 4 ชั้น ภายในออกแบบ
ตกแต่งเรียบง่ายระหว่างตะวันตกผสมผสานกับไทยปทุมฤกษ์การฉายภาพยนตร์คือเรื่อง“มหาภัยใต้
สมุทร” ปัจจุบันจัดแสดงนาฏศิลป์ชั้นสูงอันเป็นศิลปะประจำชาติไทย คือ การแสดงโขน การเดินทาง:
โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 73, 73ก, 4, 46,507

2) ลานพลับพลาเจษฎาบาดินทร์ (royal-pavilion-mahajetsadabadin)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala Technology Rattanakosin

All rights reserved

ภาพที่ 17 ลานพลับพลาเจษฎาบาดินทร์

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

เป็นพลับพลาที่ประทับ มีลักษณะโถงจตุรมุข เพดานปิดทองฉลุลาย เสาในปิดทอง เขียนลายรดน้ำ เสานอกบุหินอ่อนปั้นบัวหัวเสา เพื่อใช้เป็นที่สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง ต้อนรับราชอาคันตุกะหรือประมุขของต่างประเทศ มีพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.3) ศาลารายหน้าบันปั้นปูนสำหรับเฝ้ารับเสด็จฯและสวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อน หย่อนใจ ซึ่งมีลักษณะทางสถาปัตยกรรมศิลปกรรมที่สำคัญ การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 2, 12, 15, 39, 42, 44, 47, 56, 59, 60, 70, 79, 509, 511

3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทสถานศึกษา ได้แก่ 1) วิทยาลัยเพาะช่าง 2) มหาวิทยาลัยศิลปากร 3) วิทยาลัยนาฏศิลป์

1) วิทยาลัยเพาะช่าง (Poh-chang Academy Of Arts)

ภาพที่ 18 วิทยาลัยเพาะช่าง

ที่มา: วันที่ 7 มกราคม 2556

“โรงเรียนเพาะช่าง” ได้รับพระราชทานกำเนิดจาก พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.6) เมื่อ 7 มกราคม พ.ศ. 2456 มีพระราชประสงค์จะทำนุบำรุงศิลปะการช่างของไทยให้พัฒนาการสืบไป สัญลักษณ์ คืออาคารอำนวยการ (ตึกกลาง) มีเสา 6 ต้น เป็นสถาปัตยกรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ และองค์พระวิษณุกรรมสีทอง 2 องค์ มีการจัดการศึกษาทางด้านช่างศิลปหัตถกรรมเป็นแห่งแรก การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 2, 5, 6, 8, 12, 25, 42, 53, 82, 507

2) มหาวิทยาลัยศิลปากร (Silpakorn University)

ภาพที่ 19 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ที่มา: วันที่ 5 สิงหาคม 2557

เดิมเป็นวังของพระเจ้าหลานเธอในรัชกาลที่ 1 กำเนิดโรงเรียนประณีตศิลปกรรม เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนศิลปากรเปิดสอน 3 แผนก คือ 1) แผนกประณีตศิลปกรรม สอนในวิชา จิตรกรรม ประติมากรรมและทฤษฎีศิลป์ 2) แผนกศิลปะอุตสาหกรรม สอนในวิชาการช่างรักประดับ มุก วิชาเครื่องปั้นดินเผาและเครื่องเคลือบ 3) แผนกนาฏดุริยางค์ สอนในวิชาการแสดงดนตรีและ ขับร้อง (เป็นวิทยาลัยนาฏศิลป์ในปัจจุบัน) โดยมีศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี (เดิมชื่อ Corrado Feroci) ประติมากรชาวอิตาลีเป็นผู้ดำเนินการ การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 1, 15, 19, 25, 43, 44, 47, 53, 59, 82, 91, 123, 203, 501, 508, 502

3) วิทยาลัยนาฏศิลป์ (The College of Dramatic Arts)

ภาพที่ 20 วิทยาลัยนาฏศิลป์

ที่มา : The College of Dramatic Arts, Bangkok

วิทยาลัยนาฏศิลป์ เดิมมีชื่อว่า "โรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์" ก่อตั้งโดย พลตรีหลวง วิจิตรวาทการ เปิดการเรียนการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2477 ซึ่งนับเป็น สถาบันการศึกษาแห่งแรกที่ทำให้การศึกษาทั้งวิชาสามัญและวิชาศิลป์ ให้การศึกษาทางช่างศิลป์ นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ ปัจจุบันกรมศิลปากรได้จัดตั้งเป็น “สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์” การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทางมีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 3, 9, 15, 30, 32, 33, 53, 59, 64, 65, 80, 91, 203, 506, 507 หรือ เรือด่วนเจ้าพระยา

4. แหล่งท่องเที่ยวประเภทพระบรมราชานุสาวรีย์ ได้แก่ 1) พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ร.1) 2) พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.4)

1) พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ร.1) (The Monument of King Rama I)

ภาพที่ 21 พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

ที่มา: วันที่ 6 เมษายน 2557

สร้างขึ้นเมื่องานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 150 ปี เมื่อ พ.ศ. 2475 เป็นปฐมบรม กษัตริย์ในมหาจักรีราชวงศ์ และผู้สถาปนากรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงของไทย หล่อด้วยทองสำริดมีฐาน เป็นหินอ่อน ประดิษฐาน ณ เชียงสะพานพุทธฯ ผลงานออกแบบ และประติมากรรมของศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 6, 8, 9, 73

2) พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.4) (The Monument of King Rama 4)

ภาพที่ 22 พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ที่มา : www.dek-d.com

ทรงเปิดประตูเมืองค้าขายกับชาวยุโรป ทำให้ประเทศชาติรอดพ้นจากการตกเป็นเมืองขึ้นของชาตินักล่าอาณานิคมทรงปฏิรูปคณะสงฆ์ไทย ทรงนำชาติไทยไปสู่ความเจริญในด้านต่างๆ ประดิษฐาน ณ วัดราชประดิษฐ์ฯ และเป็นທີ່เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนที่มาด้วย การเดินทาง: โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 1, 3, 6, 9, 12, 25, 32, 43, 44, 47, 48, 53, 60, 82, 91, 123

5. แหล่งท่องเที่ยวประเภทแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ 1) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ 2) นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ 3) มิวเซียมสยาม

1) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (National Museum Bangkok)

ภาพที่ 23 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

ในสมัยรัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าฯให้จัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติขึ้นที่ศาลาสหทัยสมาคม เรียกว่า “มิวเซียม” จัดแสดงศิลปะโบราณวัตถุต่างๆ มากมาย อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของไทยและชาติเพื่อนบ้าน เพื่อส่งเสริมให้รู้จักคุณค่าของวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของชุมชนของตน เพื่อการท่องเที่ยว การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 3, 6, 9, 15, 19, 30, 32, 33, 39, 43, 47, 53, 59, 60, 65, 70, 80, 82, 91, 123, 201, 203 รถปรับอากาศ 1, 8, 25, 506, 507, 512, 38, 39, 82

3) นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ (Nitasrattanakosin)

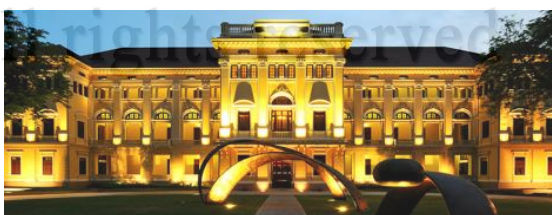

ภาพที่ 24 นิทรรศน์รัตนโกสินทร์

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

เป็นศูนย์การเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรมของยุครัตนโกสินทร์ที่สมบูรณ์แบบและทันสมัย โดยแบ่งการจัดนิทรรศการเป็น 7 ห้อง มีสื่อคล้องจองกัน ชั้นบนสุดสามารถชมทิวทัศน์ของเกาะรัตนโกสินทร์ได้สวยงามมาก การเดินทาง : โดยรถยนต์โดยรถประจำทาง คือสาย 2, 12, 15, 39, 42, 44, 47, 56, 59, 60, 70, 79, 509, 511

4) มิวเซียมสยาม (Museum Siam: Discovery Museum)

ภาพที่ 25 มิวเซียมสยาม

ที่มา : www.momypedia.com

ใช้อาคารกระทรวงพาณิชย์เดิมเป็นพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งแรก ที่เน้นการสร้างประสบการณ์สดใหม่ในการชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นต้นแบบของการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ให้กับประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนไทยเกี่ยวกับการสร้างสำนึกในการรู้จักตนเอง รู้จักเพื่อนบ้าน และรู้จักโลก อย่างสนุกสนานผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่และกิจกรรมสร้างสรรค์ การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 3, 6, 9, 12, 47, 53, 82, 524

6. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประเพณี ได้แก่ สนามหลวง
สนามหลวง (Sanam Luang)

ภาพที่ 26 เทศกาลวันวิสาขบูชาโลก 11-17 พ.ค. 57

ที่มา: <http://daily.bangkokbiznews.com>

มีมาแต่แรกสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ ในสมัยรัชกาลที่ 1 เป็นบริเวณที่โล่ง ใช้เป็นที่สร้างพระเมรุมาศ ถวายพระเพลิง พระบรมศพ พระมหากษัตริย์ และพระราชวงศ์ชั้นสูง คนทั่วไปเรียกว่า "ทุ่งพระเมรุ" ในสมัยรัชกาลที่ 4 ให้เรียกว่า ทุ่งสนามหลวง ในสมัยรัชกาลที่ 5 ให้ขยายที่ออกไปเป็นรูปไข่และปลูกต้นมะขาม 2 แถว การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 1, 2, 3, 9, 15, 19, 25, 30, 32, 33, 39, 42, 43, 44, 47, 53, 59, 60, 64, 68, 70, 79, 80, 82, 91, 123, 124, 201, 203, 503, 508, 512

7. แหล่งท่องเที่ยวประเภทคติความเชื่อ ได้แก่ 1) เสาชิงช้า 2) ศาลเจ้าพ่อเสือ 3) ศาลหลักเมือง

- 1) เสาชิงช้า (Sao Ching Cha)

ภาพที่ 27 เสาชิงช้า

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

ในสมัยรัชกาลที่ 1 โปรดให้มีการสร้างโบสถ์พราหมณ์และเสาชิงช้าตามความเชื่อแบบพราหมณ์ โบราณสถานของชาติ พ.ศ. 2492 ลักษณะเป็นเสาคู่ขนาดใหญ่ สูงประมาณ 21 เมตร ทาสีแดงชาด ในอดีตใช้ประกอบพิธีกรรมปวงาย หรือพิธีโล้ชิงช้าในศาสนาพราหมณ์ การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทางมีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 10, 12, 15, 19, 35, 42, 48, 73, 96

2) ศาลเจ้าพ่อเสือ (San Chao Pho Suea)

ภาพที่ 28 ศาลเจ้าพ่อเสือ

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

สร้างตามรูปแบบศาลเจ้าที่นิยมทางภาคใต้ของจีน เทพเจ้าประจำศาลคือ เสียนเทียน ซ่งตี้หรือเจ้าพ่อเสือ การสร้างศาลประดิษฐานรูปเสือโดยเอากระดูกเสือบรรจุในแท่นปั้นรูปประดิษฐานบนแท่น อัญเชิญดวงวิญญาณเสือขอให้ปกป้องรักษาประชาราษฎร์ให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข เป็นที่นิยม

กราบไหว้ โดยเฉพาะคนที่กำลังมีคดีความต้องขึ้นศาล การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 10, 12, 19, 35, 42

3) ศาลหลักเมือง (City Pillar Shrine)

ภาพที่ 29 ศาลหลักเมือง

ที่มา: วันที่ 5 สิงหาคม 2557

ในสมัยรัชกาลที่ 1 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้จัดการพระราชพิธีฝังเสาหลักเมืองกรุงเทพฯ เสาหลักเมืองสร้างด้วยไม้ชัยพฤกษ์ปิดทองทับทั้งต้นยอดเสาเป็นรูปบัวตูม มีแผ่นทองคำจารึกดวงชะตากรุงเทพมหานครบรรจุอยู่ ฐานเสาทำด้วยไม้สักเป็นรูปบัวหกเหลี่ยมปิดทองประดับกระจก ลวดลายสูงเหนือดิน 108 นิ้ว ฝังอยู่ในดิน 79 นิ้ว เส้นผ่าศูนย์กลางที่โคนเสา 29 นิ้ว การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง คือ สาย 2, 3, 6, 82, 59, 201, 91, 60, 512, 25, 32, 33, 70, 203

8. แหล่งท่องเที่ยวประเภทอนุสาวรีย์ ได้แก่ 1) อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย 2) อนุสาวรีย์ทหารอาสาในสงครามโลกครั้งที่ 1

1) อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย (Democracy Monument)

ภาพที่ 30 อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกของคณะราษฎรได้ปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 มีความสำคัญต่อชุมชนคือปัจจุบันมักจะเป็นสถานที่ชุมนุมรวมตัวกันในการประท้วงหรือเรียกร้องประชาธิปไตย การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 8, 12, 14, 17, 24, 26, 27, 28, 29, 34, 36, 39, 54, 59, 62, 63, 74, 77, 96, 97, 104, 108, 139, 140, 157, 204, 502, 503, 509, 510, 513

4) อนุสาวรีย์ทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ 1 (Monument)

ภาพที่ 31 อนุสาวรีย์ทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ 1

ที่มา: <http://www.myfirstbrain.com/>

สมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงออกแบบ เป็นเจดีย์ทรงกลมประยุกต์ โดยมีต้นแบบจากศิลปะศรีวิชัย ทำจากหินขัดสีขาว ชูม 4 ด้าน มีอัฐิของทหาร 19 นาย มาบรรจุไว้ในอนุสาวรีย์เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2462 เพื่อเป็นเกียรติแก่ทหารอาสาที่ไปร่วมรบในสงครามโลกครั้งที่ 1 การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 3, 12, 15, 32, 53, 59, 60, 65, 80, 82, 91, 203, 503, 512, 515, 516

9. แหล่งท่องเที่ยวประเภทสวนสาธารณะ ได้แก่ 1) สวนสราญรมย์ 2) สวนสันติชัยปราการ

- 1) สวนสราญรมย์ (saranrom park)

ภาพที่ 32 สวนสราญรมย์

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

ในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงมีพระราชดำริให้สร้างขึ้น ในสมัยรัชกาลที่ 7 ทรงโปรดเกล้าฯ มอบให้รัฐบาล เพื่อให้คณะราษฎรใช้เป็นที่พักการและเป็นที่ตั้งสมาคม "สโมสรคณะราษฎร" เมื่อ พ.ศ. 2503 คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบให้เทศบาลกรุงเทพฯ จากนั้นได้มีการปรับปรุงบริเวณพระราชอุทยานให้เป็นสวนรุกขชาติและสวนสาธารณะมาจนถึงปัจจุบัน การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 1, 3, 6, 9, 12, 25, 32, 43, 44, 47, 48, 53, 60, 82, 91, 123

- 2) สวนสันติชัยปราการ (Santichai Prakan Park)

ภาพที่ 33 สวนสันติชัยปราการ

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

All rights reserved

10. แหล่งท่องเที่ยวประเภทตลาด ได้แก่ 1) ตลาดพาหุรัด 2) ปากคลองตลาด

- 1) ตลาดพาหุรัด (Phahurat)

ภาพที่ 34 ตลาดพาหุรัด

ที่มา: 9 มิถุนายน 2557

มีชาวอินเดียจำนวนมากทำการค้าขายอยู่ในตลาดนี้ เป็นถนนเก่าแก่สร้างโดยพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เพื่ออุทิศส่วนกุศลและเป็นอนุสรณ์แด่เจ้าฟ้าพาหุรัดมณีชัยกรมพระเทพนริรัตน์ เป็นแหล่งขายผ้าตัดเสื้อ เสื้อสำเร็จ ของใช้แบบอินเดีย รวมทั้งอาหารอินเดีย เป็นศูนย์กลางทางสังคมของชาวซิกข์ ซึ่งอพยพมาอยู่ในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2454 มีศูนย์กลางศาสนาในประเทศไทย ณ สมาคมศรีครุสังฆสภา การเดินทาง: โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 73, 40, 53

2) ปากคลองตลาด (Pak Khlong Talat)

ภาพที่ 35 ปากคลองตลาด

ที่มา: วันที่ 9 มิถุนายน 2557

All rights reserved

เป็นตลาดจำหน่าย ผัก ผลไม้และดอกไม้สด แหล่งใหญ่ที่สุดในประเทศ เป็นตลาด (24 ชั่วโมง) ในช่วงเวลากลางวันเปลี่ยนเป็นตลาดดอกไม้ในช่วงเย็น ปากคลองตลาดจะจำหน่ายดอกไม้สดทุกชนิด มีทั้งดอกไม้ที่ปลูกในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ การเดินทาง : โดยรถยนต์

โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 2, 3, 12, 53, 60, 73, 73ก, 82 หรือ โดยเรือต่วน
เจ้าพระยา

11. แหล่งท่องเที่ยวประเภทด้านศิลปะการแสดง ได้แก่ 1) เทศกาลละครกรุงเทพ สวน
สันติชัยปราการ 2) บ้านดุริยประณีต ชุมชนวัดสังเวช

1) เทศกาลละครกรุงเทพ สวนสันติชัยปราการ

ภาพที่ 36 เทศกาลละครกรุงเทพ สวนสันติชัยปราการ วันที่ 1-2 พฤศจิกายน 2557

ที่มา: <http://www.bacc.or.th>

2) บ้านดุริยประณีต ชุมชนวัดสังเวช

ภาพที่ 37 บ้านดุริยประณีต

ที่มา: 20 กรกฎาคม 57

ก่อตั้งโดยครูสุข ดุริยประณีต ด้วยการเปิดบ้านสอนนาฏศิลป์และดนตรีไทย ดูแล
โดยครูสุดจิตต์ อนันตกุล(ดุริยประณีต) ศิลปินแห่งชาติ เปิดสอนดนตรีไทย ทุกวันอาทิตย์ เวลา
09.00-17.00 น. เปิดสอนนาฏศิลป์ ทุกวันอาทิตย์ เวลา 09.00-11.00 น. เปิดให้ผู้สนใจเข้าชมได้

ทุกวัน โดยต่อนัดหมายล่วงหน้า ที่อยู่: บ้านดุริยประณีต 83 ซอยลำพู ถนนลำพู แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 โทร. 0 2282 1006 การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 3, 6, 9, 30, 32, 33, 53, 64, ปอ.6

3) ชุมชนวัดสามพระยา

ภาพที่ 38 ข้าวต้มน้ำร้อนชุมชนวัดสามพระยา

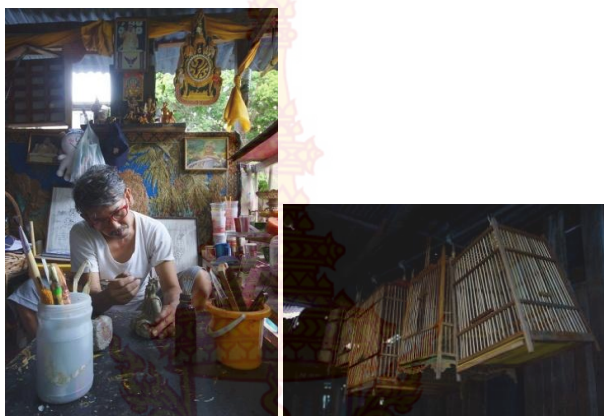
ที่มา: 25 กรกฎาคม 57

ชุมชนวัดสามพระยามีภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ คือ การทำข้าวต้มน้ำร้อน ที่อยู่: ซอย วัดสามพระยา ถนน สามเสน แขวง วัดสามพระยาเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 การเดินทาง: โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 53

12. แหล่งท่องเที่ยวประเภทช่างฝีมือ ได้แก่ 1) การแทงหยวก-ชุมชนวัดใหม่อมตรส 2) บ้านปักชุดละคร-ตรอกเขียนนิวาสน์ 3) ช่างเย็บสบง จีวร เครื่องสังฆภัณฑ์-ชุมชนวังกรมพระสมมตอมรพันธ์ 4) เครื่องปั้นดินเผา-กรงนก-ชุมชนป้อมมหากาฬ 5) ข้าวต้มน้ำร้อน-ชุมชนวัดสามพระยา

1) ชุมชนป้อมมหากาฬ

All rights reserved

ภาพที่ 39 งานเครื่องปั้นดินเผาและงานกรงนกเขา

ที่มา: 20 กรกฎาคม 57

ประวัติศาสตร์คู่มือเกาะกรุงรัตนโกสินทร์ที่อยู่อาศัยกันมาหลายชั่วอายุ ทั้งสืบทอดภูมิปัญญาชุมชน เช่น งานเครื่องปั้นดินเผา และงานกรงนกเขาที่ขึ้นรูปด้วยมือทุกขั้นตอน ซึ่งเหลืออยู่เพียงแห่งเดียวในเกาะกรุง กว่า 70 ปี ที่ตระกูลนิลใบ สืบต่อการทำงานกรงนกเขาชาวฝีมือน่าทึ่งมาหลายชั่วอายุคน หลังจากย้ายมาตั้งรกรากในชุมชนป้อมมหากาฬ ทายาทรุ่นที่ 3 จึงร่วมมือกับชุมชนจัดการพื้นที่รวมกว่า 3 ไร่ที่เหลืออยู่ในปัจจุบันให้เป็นแหล่งเรียนรู้มีชีวิต เพื่อรักษามรดกภูมิปัญญาที่มีอยู่ ที่อยู่: ถนนพระสุเมรุ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 การเดินทาง: โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 6, 15, 19, 45, 86, ปอ.23

2) ชุมชนวังกรมพระสมมตอมรินทร์

ภาพที่ 40 ช่างเย็บผ้าเหลืองเป็นจิวร สบง และเครื่องสังฆภัณฑ์

ที่มา : 20 กรกฎาคม 57

ชุมชนวังเก่าของพระโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 ประกอบอาชีพเย็บผ้าเหลืองเป็นจิวรและสบง สายรัดประคด รวมทั้งขายเครื่องสังฆภัณฑ์ ตาลปัตรใบ

ลาน เป็นแหล่งใหญ่ของย่านขายเครื่องสังฆภัณฑ์ ที่ยังคงเป็นชุมชนเดียวที่ทำการเย็บจีวรพระ ที่อยู่: ซอยสำราญราษฎร์ ถนนมหาไชย แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 การเดินทาง: โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 10, 12, 15, 19, 35, 42, 48, 73, 96

3) ชุมชนตรอกเขียนนิวาสน์

ภาพที่ 41 ปักชุดละคร
ที่มา : 25 กรกฎาคม 57

นางสมคิด หลาวทอง ซึ่งได้เรียนการปักชุดละครมาจากวังหลวง เคยรับราชการในกรมศิลปากร ฝ่ายงานเครื่องอาภรณ์ การประดิษฐ์ชุดละครไทยเป็นงานประณีตศิลป์ ต้องอาศัยทักษะด้านฝีมือ ความรู้ และประสบการณ์เพื่อให้ได้ชุดที่สวยงามทรงคุณค่าและถูกตามลักษณะตัวละครนั้นๆ ปัจจุบันบ้านปักชุดละครเปิดจำหน่ายและให้เช่าชุดละครไทย และเปิดสอนให้แก่ผู้ที่สนใจ ที่อยู่ : 17/1 ถนนพระสุเมรุ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 โทร. 02 281 3171 การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 3, 6, 9, 15, 19, 30, 32, 33, 45, 53, 64, 86, ปอ.6, ปอ.23

4) ชุมชนวัดใหม่อมตรส

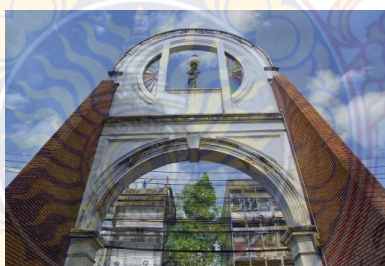

ภาพที่ 42 การแทงหยวกกล้วยชุมชนวัดใหม่อมตรส

ที่มา : 25 กรกฎาคม 57

ศิลปะ “แทงหยวก” เป็นงานแกะสลักหยวกกล้วยที่ถือเป็นหนึ่งในงานช่างสิบหมู่ของไทย นิยมนำมาใช้ประดับตกแต่งบนแท่นเชิงตะกอนในงานฌาปนกิจศพให้มีความสวยงาม เพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้ล่วงลับมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล นายวีระ แดงแนวโต ช่างแทงหยวกมือทองชาวชุมชนวัดใหม่อมตรส ผู้คลุกคลีอยู่กับงานแทงหยวกมาตั้งแต่อายุ 10 ขวบ ภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ที่อยู่ : แขวง บ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 9,19,53,49,516

13. แหล่งท่องเที่ยวประเภทอาหาร ได้แก่ ย่านแพร่งสรรพศาสตร์-แพร่งนรา-แพร่งภูธร แพร่งสรรพศาสตร์-แพร่งนรา-แพร่งภูธร

ภาพที่ 43 แพร่งสรรพศาสตร์

ที่มา : 25 กรกฎาคม 57

“แพร่งสรรพศาสตร์” เป็นย่านการค้าที่อยู่ระหว่างถนนตะนาวกับถนนอัษฎางค์ มีร้านอาหารหลากหลาย เช่น ร้านชูถิ่นขนมหวาน ร้านขนมเบื้องไทยแม่ละเมียด ร้านราดหน้า 40 ปี ร้านไก่ย่างโบราณ ภัตตาคารไก่ย่างรสเด็ด ร้านผลไม้แช่อิ่ม

ภาพที่ 44 แพร่งนรา

ที่มา : 25 กรกฎาคม 57

“แพรงนรา”เป็นย่านการค้าที่ตั้งอยู่ระหว่างวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร กับวัดมเหยงคณ์พารามวรวิหาร ระหว่างถนนตะนาวและถนนอัษฎางค์ แต่เดิมเป็นวังวรรรณ ที่ประทับของพระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าวรรรณากร กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ เคยเป็นที่ตั้งโรงละครปริตาลัย ซึ่งเป็นโรงแสดงละครเรื่องแห่งแรกของไทย เป็นย่านร้านอาหารเก่าแก่เช่น ขนมเบื้องนราร้านเดิม ขนมเบื้องโบราณสูตรคิดค้นเอง เปิดขายมากกว่า 75 ปี ร้านกวยจั๊บน้ำชั้นมัทยา ร้านขนมจีนน้ำยาปลาช่อนคุณจันทร์แพรงนรา ร้านเฮียหลอชวนชิม ร้านข้าวหมูแดงเฮียเถ้า

ภาพที่ 45 ร้านอาหารเก่าแก่สูตรโบราณ

ที่มา: 25 กรกฎาคม 57

“แพรงภูธร” เป็นย่านการค้าที่อยู่ระหว่างถนนตะนาวและถนนอัษฎางค์ ริมคลองหลอดเชิงสะพานช้างโรงสี เดิมคือ วังสะพานช้างโรงสี วังเหนือ เป็นแหล่งรวมร้านอาหารเก่าแก่ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และร้านสมัยใหม่หลายแห่ง เช่น ร้าน ก.พานิช ร้านโชติจิตร ร้านกวยเตี๋ยวเนื้อ กิมทอง ร้านบะหมี่แพรงภูธร ร้านเปาะเปี๊ยะสองหมวย ร้านโจนมสด ร้านยี่เหลา ตั้งจั่วหลี่ ร้านอาหาร

เงินเก่าแก่ ร้านบุญทอนโภชนา ร้านสมองหมูเซลล์ชวนชิม ร้านตำยำมันสมองหมู ร้านโภชน์สภาคาร (ร้านก๊วกสมเต็จ เปิดขายมากกว่า 80 ปี) ร้านใบชาอ่องอวกี้ และร้านไอศกรีมนี้รัฐพร ที่อยู่ : ย่านสามแพร่ง ตั้งอยู่ที่ถนนตนะนาว-อัษฎางค์ แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 การเดินทาง : โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย 2, 12, 15, 19, 31, 33, 39, 42, 44, 47, 59, 60, 68, 70, 79, 82, 86, 201, ปอ.3, ปอ.9, ปอ.11, ปอ.39, ปอ.44, ปอ.157 ลงที่ป้ายสี่แยกคอกวัว

ภาพที่ 46 แพร่งภูธร
ที่มา : 25 กรกฎาคม 57

14. แหล่งท่องเที่ยวประเภทยาแผนโบราณ ได้แก่ ชุมชนท่าเตียน บ้านหมอหวาน

1) ชุมชนท่าเตียน

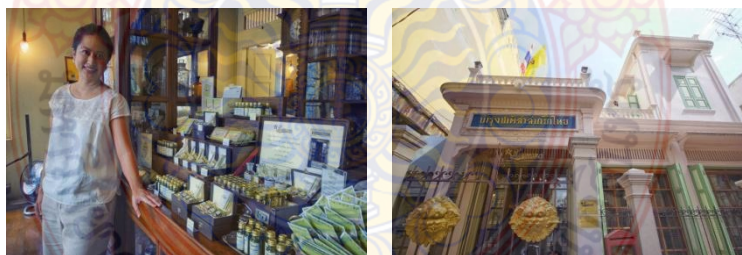

ภาพที่ 47 ร้านยาแผนโบราณ

ที่มา : <https://www.facebook.com/Glutengear2>

เป็นย่านการค้าใหญ่ ที่เก่าแก่ครั้งก่อนสร้างพระบรมมหาราชวัง สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์เป็นตลาดจีน ทั้งตลาดบกและตลาดน้ำ มีท่าเรือใหญ่ขนส่งสินค้า ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนท่าเตียนยังคงสืบสานกันมาการผลิตยาแผนโบราณมาจนปัจจุบัน ที่อยู่: ซอยท่าเตียน ถนนมหาราช แขวงพระบรมมหาราชวัง การเดินทาง: โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่านคือ สาย 1, 3, 6, 9, 12, 25, 43, 44, 47, 53, 60, 82, 91, 123, 501, 507, 508, 48

2) บ้านหมอหวาน

ภาพที่ 48 ร้านยาแผนโบราณบ้านหมอหวาน

ที่มา : 25 กรกฎาคม 57

"บำรุงชาติศาสนาชาวไทย"หรือ"บ้านหมอหวาน" อาคารเก่าแก่สไตล์โคโลเนียล มีประสบการณ์ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรและยาไทย และเป็นแหล่งรวมองค์ความรู้-ภูมิปัญญาแพทย์แผนโบราณ ยาหอมหมอหวานเป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษ ที่อยู่ : 9 ซอยเทศา ถนนบำรุงเมือง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 การเดินทาง: โดยรถยนต์ โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางผ่าน คือ สาย48

All rights reserved

3. แผนที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3.1 ความหมายแผนที่

ทวิ ทองสว่าง (2520) พจนานุกรมศัพท์ภูมิศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน แผนที่ คือ สิ่ง que แสดงลักษณะของพื้นผิวโลกทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่ปรุงแต่งขึ้น โดยแสดงลงในพื้นแบนราบ ด้วยการย่อให้เล็กลงตามขนาดที่ต้องการและอาศัยเครื่องหมายกับสัญลักษณ์ที่กำหนดขึ้น

แผนที่เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นบนพื้นราบ มีการย่อส่วนลงตามความต้องการ ใช้เครื่องหมาย สัญลักษณ์แทนความหมายของสิ่งต่างบนพื้นผิวโลก แผนที่ควรมีการปรับปรุงอยู่เสมอๆ เพราะรายละเอียด ข้อมูล บางอย่างอาจมีการเปลี่ยนแปลง หรือเพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ ความภูมิใจเข้าไปในแผนที่

3.2 องค์ประกอบของแผนที่

องค์ประกอบของแผนที่ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ภูมิประเทศแบบต่างๆ ป่าไม้ ปริมาณน้ำฝน และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ที่ตั้งของเมือง เส้นทางคมนาคม พื้นที่เพาะปลูก โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ชื่อแผนที่ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับให้ผู้ใช้ได้ทราบว่าแผนที่เรื่องอะไร แสดงรายละเอียดอะไรบ้าง เพื่อให้ผู้ใช้ได้อย่างถูกต้อง และตรงความต้องการ โดยปกติชื่อแผนที่จะมีคำอธิบายเพิ่มเติมแสดงไว้ด้วย เช่น แผนที่ประเทศไทยแสดงเนื้อที่ป่าไม้ แผนที่ประเทศไทยแสดงการแบ่งภาคและเขตจังหวัด เป็นต้น

2. ขอบระวาง แผนที่ทุกชนิดจะมีขอบระวาง ซึ่งเป็นขอบเขตของพื้นที่ในภูมิประเทศที่แสดงบนแผนที่แผ่นนั้น มักจะแสดงด้วยเส้นขนานเพื่อแสดงตำแหน่งละติจูดกับเส้นเมริเดียน เพื่อแสดงตำแหน่งลองจิจูด และจะแสดงตัวเลขเพื่อบอกค่าพิกัดภูมิศาสตร์ของตำแหน่งต่างๆ

3. ทิศทาง มีความสำคัญต่อการค้นหาตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งต่างๆ โดยในสมัยโบราณใช้วิธีดูทิศทางตามการขึ้นและตกของดวงอาทิตย์ในเวลากลางวัน และการดูทิศทางของดาวเหนือในเวลากลางคืน ต่อมามีการประดิษฐ์เข็มทิศ ซึ่งเป็นเครื่องมือช่วยในการหาทิศทาง เนื่องจากเข็มของเข็มทิศจะชี้ไปทางทิศเหนือตลอดเวลา การใช้ทิศทางในแผนที่ประกอบกับเข็มทิศ หรือการสังเกตดวงอาทิตย์และดาวเหนือจึงช่วยให้เราสามารถเดินทางไปยังสถานที่ที่เราต้องการได้ ในแผนที่จะต้องมีภาพเข็มทิศหรือลูกศรชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ ถ้าหากแผนที่ใดไม่ได้กำหนดภาพเข็มทิศหรือลูกศรไว้ ก็ให้ใจว่าด้านบนของแผนที่คือทิศเหนือ

4. สัญลักษณ์ เป็นเครื่องหมายที่ใช้แทนสิ่งต่างๆ ในภูมิประเทศจริง เพื่อช่วยให้ผู้ใช้สามารถอ่านและแปลความหมายจากแผนที่ได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ในแผนที่จะต้องมีคำอธิบายสัญลักษณ์ประกอบไว้ด้วยเสมอ

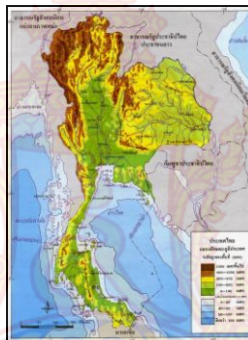
3.3 ประเภทของแผนที่

แผนที่สามารถแบ่งออกตามลักษณะการแสดงผลได้ 5 แบบ ดังนี้

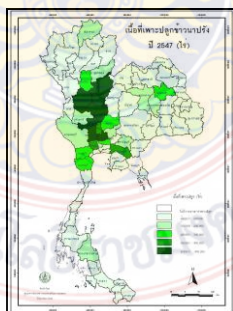
1. แผนที่กายภาพ เป็นแผนที่แสดงลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นหลัก
2. แผนที่รัฐกิจ เป็นแผนที่เน้นการแสดงเขตการปกครองเป็นหลัก
3. แผนที่เศรษฐกิจ แสดงเขตอุตสาหกรรม การเกษตร การประมง และทรัพยากร

ธรรมชาติ

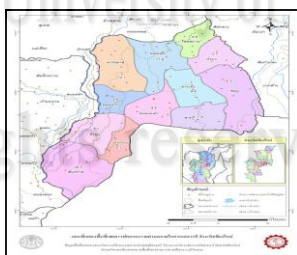
4. แผนที่ธรณีวิทยา (geologic map) แผนที่แสดงชั้นหิน
5. แผนที่เฉพาะเรื่อง (thematic map) แสดงที่ตั้งของสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือกลุ่มใดเป็นการเฉพาะ เช่นแผนที่แสดงสถานที่ท่องเที่ยว แผนที่แสดงที่ตั้งบริษัท-ห้าง-ร้าน

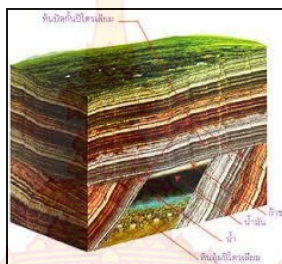
ภาพที่ 49 แผนที่แสดงลักษณะทางภูมิศาสตร์
ที่มา : arunratduangta.blogspot.com

ภาพที่ 50 แผนที่การเกษตร
ที่มา: <https://encryptedtbn0.gstatic.com>

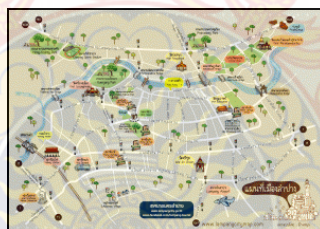

ภาพที่ 51 แผนที่เน้นการแสดงผลเขตการปกครอง
ที่มา : gis.chiangmai.go.th

ภาพที่ 52 แผนที่แสดงชั้นหิน

ที่มา : phongsaphon.blogspot.com

ภาพที่ 53 แผนที่แสดงสถานที่ท่องเที่ยวเมืองลำปาง

ที่มา: <http://lampangcitymap.com>

3.4 แผนที่ท่องเที่ยว (Tourist map)

แผนที่เป็นรูปภาพแสดงอย่างง่ายเพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้ประกอบการเดินทาง ประกอบด้วย ชื่อแผนที่ ขอบระวาง ทิศทาง และสัญลักษณ์

วิมล รอดสุข (2554) แผนที่ท่องเที่ยว หมายถึง เป็นแผนที่ที่จัดทำขึ้นเพื่อแนะนำสถานที่นั้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งและสถานที่ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องสำหรับการท่องเที่ยว เช่น เส้นทางคมนาคมทั้งทางบก เรือ อากาศ ที่พัก ร้านอาหาร ภัตตาคาร สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ชายหาด น้ำตก เกาะ แก่ง ภูเขา อุทยาน สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งศิลปวัฒนธรรม สถาบันบันเทิง สถานที่พักผ่อน ธนาคาร สถานีขนส่ง ท่าเรือ สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ท่าอากาศยาน

3.5 แผนที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

สภาวิจัยแห่งชาติมีดำริที่จะดำเนินการให้มีการจัดทำแผนที่วัฒนธรรมภาพรวมขึ้น ซึ่งมีผู้สนใจศึกษาวิจัยเพิ่มขึ้น ข้อมูลที่กระจายได้มารวมกันในภาพแผนที่ชัดเจน

กรเพชร เพชรรุ่ง (2550) กล่าวว่า แผนที่ทางวัฒนธรรมคือการระบุแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมที่ค้นพบว่าอยู่ ณ ตำแหน่งใด ในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์หรือเขตการปกครอง แต่ข้อมูลทาง

วัฒนธรรมไม่ได้แบ่งตามนั้น เพราะข้อมูลทางวัฒนธรรมสามารถแพร่กระจายข้ามพรมแดนได้ สุดแล้วแต่การเคลื่อนไหลข้อมูลทางวัฒนธรรมที่นำมาจัดแผนทีมนั้น ทุกแขนงไม่ว่าจะเป็นภาษา วรรณกรรม ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ศิลปะการแสดง ฯลฯ

กรเพชร เพชรรุ่ง (2550) กล่าวว่าการจัดทำแผนที่ทางวัฒนธรรมไม่ใช่เป็นการแค่ระบุว่าวัฒนธรรมนั้นๆ ปรากฏอยู่ ณ ตำแหน่งใดในพื้นที่ต่างๆ ในประเทศไทย หรือเอเชียอาคเนย์เท่านั้น แต่จะลงลึกไปในรายละเอียด "ความรู้" ที่จะอธิบายเกี่ยวกับ ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น หรืออธิบายประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมนั้นๆ ได้ด้วย ตลอดจนวิธีการคิด สร้างสรรค์ เปลี่ยนแปลง เสื่อม หรือสูญหาย ได้อย่างถูกต้อง ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำแผนที่ทางวัฒนธรรมนั้นมีมากมาย ได้แก่ การได้มองเห็นภาพรวมวัฒนธรรมที่ชัดเจนของชนชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ การปกครองเดียวกันหรือในภูมิภาคเดียวกัน ซึ่งมีความหลากหลาย ทับซ้อน กัน แต่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้เรามองเห็นความต่าง ความเหมือน ทำให้เราเข้าใจกันดีขึ้นความเข้าใจกันดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การลดความขัดแย้งระหว่างชนชาติ ซึ่งจะเกิดสันติภาพตามมา เพราะเราจะเคารพกันมากขึ้น ประโยชน์ในแง่เศรษฐกิจ การค้า เช่น ธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถนำเสนอสินค้า บริการ สถานที่ท่องเที่ยว ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนได้ ประโยชน์ทางวิชาการ มีการขยายงานวิจัยศึกษาค้นคว้ามากขึ้น เกิดเครือข่ายการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดวัฒนธรรมวิจัยร่วมที่ย่นระยะเวลา การทำวิจัยให้น้อยลง เพราะมีคนช่วยกันทำมาก ดังนั้น ข้อมูลวัฒนธรรมใดที่มีผู้สนใจตรงกันก็จะติดต่อเป็นเครือข่ายช่วยกันทำ เกิดความร่วมมือทางวิชาการมากขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางที่ดีในสังคมที่ต้องช่วยเหลือพึ่งพากันเพื่อประโยชน์สังคม ประเทศชาติ ข้อควรระวังในการทำแผนที่ทางวัฒนธรรมนั้น จำเป็นต้องเข้าใจว่า แผนที่นั้นจะมีการแปรผันไปตามปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ คน สภาพภูมิศาสตร์ สภาพภูมิประเทศ และสิ่งที่คนสร้างขึ้นหรือพัฒนาขึ้น

คนในฐานะกลุ่มชน (ชาติพันธุ์) ซึ่งกลมกลืนไปกับคนในพื้นที่ การอพยพเข้ามา หรือที่หายไป สภาพภูมิศาสตร์ ภูมิประเทศ ทำให้กลุ่มชนหนึ่งๆ แม้จะเป็นชาติพันธุ์เดียวกัน แต่ก็อาจเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งเหล่านี้ได้สิ่งที่คนสร้างขึ้นพัฒนาขึ้น อยู่ที่แบบแผนการดำรงชีวิต ถ้าดำรงชีวิตต่างกัน ชาติพันธุ์เดียวกันก็ต่างกันได้ เพราะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน เราต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ให้มาก รวมไปถึงมิติของกาลเวลา มิติการทับซ้อนของปัจจัยต่างๆ เช่น วิถีชีวิต ระบบสังคมและเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น วรรณกรรม วรรณคดี นิทานพื้นบ้าน ศิลปะหัตถกรรม ดนตรี นาฏศิลป์ การละเล่น ฯลฯ

สรุปแผนที่ทางวัฒนธรรมเป็นการรวบรวมข้อมูล ความรู้ ประวัติความเป็นมาวิถีชีวิต การปกครอง ภูมิศาสตร์ ภาษา วรรณกรรม ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ศิลปะการแสดง วิถีคิด การเปลี่ยนแปลงใหม่หรือเก่า เศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยวมาไว้ในแผนที่ขนาดย่อลงตามต้องการและระบุเครื่องหมาย สัญลักษณ์ให้เข้าใจง่าย

4. การออกแบบอินโฟกราฟิก (Info graphics)

4.1 ความหมาย

การออกแบบกราฟิก หมายถึง การออกแบบสร้างสรรค์โดยใช้ เส้น สัญลักษณ์ รูปร่าง ภาพถ่าย กราฟ แผนภูมิ การ์ตูน ฯลฯ เข้าไปประกอบส่วนที่เป็นถ้อยคำ ที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตา ดึงดูดความสนใจ สามารถตอบสนองความต้องการเชิงธุรกิจได้ดี เพื่อสื่อความหมายตรงกับเป้าหมาย

4.2 โปรแกรมสร้างงานอินโฟกราฟิก

โปรแกรมสร้างงานกราฟิกมีดังนี้

1. โปรแกรม อิลลัสเตรเตอร์ (Illustrator) เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการวาดภาพ การสร้างภาพที่มีลักษณะเป็นลายเส้น หรือที่เรียกว่าเวกเตอร์กราฟิก (Vector Graphic) จัดเป็นโปรแกรมระดับมืออาชีพที่ใช้กันเป็นมาตรฐานในการออกแบบระดับสากล สามารถทำงานออกแบบต่างๆ ได้หลากหลาย ได้แก่ สิ่งพิมพ์ โบรชัวร์ นามบัตร หนังสือ หรือนิตยสาร การ์ดอวยพร บรรจุภัณฑ์ เว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต และภาพเคลื่อนไหวตลอดจนการสร้างภาพเพื่อใช้เป็นภาพประกอบในการทำงานอื่นๆ เช่น การ์ตูน ภาพประกอบหนังสือ เป็นต้น โปรแกรมลายเส้นซึ่งเป็นโปรแกรมที่เหมาะสมกับงานออกแบบที่ต้องการเส้นหรือรูปแบบที่มีรายละเอียดเด่นชัดและแน่นอน

2. โปรแกรม อะโดบี โฟโต้ชอป (Adobe Photoshop) เป็นโปรแกรมสำหรับสร้างภาพ และตกแต่งภาพ ที่ได้รับความนิยมมากเนื่องจากเป็นโปรแกรมที่ใช้ง่าย และรองรับ Application (Plug In) เสริมได้มากมาย การทำงานเป็นเหมือนการวางแผ่นใสซ้อนๆกันเรียกว่าเลเยอร์ (Layer) แต่เมื่อรวมกันแล้วจะเป็นแค่ภาพภาพเดียว แต่ละแผ่นใส (Layer) สามารถสลับไปมาได้ รูปแบบคำสั่งจะจัดเป็นหมวดหมู่ปุ่มจะเป็นลักษณะ 3 มิติ เมื่อคลิกปุ่ม จะยุบลงไป สามารถทำงานออกแบบต่างๆ ได้หลากหลาย ได้แก่งานสิ่งพิมพ์ วิดีทัศน์ งานนำเสนอมีมิติเดียว

อินโฟกราฟิก (Info graphics)

ความหมาย

จงรัก เทศนา (2556) กล่าวว่า Info graphics มาจากคำว่า Information + graphic อินโฟกราฟิก (Info graphics) หมายถึง การนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศ ในลักษณะของกราฟิกที่ออกแบบเป็นภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว ดูแล้วเข้าใจง่ายในเวลารวดเร็วและชัดเจน สามารถสื่อให้ผู้ชมเข้าใจความหมายของข้อมูลทั้งหมดได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้นำเสนอมาช่วยขยายความเข้าใจอีก

อาศิรา พนาราม (2555) ให้ความหมายของ Information Graphic คือ ภาพหรือกราฟิกซึ่งบ่งชี้ถึงข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นสถิติ ความรู้ ตัวเลข ฯลฯ เรียกว่าเป็นการย่อข้อมูลเพื่อให้ประมวลผลได้ง่ายเพียงแค่วาดตามอง ซึ่งเหมาะสำหรับผู้คนในยุคไอทีที่ต้องการเข้าถึงข้อมูลซับซ้อนมหาศาลใน

เวลาอันจำกัด (ก่อนที่พวกเขาจะเบื่อหน่ายเสียก่อน) “อินโฟกราฟิก” จึงเป็นเหมือนพระเอกขี่ม้าขาว ผู้เข้ามาจัดการกับ “ข้อมูล-ตัวเลข-ตัวอักษร” ที่เรียงรายเป็นตบเหมือนยาขม ให้กลายเป็นภาพที่สวยงาม

การออกแบบอินโฟกราฟิกเป็นการนำข้อมูลที่เข้าใจยากหรือข้อมูลที่เป็นตัวหนังสือจำนวนมาก มานำเสนอในรูปแบบต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ ให้สามารถเล่าเรื่องได้ด้วยตัวเอง มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ หัวข้อที่น่าสนใจ ภาพและเสียง ซึ่งจะต้องรวบรวมข้อมูลต่างๆ ให้เพียงพอ แล้วนำมาสรุปวิเคราะห์ เรียบเรียง แสดงออกมาเป็นภาพจึงจะดึงดูดความสนใจได้ดี ช่วยลดเวลาในการอธิบายเพิ่มเติม กราฟิกที่ใช้อาจเป็นภาพ ลายเส้น สัญลักษณ์ กราฟ แผนภูมิ ไดอะแกรม ตาราง แผนที่ ฯลฯ จัดทำให้มีความสวยงาม น่าสนใจ เข้าใจง่าย สามารถจดจำได้นาน ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความสำคัญและพลังของการออกแบบอินโฟกราฟิก (The Power of Visual Story telling)

อินโฟกราฟิก (Info graphic) แทรกซึมและซอกซอนไปได้ในทุกๆสื่อ ทั้งหนังสือพิมพ์ นิตยสารและสื่อดิจิทัล (Digital) เช่น เว็บไซต์ (Website), บล็อก (Blog) และโซเชียล มีเดีย (Social Media) รู้หรือไม่ว่าคำว่าอินโฟกราฟิก (Info graphics) มีการรายงานสืบค้นในกูเกิล (Google) มากถึง 14.5 ล้านข้อมูล ณ วันที่ 15 พ.ย. 2555 เพิ่มขึ้นถึง 800% ภายในระยะเวลาเพียง 2 ปี พลังของอินโฟกราฟิก (Info graphic) มีผลต่อการรับรู้ของมนุษย์โดยตรง ตัวอย่าง ที่มีการหยิบยกไปอ้างอิงอยู่เสมอ คือ 90% ของข้อมูลที่เข้าสู่สมองของคนเราคือข้อมูลที่เป็นรูปภาพ เพราะรูปภาพและไอคอน กราฟิกต่างๆ ได้รับความสนใจได้ดีกว่า คนจดจำเรื่องราวจากการอ่านได้เพียง 20% และ 40% ของผู้บริโภคจะตอบสนองต่อข้อมูลที่เป็นรูปภาพมากกว่าข้อมูลที่เป็นตัวหนังสือธรรมดา และการโพสต์ อินโฟกราฟิก (Post Info graphic) ในโซเชียล มีเดีย (Social Media) ได้แก่ ทวิตเตอร์ (Twitter) จะมีการรีทวีต (Re Twitter) มากกว่าการโพสต์ (Post) ในรูปแบบเทรดิชันแนล (Traditional) ถึง ขณะที่ 45% ของผู้ใช้งานเว็บไซต์ (Website) จะคลิก ลิงค์ (Click Link) นั้น หากเป็นข้อมูลอินโฟกราฟิก (Info graphic) ขณะที่ 30% จะฟอร์เวิร์ด (Foreword) หรือแชร์ (Share) ต่อข้อมูลนั้นจะไร้สาระหรือไม่มีประโยชน์ใดๆ ก็ตาม (<http://www.oknation.net/blog/print>)

หลักการออกแบบอินโฟกราฟิก (Info graphics)

หลักการออกแบบอินโฟกราฟิก (Info graphics) แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ (จงรัก เทศนา, 2556)

1. ด้านข้อมูล ข้อมูลที่จะนำเสนอ ต้องมีความหมาย มีความน่าสนใจ เรื่องราวเปิดเผย เป็นจริง มีความถูกต้อง
2. ด้านการออกแบบ การออกแบบต้องมีรูปแบบ แบบแผน โครงสร้าง หน้าที่การทำงาน และความสวยงาม โดยออกแบบให้เข้าใจง่าย ใช้งานง่าย และใช้ได้จริง

การออกแบบอินโฟกราฟิกที่น่าสนใจ (Design an Amazing Info graphics)

Hyperakt's Josh Smith (อ้างถึงใน จงรัก เทศนา: 2556) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ได้ค้นพบกระบวนการที่ดีในการออกแบบอินโฟกราฟิก (Info graphics) 10ขั้นตอนดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล (Gathering data)

คัดเลือกข้อมูลดิบที่รวบรวมมาแต่ที่ยังไม่เป็นระเบียบ โดยอาจใช้โปรแกรม Microsoft Excel เขียนแหล่งอ้างอิงที่มาของข้อมูลที่เป็นต้นฉบับ บันทึกภาพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ไม่ควรแยกภาพหรือแผนภาพกับข้อมูลออกจากกัน

2. การอ่านข้อมูลทั้งหมด (Reading everything)

การอ่านข้อมูลเฉพาะจุดเน้นหรืออ่านอย่างผิวเผินให้ผ่านไปอย่างรวดเร็วเพราะคิดว่าเสียเวลาจะทำให้ได้ข้อมูลไม่สมบูรณ์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้เรามองเห็นภาพรวมของประเด็นสำคัญ ผู้ออกแบบอินโฟกราฟิกต้องมีทักษะในการจัดการข้อมูลและแน่ใจว่าข้อมูลที่สำคัญไม่ถูกละเลยที่จะมาสนับสนุนเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ

3. การค้นหาวิธีการเล่าเรื่อง (Finding the narrative)

การเล่าเรื่อง การบรรยาย การนำเสนอข้อมูลที่นำเสนอจะทำให้อินโฟกราฟิกน่าเบื่อเว้นแต่ว่าจะค้นพบการนำเสนอเรื่องราวที่ดึงดูดความสนใจอินโฟกราฟิกเริ่มที่จุดมุ่งหมายเดียว ขยายความข้อมูลที่ซับซ้อน อธิบายกระบวนการ เน้นที่แนวโน้มหรือสนับสนุนข้อโต้แย้งการหาวิธีการเล่าเรื่องที่นำเสนออาจจะยุ่งยากในระยะแรก ถ้าเราค้นเจอกับข้อมูลที่มีอยู่จะทำให้สามารถเล่าเรื่องราวได้ การใส่ใจกับเนื้อหาที่สำคัญที่จะช่วยให้การนำเสนอข้อมูลมีคุณค่า

4. การระบุปัญหาและความต้องการ (Identifying problems)

หาเอกลักษณ์ ระบุชื่อ ชี้นำ แสดงตัว เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องอาจมีข้อมูลที่ไม่สนับสนุนหัวข้อหรือประเด็นที่เราต้องการนำเสนอ ควรมีการอธิบายหาข้อสรุปที่แท้จริงเพื่อระบุปัญหาและความต้องการผู้ชมต้องการข้อมูลที่มีการจัดการและมีการออกแบบที่ดี มิฉะนั้นจะกลายเป็นหลักฐานที่ไม่ถูกต้องข้อมูลต้องถูกต้องและไม่ผิดพลาด ปรับปรุงข้อมูลและเรื่องราวให้มีเอกลักษณ์ตรงกับหัวข้อศึกษาบทวนหลายๆ ครั้งหาวิธีการนำเสนอข้อมูลอย่างถูกต้องและมีคุณค่า ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายในการออกแบบให้ชนะใจผู้ชมนักออกแบบที่ดีต้องมีมุมมองและเห็นคุณค่าในรายละเอียดของข้อมูลที่ชัดเจน

5. การจัดลำดับโครงสร้างข้อมูล (Creating a hierarchy)

การจัดลำดับชั้นของข้อมูลเป็นที่นิยมในการสรุปข้อมูล เป็นการนำผู้ชมให้มองเห็นภาพรวมตั้งแต่ต้นจนจบเป็นวิธีการจัดการกับข้อมูลในการสร้างอินโฟกราฟิกและตรึงผู้ชมตามโครงสร้างลำดับชั้นของข้อมูล การจัดรูปแบบข้อมูลตามลำดับจะส่งเสริมให้ผู้ชมเข้าถึงข้อมูลเป็นช่วงระยะของการเล่าเรื่อง ซึ่งกลายเป็นวิธีการที่แพร่หลายในการออกแบบอินโฟกราฟิก

6. การออกแบบโครงสร้างข้อมูล (Building a wireframe)

เมื่อพิจารณาตรวจสอบคัดเลือกข้อมูลอย่างละเอียดแล้ว จัดแบ่งข้อมูลเป็นลำดับชั้น และออกแบบโครงสร้างของข้อมูลผู้ออกแบบควรทำความเข้าใจกับภาพหรือกราฟิกที่เป็นตัวแทนของข้อมูลสำคัญ ที่จัดไว้เป็นลำดับชั้นแล้ว นำไปให้ผู้ชมวิพากษ์วิจารณ์ การออกแบบที่ผ่านการโต้เถียงจากบุคคลในหลายมุมมองที่ให้ออกเสนอแนะแตกต่างกันออกไป จะเป็นข้อสรุปของการจัดทำโครงสร้างอินโฟกราฟิก

7. การเลือกรูปแบบอินโฟกราฟิก (Choosing a format)

เมื่อสิ้นสุดการกำหนดภาพหรือกราฟิกที่เป็นตัวแทนของข้อมูลแล้ว วิธีจัดกระทำข้อมูลที่ดีที่สุดคือ การนำเสนอข้อมูลด้วยแผนผัง กราฟต่างๆ เช่น กราฟแท่ง กราฟเส้น กราฟวงกลม หรืออาจจะใช้ไดอะแกรม หรือผังงานเพื่ออธิบายกระบวนการทำงาน อาจนำแผนที่มาประกอบในการเล่าเรื่อง หรือบางทีการใช้ตัวเลขนำเสนอข้อมูลง่ายๆ อาจเป็นวิธีที่ดีที่สุด

8. การกำหนดภาพให้ตรงกับหัวข้อ (Determining a visual approach)

การเลือกใช้ภาพในการทำให้อินโฟกราฟิกให้ดูดีมีสองแนวคิด คือ ใช้ข้อมูลดิบมาจัดทำเป็นกราฟหรือแผนผังที่น่าสนใจ ใช้สี การพิมพ์ และการจัดโครงสร้างในการออกแบบงานให้มีศิลปะ และใช้ลายเส้น วาดภาพหรือคำอุปมาเปรียบเทียบไม่แสดงข้อมูลตัวเลขออกมาอย่างชัดเจน จะเห็นเป็นภาพแสดงแทนข้อมูลคล้ายกับกราฟหรือแผนผังเท่านั้น เราไม่ควรติดยึดกับวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ควรผสมผสานวิธีการใช้กราฟ แผนภาพ และแผนผัง ตกแต่งองค์ประกอบด้วยการวาดลายเส้น หรือนำภาพที่เป็นตัวแทนของข้อมูลมาจัดวางซ้อนกันอาจเสริมด้วยข้อมูล สื่อ ตราสัญลักษณ์ และเนื้อหาในการออกแบบให้ตรงกับหัวข้อ

9. การตรวจสอบข้อมูลและทดลองใช้ (Refinement and testing)

เมื่อออกแบบอินโฟกราฟิกเสร็จแล้วเริ่มตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียด ผู้ชมจะดูทั้งข้อมูลและภาพที่เล่าเรื่องราว เพื่อให้แน่ใจว่าผลงานที่เสร็จแล้วมีคุณภาพตรงกับหัวข้อและเป้าหมาย ประเมินทั้งการออกแบบและจุดเน้นจนกระทั่งผลงานชัดเจนและเข้าใจง่าย ทดลองให้กลุ่มตัวอย่างชมผลงานและให้ข้อคิดเห็นว่าสามารถเข้าใจได้ง่ายหรือไม่ โดยเฉพาะผู้ที่ไม่เคยเห็นข้อมูลมาก่อน ประเมินกลับไปกลับมาระหว่างผู้ชมและกลุ่มตัวอย่างจนกระทั่งลงตัวได้ข้อยุติ จึงนำเสนอเผยแพร่สู่สาธารณะ

10. การแบ่งปันความรู้ในอินเทอร์เน็ต (Releasing it into the world)

อินโฟกราฟิกส่วนใหญ่เผยแพร่แบ่งปันในอินเทอร์เน็ต มีแพร่หลายเป็นที่นิยม เป็นการทดสอบผลงานข้อมูลที่มีลักษณะที่น่าสนใจจะถูกอ่านโดยบุคคลทั่วไป ข้อมูลที่ถูกตรวจสอบและพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไม่ได้หมายความว่าเราจะเป็นผู้ค้นพบวิธีการเล่าเรื่องราว นั้น ถึงแม้ว่าผลงานจะเคยถูกเผยแพร่มาแล้ว การวิพากษ์วิจารณ์จากอินเทอร์เน็ตจะช่วยขยายข้อโต้แย้งและค้นพบ

วิธีการนำเสนอข้อมูลวิธีใหม่ได้ข้อคิดเห็นต่างๆ จะได้รับการปรับปรุงแก้ไข ผลงานที่ถูกรีวิวจากผู้เชี่ยวชาญมาสู่ตัวเราเหมือนเป็นรางวัลในการทำงาน การออกแบบที่ถูกต้องอย่างเข้มข้นเป็นส่วนหนึ่งที่จะสะกดผู้ชม

การสร้างอินโฟกราฟิกให้มีประสิทธิภาพ (Designing Effective Info graphics)

จรงค์ เทศนา (2556) อินโฟกราฟิกเป็นที่นิยมแพร่หลายในอินเทอร์เน็ต เพราะสามารถถ่ายทอดข้อมูลจากการออกแบบที่มีศิลปะอย่างแท้จริง เป็นภาษาสากลที่สามารถเล่าเรื่องราวแม้ว่าดูแค่ภาพที่นำเสนอ อินโฟกราฟิกไม่มีขอบเขตและขีดจำกัดในการเล่าเรื่องผ่านภาพ การใช้กราฟิกช่วยเพิ่มความสวยงาม แก่สิ่งต่างๆ ทำให้ข้อมูลน่าประทับใจมีคุณค่าอย่างมีนัยเพื่อที่จะเผยแพร่สู่สาธารณะการสร้างอินโฟกราฟิกให้มีประสิทธิภาพมี 10 ข้อ ดังนี้

1. เน้นที่หัวข้อหลักหัวข้อเดียว (Focus on a single topic)

สิ่งแรกที่ต้องพิจารณาคือหัวข้อหลักในการสร้างอินโฟกราฟิก คุณจะมีผลงานที่มีประสิทธิภาพ ถ้าพยายามตอบคำถามเดียวจะชัดเจนถ้ารู้ทิศทางของสิ่งที่จะทำ สิ่งนี้จะช่วยลดความยุ่งยากสำหรับผู้อ่านและผู้ชม หลังจากกำหนดหัวข้อแล้วกำหนดคำถามเฉพาะที่ต้องการคำตอบในอินโฟกราฟิก

2. ออกแบบให้เข้าใจง่าย (Keep it simple)

ตั้งแต่เริ่มออกแบบข้อมูลคุณต้องแน่ใจว่าข้อมูลไม่อัดแน่นซับซ้อนสับสน เข้าใจได้ง่าย ไม่ทำให้ผู้อ่านและผู้ชมยุ่งยาก ภาพที่ซับซ้อนจะทำให้การตีความผิดพลาดไม่มีประสิทธิภาพ

3. ข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญ (Data is important)

การสร้างอินโฟกราฟิกต้องคำนึงถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเป็นสำคัญ การออกแบบต้องไม่ทำเกินขอบเขตของหัวข้อซึ่งจะเป็นการทำลายข้อมูลที่จำเป็น ต้องแน่ใจว่าการออกแบบเน้นที่ข้อมูลและรูปแบบของอินโฟกราฟิก

4. แน่ใจว่าข้อเท็จจริงถูกต้อง (Be sure facts are correct)

การทำข้อมูลให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญถ้าไม่ถูกต้องจะลดความน่าเชื่อถือของอินโฟกราฟิก ดังนั้นก่อนที่จะสร้างอินโฟกราฟิกต้องแน่ใจว่าข้อมูลถูกต้อง ศึกษาค้นคว้าหาข้อเท็จจริงและใช้ข้อมูลที่ถูกต้องอย่าลืมอ่านผลงานและตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ถูกต้อง

5. ให้อินโฟกราฟิกเป็นตัวเล่าเรื่อง (Let it tell a story)

อินโฟกราฟิกที่มีประสิทธิภาพสามารถเล่าเรื่องราวด้วยภาพวาดหรือกราฟิก ซึ่งสามารถบอกบางสิ่งบางอย่างและสามารถถ่ายทอดข้อมูลได้ถึงแม้ว่าผู้ชมจะไม่ได้อ่านข้อมูลมาก่อน

6. การออกแบบที่ดีทำให้มีประสิทธิภาพ (Good design is effective)

การบรรยายด้วยภาพถ้ามีการออกแบบที่ดีจะดึงดูดใจผู้ชม สิ่งสำคัญคือออกแบบอินโฟกราฟิกให้เข้าใจง่าย ใช้ความคิดสร้างสรรค์ออกแบบให้น่าสนใจ ภาพ กราฟิก สี ชนิด แบบ และช่องว่าง

7. ใช้สีที่ดึงดูดความสนใจ (Choose attractive colors)

การใช้สีเป็นสิ่งจำเป็นควรเลือกใช้สีที่กระตุ้นดึงดูดความสนใจผู้ชม ควรศึกษาทฤษฎีการใช้สีด้วย ใช้สีให้ถูกต้องเหมาะสมกับหัวข้อที่เราจะออกแบบอินโฟกราฟิกให้ใครชม ไม่จำเป็นต้องทำให้มีสีสันมาก อินโฟกราฟิกบางชิ้นมีสีเพียงเล็กน้อยก็มีประสิทธิภาพได้

8. ใช้คำพูดที่กระชับ (Use short texts)

การออกแบบภาพที่ใช้ในการนำเสนอ จำเป็นต้องสรุปข้อความให้สั้นกระชับตรงกับจุดหมายที่ต้องการนำเสนอ อาจใช้แผ่นป้ายหรือข้อมูลสั้นๆ มาสนับสนุนภาพ การทำเรื่องราวให้ดึงดูดความสนใจอาจใช้ตัวเลขมาสรุปเปรียบเทียบข้อมูล และควรใช้ตัวหนังสือที่อ่านเข้าใจง่าย

9. ตรวจสอบตัวเลขข้อมูล (Check your numbers)

ถ้านำเสนอข้อมูลด้วยตัวเลขผ่านกราฟและแผนผัง ตรวจสอบความถูกต้องของตัวเลขและภาพวาดและต้องรู้ว่าตัวเลขไหนควรใช้และไม่ควรมีอยู่ ด้วยวิธีนี้จะทำให้อินโฟกราฟิกมีประสิทธิภาพมากขึ้น

10. ทำให้ไฟล์อินโฟกราฟิกให้เล็ก (Make the file size small)

ทำให้ไฟล์อินโฟกราฟิกให้เล็กเพื่อให้ผู้ชมเข้าถึงและดาวน์โหลดข้อมูลได้ง่าย และนำไปใช้ต่อได้ดีตามจุดประสงค์ที่ต้องการ ดาวน์โหลดเร็วและใช้เวลาน้อยในการถ่ายโอนข้อมูลใส่แฟลชไดรฟ์ สามารถแนบไฟล์ส่งอีเมลไปให้ผู้อื่น แต่ไม่ควรลดคุณภาพของรูปภาพควรใช้ไฟล์ที่มีคุณภาพสูงเพื่อที่จะดึงดูดผู้ชมสิ่งที่ไม่ควรทำในการออกแบบอินโฟกราฟิก

อาศิรา พนาราม (2555) นักออกแบบจำเป็นจะต้องมีพื้นฐานความเข้าใจในตัวข้อมูลที่ซับซ้อน ต้องรู้ชัดถึงจุดมุ่งหมายของอินโฟกราฟิก (เช่น ใครคือกลุ่มเป้าหมายที่จะสื่อสารด้วย) จากนั้นจึงค่อยหาวิธีแทนค่าตัวข้อมูลให้ปรากฏออกมาเป็นกราฟิกที่เรียบง่ายและสวยงาม ส่วนขั้นตอนสุดท้ายก็คือ การวัดผลว่า อินโฟกราฟิกที่ออกแบบมานั้นสามารถตอบโจทย์ได้ตรงหรือไม่ ถ้าไม่ก็ต้องกลับไปเริ่มต้นนับหนึ่งใหม่ (การวัดผลด้านการใช้งานถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะอินโฟกราฟิกไม่มีสูตรตายตัว) การสร้างอินโฟกราฟิกให้มีประสิทธิภาพมี 8 ข้อ ดังนี้

1. เรียบง่ายเข้าใจ จำไว้ว่าอินโฟกราฟิกที่ดูน่าเวียงเหยิงนั้นไม่เคยใช้ได้ผล
2. ตรวจสอบข้อเท็จจริง ข้อมูลที่ผิดพลาดจะเป็นตัวบั่นทอนเครดิตของนักออกแบบมากที่สุด ฉะนั้นต้องตรวจสอบข้อมูลรวมถึงพิสูจน์อักษรให้ถูกต้องเสมอ

3. ใช้สีให้เป็น เลือกใช้สีเพื่อการสื่อสารที่ทรงพลัง ชัดเจน เข้าใจง่าย และต้องรู้จักอารมณ์ของสีให้ดี
4. ใส่เฉพาะตัวเลขที่จำเป็น ตัวเลขเยอะๆ ไม่ได้หมายถึงการให้ข้อมูลที่ดีเสมอไป หลายครั้งตัวเลขที่มากเกินไปอาจทำให้เกิดความสับสนหรือสื่อสารผิดพลาดได้
5. ทำคำบรรยายให้นำอ่าน ลองสังเกตคำบรรยายใต้ภาพในจอโทรทัศน์เป็นตัวอักษรเรื่องราวดีๆ จะยิ่งน่าสนใจขึ้นเมื่ออยู่กับภาพที่ดี
6. กระชับเนื้อหาเข้าไว้ การนำเสนอภาพกราฟิกที่ดีที่สุดต้องการแค่สาระสำคัญที่ครบถ้วนด้วยจำนวนตัวอักษรที่จำกัด
7. ขนาดมีผล สร้างงานด้วยไฟล์ที่มีขนาดเล็กที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้แต่ยังคงคุณภาพของงานที่ชัดเจนไว้ (เพื่อที่เวลาคนดาวน์โหลดหรือนำไปเผยแพร่ต่อจะได้สะดวกรวดเร็ว)

การสร้างอินโฟกราฟิกมีข้อควรคำนึงถึง 10 ข้อ ดังนี้

1. อย่าใช้ข้อมูลมากเกินไป (Don't use too much text)

อินโฟกราฟิกเป็นการออกแบบโดยใช้ภาพ ควรมีตัวหนังสือน้อยกว่าภาพหรือแบ่งส่วนเท่าๆ กัน ซึ่งเหมาะสำหรับผู้ที่อ่านน้อยและขึ้นอยู่กับภาพข้อมูล ถ้าคุณยังคงใส่ตัวหนังสือมากและมีภาพน้อยก็ยังไม่ถึงวัตถุประสงค์ของอินโฟกราฟิก

2. อย่าทำข้อมูลที่นำเสนอให้ยุ่งยากซับซ้อน (Don't make confusing data presentation)

การนำเสนอข้อมูลที่ยุ่งยากซับซ้อนผิดวัตถุประสงค์ของการออกแบบอินโฟกราฟิก อย่าเสียเวลานั้นข้อมูลที่จำเป็น และต้องแน่ใจว่าคุณจัดการกับข้อมูลให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย ซึ่งมักจะทำได้โดยการใช้อักษร ภาพวาด และกราฟิกอื่นๆ มองดูที่อินโฟกราฟิกเหมือนเป็นผู้ชมเองว่าสามารถตอบคำถามที่คุณต้องการบอกผู้ชมหรือไม่

3. อย่าใช้สีมากเกินไป (Don't overuse color)

การออกแบบอินโฟกราฟิกโดยใช้สีมากเกินไปจะทำให้ประสิทธิภาพในการนำเสนอข้อมูลน้อยลง ผู้อ่านจะไม่สามารถอ่านและเข้าใจเนื้อหาได้ดี ควรศึกษาจิตวิทยาการใช้สีที่ตัดกันด้วยเพื่อคำนึงถึงสุขภาพของผู้ชม

4. อย่าใส่ตัวเลขมากเกินไป (Don't place too much numbers)

การใช้ตัวเลขช่วยให้การสร้างอินโฟกราฟิกมีประสิทธิภาพ แต่อย่าใช้ให้มากเกินไปจะทำให้ผลผลิตของคุณออกมาเหมือนเป็นใบงานวิชาคณิตศาสตร์ จำไว้ว่าคุณต้องใช้กราฟิกนำเสนอจำนวนต่างๆ อย่าใช้ตัวเลขทั้งหมดในการทำให้ข้อมูลยุ่งยากซับซ้อน ออกแบบตัวเลขให้ง่ายเท่าที่จะทำได้และแน่ใจว่าข้อมูลถูกต้องเหมาะสมเข้าใจง่าย

5. อย่าละเลยข้อมูลที่ไม่สามารถระบุแยกแยะได้ (Don't leave figures unidentified)

อินโฟกราฟิกบางเรื่องขาดตัวเลขไม่ได้ ข้อเท็จจริงบางอย่างต้องมีตัวเลขข้อมูลทางสถิติ แต่ผู้ชมอาจไม่เข้าใจทั้งหมด ถึงแม้จะมีความชำนาญในการออกแบบ ถ้าใส่ข้อมูลโดยไม่ระบุคำอธิบายลงไปด้วยก็จะเป็นตัวเลขที่ไม่มีประโยชน์ ดังนั้นต้องแน่ใจว่าใส่ป้ายระบุคำอธิบายของข้อมูลแต่ละชุด

6. อย่าสร้างอินโฟกราฟิกให้น่าเบื่อ (Don't make it boring)

อินโฟกราฟิกส่วนมากจะให้ความรู้ ประโยชน์ และความบันเทิง มีจุดมุ่งหมายที่การจัดการข้อมูลให้ผู้ชมเข้าใจง่าย ถ้าสร้างอินโฟกราฟิกให้น่าเบื่อจะไม่ดึงดูดความสนใจของผู้ชม ต้องวางแผนสร้างแนวทางของเรื่องและการนำเสนอที่ดี จึงจะสามารถบอกเรื่องราวแก่ผู้ชมตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. อย่าใช้วิธีการพิมพ์ผิด (Don't misuse typography)

หลักการพิมพ์มีบทบาทที่สำคัญในการออกแบบ ที่ช่วยให้อินโฟกราฟิกดูดีขึ้น ทำให้ง่ายในการถ่ายถอดข้อมูล แต่ถ้าใช้ผิดวิธีจะเป็นสิ่งที่เป็นผลเสียในการออกแบบ เราต้องรู้เทคนิคเพื่อที่จะใช้การพิมพ์ที่ดีที่สุดในการนำเสนอและจะไม่ทำให้การตีพิมพ์ผิดไป แน่ใจว่าใช้วิธีการพิมพ์ถูกต้องจะทำให้การตีความไม่ไขว้เขว สังเกตการณ์ใช้สีที่ดีและขนาดของ Fonts ด้วย

8. อย่านำเสนอข้อมูลที่ผิด (Don't present wrong information.)

ไม่มีใครอยากเห็นอินโฟกราฟิกเสนอข้อมูลผิด เพื่อให้แน่ใจควรตรวจสอบข้อมูลสองครั้ง โดยเฉพาะการใช้ข้อมูลทางสถิติถ้าข้อมูลผิดพลาดจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิดเป็นสิ่งไม่ดี ข้อมูลในอินโฟกราฟิกจะต้องแม่นยำ น่าเชื่อถือ และถูกต้อง

9. อย่าเน้นที่การออกแบบ (Don't focus on design)

อินโฟกราฟิกไม่จำเป็นต้องเน้นที่การออกแบบให้สวยงาม ควรเน้นที่การนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง การออกแบบอย่างสวยงามจะไม่มีประโยชน์ถ้ามีข้อมูลผิดพลาดหรือมีประโยชน์น้อย ดังนั้นก่อนสร้างอินโฟกราฟิกคว้ามี่ข้อมูลที่จำเป็นทั้งหมดอย่างถูกต้อง การจัดการข้อมูลสามารถนำเสนอได้ชัดเจน แต่ไม่ได้หมายความว่าไม่สนใจการออกแบบแน่นอนมันสำคัญด้วยเพราะอินโฟกราฟิกเป็นการผสมผสานระหว่างข้อมูลและการออกแบบกราฟิกอย่างมีประสิทธิภาพ

10. อย่าใช้แบบเป็นวงกลม (Don't use a circus layout)

แบบอินโฟกราฟิกควรจะดีและสามารถชี้แนะผู้ชมดูทั้งหมด อย่าใส่องค์ประกอบทุกที่ที่เราคิดควรพิจารณาว่าผู้ชมจะสนใจจุดไหน ต้องแน่ใจว่าผู้ชมสามารถเข้าใจในวิธีการนำเสนอ ออกแบบเป็นวงกลม ผู้นำเสนอไม่ต้องการให้ผู้อ่านยุ่งยากเพราะไม่ได้ใส่ข้อมูลที่ตีไว้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัศมี ชูทรงเดช (บทคัดย่อ : 2551) การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการฟื้นฟู อนุรักษ์ และจัดการสืบสานทรัพยากรทาง วัฒนธรรมอย่างยั่งยืนของชุมชนในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นโครงการนำร่องระยะสั้นที่เน้นศึกษาและ รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับมรดกวัฒนธรรมของเมืองปาย และพัฒนาโลกที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมขององค์กรต่างๆ ในอำเภอปาย เช่น หน่วยงานราชการ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่น ผู้รู้ และนักวิชาการ ที่ทำงานวิจัยอยู่ในพื้นที่ ฯลฯ เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาโครงการวิจัยที่เต็มรูปแบบ สำหรับฟื้นฟู อนุรักษ์ และจัดการสืบสานทรัพยากรทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนต่อไป วัตถุประสงค์ของโครงการ คือ 1) ศึกษาและประเมินสถานภาพความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์วัฒนธรรม ในอดีตของเมืองปาย 2) พัฒนาศักยภาพของแหล่งโบราณคดีและแหล่งทรัพยากรทางวัฒนธรรมในการจัดการ ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 3) พัฒนาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากร ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และ 4) พัฒนาศูนย์ข้อมูลและการเรียนรู้เกี่ยวกับโบราณคดีและประวัติศาสตร์ของ เมืองปายที่เชื่อมโยงกับภูมิภาคอื่นๆ และประเทศเพื่อนบ้าน ผลการวิจัย คือ 1) ทำให้ทราบว่าปายมีประวัติศาสตร์วัฒนธรรมที่เก่าแก่ไปถึงสมัยอาณาจักรล้านนายุค รุ่งเรืองเมื่อประมาณ 500 กว่าปีมาแล้ว และมีการอพยพเคลื่อนย้ายเข้ามาของคนหลายชาติพันธุ์อย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปัจจุบัน จากการทบทวนเอกสารทำให้ทราบว่ายังไม่มีมีการค้นคว้าและรวบรวมความรู้ประวัติศาสตร์ ของเมืองปายอย่างจริงจัง 2) ทราบสถานภาพความรู้ด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ว่ายังมีงานวิจัยอย่างลุ่มลึกในทุกมิติของเวลาค่อนข้างน้อยมาก 3) ทราบศักยภาพของแหล่งโบราณคดีและ แหล่งทรัพยากรทางวัฒนธรรมในการจัดการความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ว่าจะต้องมีการ สืบค้นทางโบราณคดีอย่างละเอียดเพื่อรวบรวมข้อมูลก่อนที่จะถูกทำลายโดยการขยายตัวของเมือง และจะต้องทำ การอนุรักษ์เบื้องต้นอย่างเร่งด่วน 4) การจัดเวที 3 ครั้ง ทำให้ทราบว่าชุมชนรอบนอกตัวเมืองปายมีสำนึกและความ สนใจในการสืบค้น อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเอง ซึ่งแสดงถึงศักยภาพของชุมชนในการจัดการ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมต่อไป และ 5) ข้อมูลทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางโบราณคดี เป็นข้อมูลเบื้องต้น เพื่อเป็นแนวทางในการทำการวิจัยอย่างลุ่มลึกต่อไป ข้อมูลจากการวิจัยสามารถนำไปพัฒนาจัดตั้งศูนย์ข้อมูลหรือ ศูนย์กลางการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต

จริญญา ณ พิภูลและวรัชต์ มัธยมบุรุษ (บทคัดย่อ : 2556) การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือเพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในเชิงราย เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายโดยผลการศึกษาพบว่าจังหวัดเชียงรายมีศักยภาพในด้านกายภาพในด้านการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านธรรมชาติและด้านการบริหารและการจัดการ จากการวิเคราะห์ด้านศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว นั้น สามารถกำหนดแนวทางการ

พัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย คือพัฒนาถนนหรือเส้นทางคมนาคมให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย และสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล อนุรักษ์ความสมบูรณ์ของสภาพธรรมชาติหรือการคงรักษาสภาพดั้งเดิม เพื่อให้เกิดคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาไม่ทำลายความสวยงามของธรรมชาติ มีอุปกรณ์รองรับปริมาณขยะที่เพียงพอ และออกแบบให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ควรมีการจัดการด้านคุณภาพอากาศ ไม่สร้างความรำคาญในแหล่งท่องเที่ยว สร้างความพอใจในคุณค่าเชิงการท่องเที่ยว รักษาความงามด้านศิลปวัฒนธรรม และประวัติความเป็นมาทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม สร้างความมีเอกลักษณ์เฉพาะตนของแหล่งท่องเที่ยว การมีศูนย์บริการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว เพื่อให้ข้อมูลการท่องเที่ยวที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว

มณีนวรัตน์ ชาตวนิช (บทคัดย่อ: 2555) งานวิจัยเรื่องการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในชุมชนตลาดพลู เขตธนบุรี ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาวัฒนธรรมในชุมชนตลาดพลู เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยว ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อจัดเส้นทางท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแบบครึ่งวันและเต็มวัน และเพื่อจัดทำแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชุมชนตลาดพลู และได้พบปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยชุมชนผู้วิจัยใช้เครื่องมือ 4 ชิ้น ได้แก่ แบบตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว และแบบสอบถาม การทำ Focus Group การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยคณะผู้วิจัย ได้รวบรวมข้อมูลการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวท้องถิ่นของชุมชนย่านตลาดพลู นำมาเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว คณะผู้วิจัยพบว่าตลาดพลูเหมาะสำหรับการท่องเที่ยวแบบครึ่งวันมากที่สุด เส้นทางท่องเที่ยวที่ทดลองทั้งสองเส้นทางนั้นเป็นเส้นทางแบบเดินทางเดียว โดยยึดหลักในเรื่องของในเชิงประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรมในเชิงวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้จัดทำแผนที่สำหรับการท่องเที่ยวโดยการกำหนดจุดการท่องเที่ยวที่น่าสนใจลงไปในพื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกที่จะเดินทางท่องเที่ยวในตลาดพลู ซึ่งการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้เป็นแนวความคิดในเรื่องของการท่องเที่ยวแบบเดินเท้า (Walking Street) ซึ่งในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้สมบูรณ์ได้นั้นจำเป็นต้องมีการร่วมมือกันของทุกฝ่ายจึงจะสามารถประสบความสำเร็จได้ อีกทั้งยังต้องแก้ปัญหาในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวโดยส่งเสริมให้เกิดความน่าสนใจ เช่นการใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักแก่บุคคลทั่วไป

ปรีดาพร ไวทยาการ (บทคัดย่อ : 2554) วิทยานิพนธ์เรื่องการออกแบบแผนที่ชุมชนเชิงวัฒนธรรม มุ่งประเด็นไปในการประยุกต์องค์ความรู้ด้านการออกแบบข้อมูลภาพ (Data visualization)กับการศึกษารูปแบบวิถีชีวิตของชุมชนกาดหลวง จังหวัดเชียงใหม่ มีเอกลักษณ์ในเรื่องการเป็นชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์อันยาวนานนำไปสู่การศึกษาวิถีชีวิตชุมชนในพื้นที่ อาศัยการออกแบบการลำดับภาพและข้อมูลอ้างอิงมิติเวลาจนได้ผลลัพธ์ออกมาเป็น“แผนที่ชุมชนเชิงวัฒนธรรม” วิธีการศึกษาจึงแบ่งเป็นขั้นตอนการค้นคว้าและสำรวจข้อมูลของชุมชนซึ่งประกอบด้วยส่วนที่ 1 ข้อมูลเชิงวัฒนธรรม เช่นการบ่งบอกพิกัดพื้นที่ อาคารร้านค้า ถนน

และ ส่วนที่ 2 ข้อมูลเชิงนามธรรม เช่น ค่านิยม ความเชื่อต่างๆของคนในชุมชน โดยแผนที่ที่ทำการ ออกแบบแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ (1) การออกแบบแผนที่เชิงประวัติศาสตร์(Heritage Mapping) (2) การ ออกแบบแผนที่ย่านต่างๆชุมชน(Community Mapping) กล่าวถึงพื้นที่ชุมชน 5 ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่ กาดวโรรส กาดต้นลำไย กาดนวรรฐ กาดเทศบาลฯ และตรอกเหล่าโจ้ว (3) แผนที่เชิงอัตลักษณ์ (Identity Mapping) ทั้งสามส่วนนี้ เป็นการสร้างงานออกแบบ โดยอาศัยกระบวนการทำงานของ ระบบสัญญาณ (Organize system of sign) เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในวิถีชุมชนกาดหลวงและความ พึงพอใจจากการใช้งานแผนที่ของผู้ใช้

จากการออกแบบแผนที่ชุมชนกาดหลวงนำไปสู่กระบวนการสำรวจผู้ใช้แผนที่ที่สามารถ วิเคราะห์ผลจากผู้ใช้แผนที่ชุมชนทั้งสามส่วน โดยได้รับความพึงพอใจในระดับที่ดี ซึ่งทำให้สามารถ สรุปรูปภาพการทำงานของระบบสัญลักษณ์ในแผนที่ที่มีผลต่อการรับรู้ของผู้ใช้ได้ว่าผู้ใช้สามารถรับรู้รูปแบบ “วิถีชีวิตความเป็นอยู่” ที่ประกอบด้วยอัตลักษณ์ชุมชนรูปแบบการประกอบอาชีพ พื้นที่ใช้สอย การ ปกครอง ศิลปวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา และความสัมพันธ์ระหว่างคนในพื้นที่รวมถึงประเด็นของ การเปลี่ยนแปลงสังคมสู่สถานะใหม่เป็นพลวัตหนึ่ง ที่แสดงออกถึงรูปการเปลี่ยนแปลงของวิถีชุมชนที่ ได้แสดงให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมในการออกแบบแผนที่

ในท้ายที่สุดกระบวนการนำเสนอจึงมุ่งสู่การหยิบยกความสัมพันธ์ในชุมชน การนำเสนอความ หลากหลายทางวัฒนธรรมโดยผู้ออกแบบเลือกเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ประเด็นด้าน ประวัติศาสตร์และการปกครอง,การใช้สอยพื้นที่ชุมชน,ข้อมูลร้านค้า,ย่านสำคัญต่างๆและข้อมูลด้าน ประชากรศาสตร์เกี่ยวกับการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชนชาติต่างๆจนมาเป็นชุมชนชาวกาดใน ปัจจุบัน โดยชุดข้อมูลได้มีอิทธิพลต่อประสบการณ์ของผู้ใช้แผนที่ ในแง่การรับรู้แบบของวัฒนธรรม ทางสายตากระบวนการทำงานของตัวบทเชิงวัฒนธรรม(Cultural Context) นำไปสู่การรับรู้ของผู้ใช้ ทั้งในด้านการนำไปใช้งาน (Functional) และการรับรู้ด้านสุนทรียศาสตร์ (Emotional) รวมไปถึงการ ตระหนักรู้ในระดับของคุณค่าความเชื่อของชุมชนกาดหลวง

สรุป การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นมีประวัติศาสตร์วัฒนธรรมที่เก่าแก่ โบราณคดีและ แหล่งทรัพยากรทางวัฒนธรรมในการจัดการความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น จะต้องมีการสำรวจอย่างละเอียด เพื่อรวบรวมข้อมูลก่อนที่จะถูกทำลายโดยการขยายตัวของเมือง อยู่เสมอก็จะสามารถปลูกสำนึกและ ความ สนใจในการสืบค้น อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเอง ซึ่งแสดงถึงศักยภาพของชุมชนใน การจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม ข้อมูลจากการวิจัยสามารถนำไปพัฒนาจัดตั้งศูนย์ข้อมูลหรือ ศูนย์กลางการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างยั่งยืน แผนที่เชิง วัฒนธรรมจะมีส่วนในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้วยการให้ความรู้ทางวัฒนธรรมได้ ง่ายขึ้น และยังสร้างการตระหนักรู้ คุณค่าของชุมชนด้วย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร แบ่งขั้นตอนการศึกษาเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูล และออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรม ระยะที่ 2 การสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มีต่อแผนที่เชิงวัฒนธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูล และออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 14 ประเภท คือ

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน จำนวน 14 แห่ง
2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทสถาปัตยกรรม จำนวน 2 แห่ง
3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทสถานศึกษา จำนวน 3 แห่ง
4. แหล่งท่องเที่ยวประเภทพระบรมราชานุสาวรีย์ จำนวน 2 แห่ง
5. แหล่งท่องเที่ยวประเภทการเรียนรู้ จำนวน 2 แห่ง
6. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประเพณี 1 แห่ง
7. แหล่งท่องเที่ยวประเภทคติความเชื่อ จำนวน 3 แห่ง
8. แหล่งท่องเที่ยวประเภทอนุสาวรีย์ จำนวน 2 แห่ง
9. แหล่งท่องเที่ยวประเภทสวนสาธารณะ จำนวน 2 แห่ง
10. แหล่งท่องเที่ยวประเภทตลาด จำนวน 2 แห่ง
11. แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปะการแสดง จำนวน 2 แห่ง
12. แหล่งท่องเที่ยวประเภทช่างฝีมือ จำนวน 5 แห่ง
13. แหล่งท่องเที่ยวประเภทอาหาร จำนวน 1 แห่ง
14. แหล่งท่องเที่ยวประเภทยาแผนโบราณ จำนวน 2 แห่ง

ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) การเลือกกลุ่มตัวอย่างบริบท ผู้วิจัยพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นนิคมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศเป็นเวลายาวนาน
2. เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นสัญลักษณ์ของกรุงเทพมหานคร
3. เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับแนวหน้าของประเทศไทย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

จากการคัดเลือกได้กลุ่มตัวอย่างบริบท คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน จำนวน 14 แห่ง ได้แก่ 1) พระบรมมหาราชวัง 2) วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดพระแก้ว) 3) วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์) 4) วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมารามราชวรมหาวิหาร 5) วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม 6) วัดบวรนิเวศวิหาร 7) วัดสุทัศน์เทพวรารามราชวรมหาวิหาร 8) วัดชนะสงคราม 9) วัดเทพธิดาราม 10) วัดมเหยงคณ์ 11) วัดราชนันทาราม 12) วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ราชวรมหาวิหาร 13) ป้อมมหากาฬ และ 14) ป้อมพระสุเมรุ

วิธีการเก็บข้อมูล

ในการศึกษาบริบทของแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน ในเขตพระนครกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลในระดับลึก มีความหมายของภาพปรากฏการณ์ที่ศึกษาเด่นชัด มีความถูกต้องตรงประเด็นของข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้การวิเคราะห์เอกสาร/หลักฐานของแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน และการลงภาคสนามสังเกตจากสถานที่จริง

ขอบเขตของประเด็นที่ศึกษาภายในบริบท ประกอบด้วย ประวัติ ความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการขออนุญาตในการศึกษาเอกสาร หลักฐานของแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน และขอสังเกตการณ์ภายในบริบทเกี่ยวกับบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน ในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

2. ดำเนินการออกแบบแผนที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

3. นำแผนที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่ออกแบบสมบูรณ์แล้วสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ นายเพิ่มศักดิ์ ฟองสายชล นายประเมิน ไกรรส และนายวรวิทย์ หิรัญมาศ เกี่ยวกับประเด็นในด้านการออกแบบประกอบด้วย รูปแบบชื่อของแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบสัญลักษณ์ ภาพประกอบ การใช้สี อินโฟกราฟิก และความเข้าใจง่าย และด้านเนื้อหา ประกอบด้วย ลำดับข้อมูลแหล่งวัฒนธรรมเขตพระนคร ข้อมูลครบถ้วนชัดเจน และเห็นด้วยกับแผนที่

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินผลงานการออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรมจากผู้เชี่ยวชาญ โดยการค่า IOC

ระยะที่ 2 การสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มีต่อแผนที่ เชิงวัฒนธรรม

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน
ในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภท
โบราณสถาน จำนวน 14 แห่ง ในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนที่เชิงวัฒนธรรม ในเขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาประเมินผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

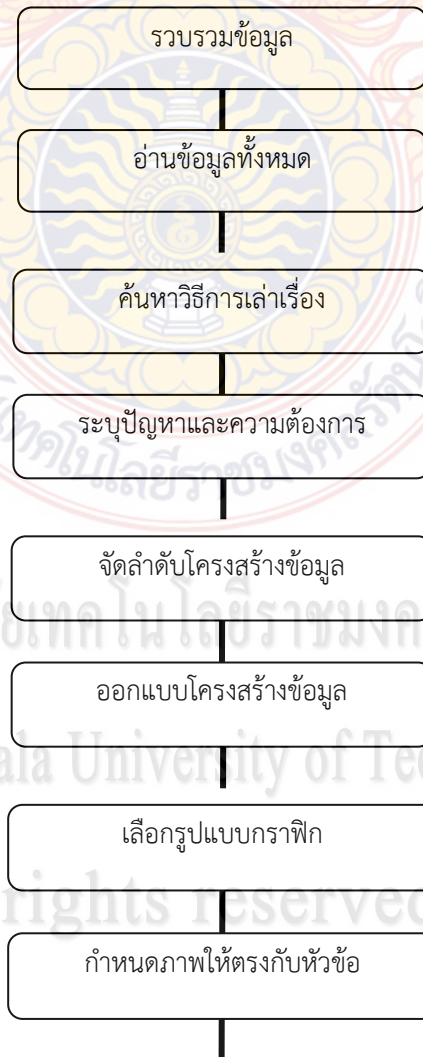
Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การออกแผนที่เชิงวัฒนธรรม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีการดำเนินงานเก็บข้อมูลทั่วไปของเขตพระนคร และข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการออกแบบ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

ตรวจสอบข้อมูลและทดลองใช้

แผนที่กราฟิก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

2. การสร้างแผนที่ที่เชิงวัฒนธรรม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	41	41.0
หญิง	59	59.0
รวม	100	100.0
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	10	10.0
20-30 ปี	12	12.0
31-40 ปี	30	30.0
41-60 ปี	35	35.0
61 ปีขึ้นไป	13	13.0
รวม	100	100.0
3. สถานภาพ		
นักเรียน/นักศึกษา	10	10.0
ข้าราชการ	32	32.0
ธุรกิจส่วนตัว	35	35.0
รับจ้างทั่วไป	23	23.0
รวม	100	100.0
4. ระดับการศึกษา		
ปวช./เทียบเท่า	10	10.0
ปวส./เทียบเท่า	10	10.0
ปริญญาตรี	55	55.0
ปริญญาโท	22	22.0
ปริญญาเอก	3	3.0
รวม	100	100.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ประเภทของนักท่องเที่ยว		
นักท่องเที่ยวชาวไทย	52	52.0
นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	48	48.0
รวม	100	100.0

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

- เพศ ประกอบด้วยเพศหญิง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 และเพศชาย จำนวน 41 คิดเป็นร้อยละ 41.0
- อายุ ประกอบด้วย อายุ 41-60 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 มากที่สุด รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0
- สถานภาพ ประกอบด้วย ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมาคือ ข้าราชการ 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 รับจ้างทั่วไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 และนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0
- ระดับการศึกษา ประกอบด้วยระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 ปวช./เทียบเท่าและ ปวส./เทียบเท่า จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0
- ประเภทของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและการรับรู้เกี่ยวกับแผนที่

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจและการรับรู้เกี่ยวกับแผนที่

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความพึงพอใจด้านการออกแบบ			
1.1 ความสวยงาม ความทันสมัย น่าสนใจ	3.73	0.96	มาก
1.2 การจัดรูปแบบในแผนที่ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน	3.74	0.99	มาก
1.3 ภาพประกอบมีความสวยงาม ชัดเจน	3.90	0.78	มาก
1.4 สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในแผนที่สื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	3.98	0.86	มาก
1.5 สีเส้นในการออกแบบแผนที่มีความเหมาะสม	3.81	0.85	มาก
1.6 สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน	4.36	0.75	มาก
1.7 ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร อ่านได้ง่ายและสวยงาม	4.32	0.75	มาก
1.8 ภาพกับเนื้อหา มีความสอดคล้องกันและ	4.11	0.71	มาก

สามารถสื่อความหมายได้			
1.9 คำบรรยายในแผนที่น่าอ่านและน่าสนใจ	3.99	0.67	มาก
1.10 ภาพรวมของความพึงพอใจด้านการ ออกแบบ	4.28	1.03	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมความพึงพอใจด้านการออกแบบ	3.71	0.76	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
2. ความพึงพอใจต่อเนื้อหา และรายละเอียด			
2.1 ภาพกับเนื้อหา มีความสอดคล้องกันและ สามารถสื่อความหมายได้	4.06	1.13	มาก
2.2 ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล	4.19	0.60	มาก
2.3 ความเหมาะสมของข้อมูลภายในแผนที่	4.16	1.10	มาก
2.4 ปริมาณเนื้อหา มีเพียงพอกับความต้องการ	4.23	1.14	มาก
2.5 การจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน มีความ ต่อเนื่อง อ่านแล้วเข้าใจ กรุณาเลือกระดับความ พึงพอใจ	4.25	1.16	มาก
2.6 ภาพรวมในคุณภาพของเนื้อหาและ รายละเอียดในแผนที่	4.35	1.09	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมความพึงพอใจต่อเนื้อหา และ	4.21	1.04	มาก

รายละเอียด			
3. ความพึงพอใจด้านประโยชน์และการนำไปใช้			
3.1 เนื้อหา มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน และสามารถ รับรู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระ นคร	4.36	0.75	มาก
3.2 เป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในเขตพระนคร	4.32	0.93	มาก
3.3 สามารถเป็นแหล่งความรู้ได้	4.28	0.99	มาก
3.4 เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของ ผู้ใช้งาน	4.14	0.75	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมความพึงพอใจด้านประโยชน์และ การนำไปใช้	4.28	0.85	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.07	.88	มาก

จากตารางที่ 2 ความพึงพอใจและการรับรู้เกี่ยวกับแผนที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .88) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจด้านการออกแบบ เนื้อหา และรายละเอียด ด้านประโยชน์และการนำไปใช้ มีความพึงพอใจในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ความพึงพอใจด้านการออกแบบ มีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ 1) ความสวยงาม ความทันสมัย น่าสนใจ 2) การจัดรูปแบบในแผนที่ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน 3) ภาพประกอบมีความสวยงาม ชัดเจน 4) สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในแผนที่สื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย 5) สีเส้นในการออกแบบแผนที่มีความเหมาะสม 6) สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน 7) ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร อ่านได้ง่ายและ 8) ภาพกับเนื้อหามีความสอดคล้องกันและสามารถสื่อความหมายได้สวยงาม 9) คำบรรยายในแผนที่น่าอ่านและน่าสนใจ และ 10) ภาพรวมของความพึงพอใจด้านการออกแบบ

ความพึงพอใจต่อเนื้อหา และรายละเอียด มีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ 1) ภาพกับเนื้อหามีความสอดคล้องกันและสามารถสื่อความหมายได้ 2) ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล 3) ความเหมาะสมของข้อมูลภายในแผนที่ 4) ปริมาณเนื้อหาไม่เพียงพอกับความต้องการ 5) การจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน มีความต่อเนื่อง อ่านแล้วเข้าใจ กรุณาเลือกระดับความพึงพอใจ และ 6) ภาพรวมในคุณภาพของเนื้อหาและรายละเอียดในแผนที่

ความพึงพอใจด้านประโยชน์และการนำไปใช้ มีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ ได้แก่

- 1) เนื้อหา มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน และสามารถรับรู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร
- 2) เป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในเขตพระนคร
- 3) สามารถเป็นแหล่งความรู้ได้ และ
- 4) เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลตามความมุ่งหมายของการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนที่

2. สรุปผล

1. การออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร กรุงเทพมหานครมีขั้นตอนแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ดังนี้ การออกแบบแผนที่ชุดนี้ ส่วนที่เป็นสัญลักษณ์และส่วนที่เป็นตัวแผนที่

1.1 ออกแบบสัญลักษณ์แหล่งท่องเที่ยว 14 ประเภท

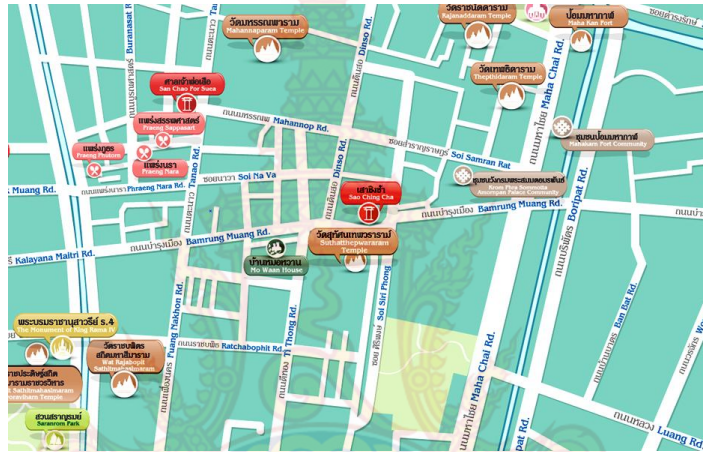
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ภาพที่ 54 ออกแบบสัญลักษณ์แหล่งท่องเที่ยว 14 ประเภท

ที่มา: <http://www.google.com>

1.2 ออกแบบตัวแผนที่

ภาพที่ 55 ออกแบบตัวแผนที่

ที่มา: <http://www.google.com>

ขั้นตอนการออกแบบ

1. ออกแบบภาพร่างโดยรวมทั้งหมดของแผนที่ว่าจะให้อะไรอยู่ตรงไหนและมีข้อความอะไรบ้าง
2. ออกแบบตัวสัญลักษณ์ ไอคอนที่จะใช้แสดงทั้ง 14 แบบก่อน โดยเริ่มไปที่ละตัว
3. ออกแบบร่างของไอคอนทั้งหมดลงบนกระดาษเพื่อดูให้ชัดเจนและถูกต้อง
4. แนวคิดการออกแบบจะได้อาจมาจากชื่อในแต่ละประเภทเพื่อให้สอดคล้องกันและใช้สีสันที่ดูสดใส ชัดเจน
5. ใช้โปรแกรม Illustrator ในการออกแบบรูปเพราะจะได้รูปออกมาในลักษณะภาพ vector ซึ่งจะทำให้การย่อขยายภาพไม่แตก
6. เมื่อทำการออกแบบไปที่ละตัวจนครบทั้ง 14 ตัวไอคอนก็ใส่ชื่อกำกับในไอคอน
7. เมื่อทำไอคอนเสร็จเรียบร้อย ก็จะเป็นการทำในส่วนของตัวแผนที่
8. ตัวแผนที่จะใช้ต้นแบบมาจาก google map ให้ทำการเซฟรูปขอบเขตของพื้นที่เขตพระนครที่นำมาเป็นต้นแบบ
9. ใช้โปรแกรม Illustrator ในการเริ่มต้นกราฟภาพเส้นถนนโดยใช้รูปที่เซฟจาก google map เป็นต้นแบบ

10. เมื่อได้เส้นถนนครบทุกเส้นในขนาดตามที่ต้องการ โดยในเส้นหลักจะใช้ขนาดของเส้นใหญ่กว่าเส้นที่เป็นเส้นถนนรองลงมาเพื่อให้ภาพดูสวยงาม แล้วกำหนดสีของถนนเป็นสีขาว ทำเงาซ้อนของเส้นถนนเพื่อให้ดูมีมิติขึ้นมา

11. เมื่อได้เส้นถนนแล้วก็สร้างพื้นหลังขึ้นมาไว้ที่ด้านหลังสุดของเลย์เออร์งาน ใช้โทนสีเขียวอมฟ้าเพื่อให้ดูภาพตัดกัน

12. กลับไปที่ภาพต้นแบบของ google map ให้ทำการกราฟเส้นแม่น้ำเจ้าพระยาและเส้นคลองหลักๆ เพื่อให้แผนที่ดูใกล้เคียงกับความจริง

13. นำเอาภาพแม่น้ำมาประกอบลงบนแผนที่งานให้ตรงกับตำแหน่งต้นแบบ ก็จะได้ภาพเส้นทางและแม่น้ำบนพื้นหลักเรียบร้อยแล้ว

14. สร้างเลย์เออร์งานขึ้นมาอีกชั้นอยู่บนเส้นถนนเพื่อทำการ ใส่ข้อความชื่อถนน ทำการพิมพ์ข้อความบนเส้นถนนให้ถูกต้องตามแบบ จัดเส้นแนวข้อความให้ได้ขนาดพอดีและโค้งไปตามเส้นถนน ปรับสีให้มีความแตกต่างกันทั้งตัวภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

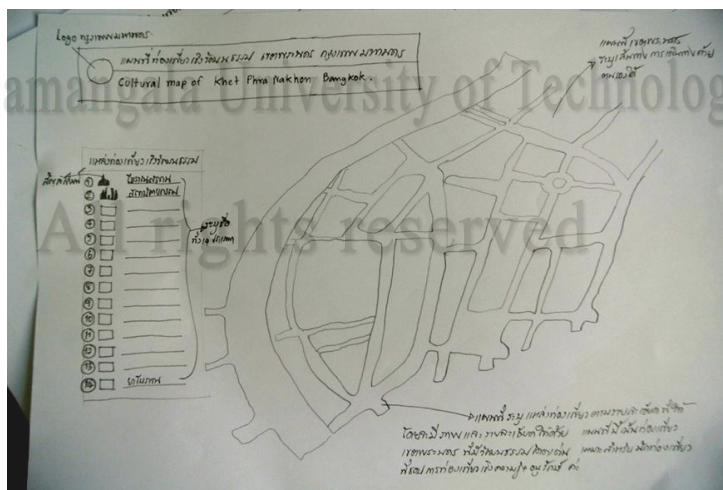
15. เมื่อได้เส้นถนน แม่น้ำ และชื่อถนนเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปให้ทำการจับรูปไอคอนในแต่ละประเภทมาลงบนตำแหน่งแผนที่ ซึ่งข้อมูลได้จากทางเว็บไซต์ ว่าตำแหน่งของแต่ละไอคอนจะอยู่ตรงไหน

16. พร้อมใส่ชื่อสถานที่ในแต่ละไอคอนกำกับไว้เพื่อให้ทราบว่าเป็นสถานที่อะไร โดยทำการออกแบบป้ายชื่อสถานที่ขึ้นมาให้เข้ากับไอคอน

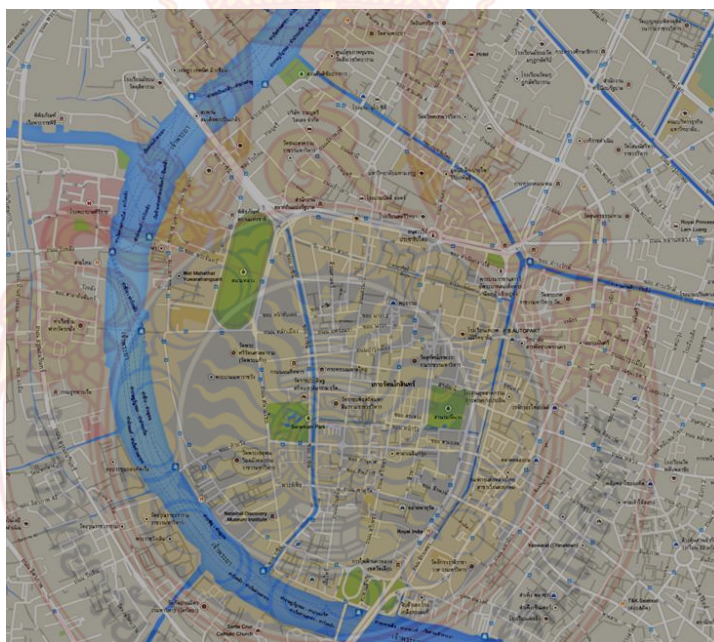
17. ใส่ไอคอนสถานที่พร้อมป้ายชื่อ ไปจนครบทั้งหมดแล้วก็ถือว่าเสร็จในส่วนของตัวเองแผนที่

18. ทำกรอบที่มีช่องตามแบบที่วางไว้มาวางทับบนตัวแผนที่ๆทำเสร็จ

19. ใส่ข้อความต่างๆ ให้ครบถ้วนตามแบบที่วางไว้

ภาพที่ 56 ชั้นตอนออกแบบภาพร่าง
ที่มา: <http://www.google.com>

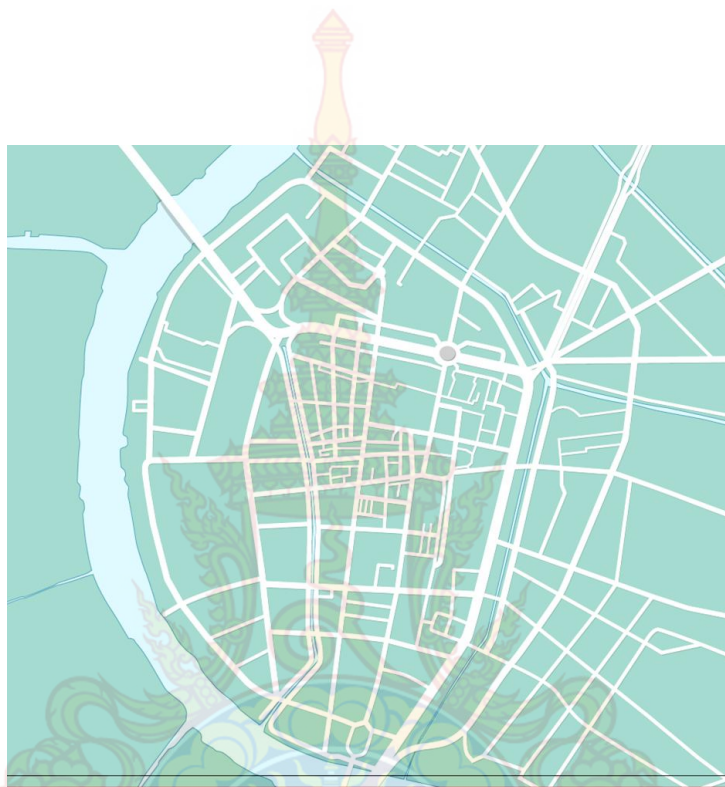

ภาพที่ 57 ชั้นตอนตัวแผนที่จะใช้ต้นแบบมาจาก Google map
ที่มา: <http://www.google.com>

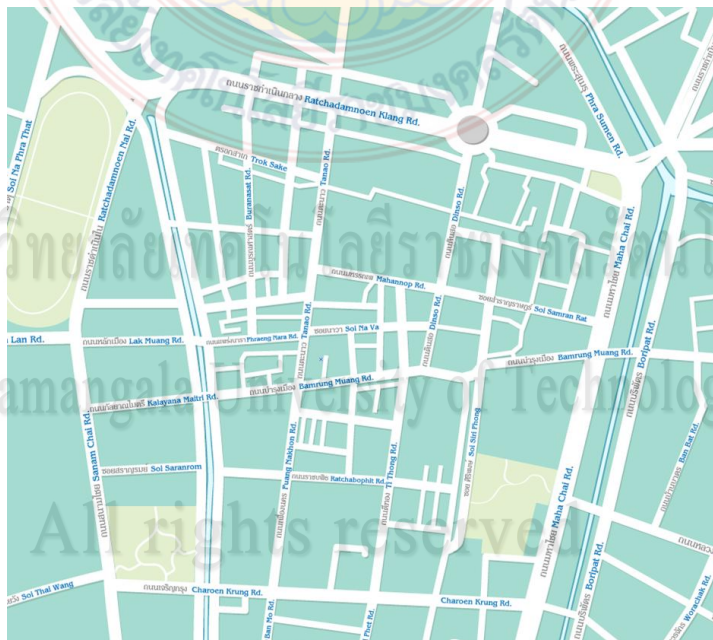
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

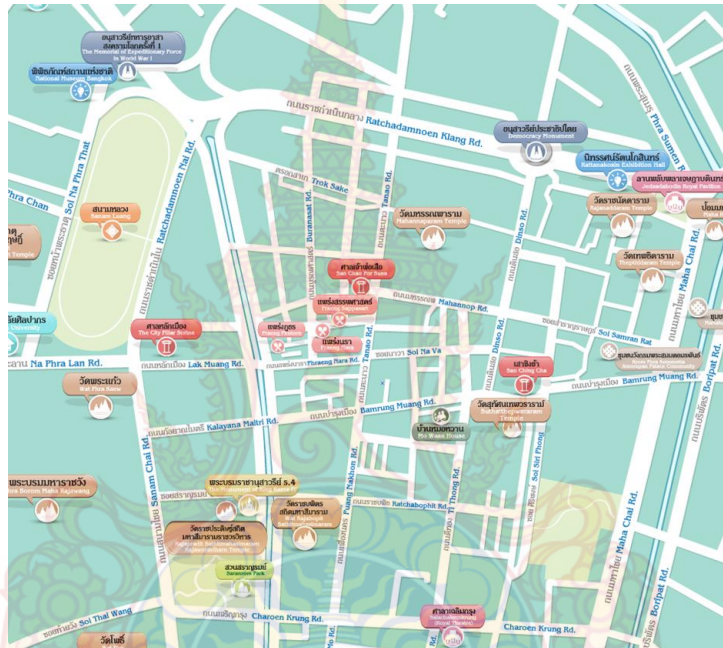
ภาพที่ 58 โปรแกรม Illustrator ในการกราฟภาพเส้นถนน
ที่มา: <http://www.google map.com>

ภาพที่ 59 ใส่ข้อความชื่อถนน
ที่มา: <http://www.google map.com>

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

ภาพที่ 60 ใส้ไอคอนสถานที่พร้อมป้ายชื่อ
ที่มา: <http://www.google map.com>

ภาพที่ 61 ทำกรอบที่มีช่องตามแบบที่ว่างไว้มาวางทับบนตัวแผนที่

ที่มา: <http://www.google.com>

ภาพที่ 62 โลโก้กรุงเทพมหานคร

ที่มา: <http://www.google.com>

2. ความพึงพอใจและการรับรู้เกี่ยวกับแผนที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .88) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจด้านการออกแบบ เนื้อหาและรายละเอียด ด้านประโยชน์และการนำไปใช้ มีความพึงพอใจในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ความพึงพอใจด้านการออกแบบ มีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ 1) ความสวยงาม ความทันสมัย น่าสนใจ 2) การจัดรูปแบบในแผนที่ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน 3) ภาพประกอบมีความสวยงาม ชัดเจน 4) สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในแผนที่สื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย 5) สีเส้นในการออกแบบแผนที่มีความเหมาะสม 6) สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน 7) ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร อ่านได้ง่ายและ 8) ภาพกับเนื้อหามีความสอดคล้องกัน และสามารถสื่อความหมายได้สวยงาม 9) คำบรรยายในแผนที่น่าอ่านและน่าสนใจ และ 10) ภาพรวมของความพึงพอใจด้านการออกแบบ

ความพึงพอใจต่อเนื้อหา และรายละเอียด มีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ 1)

ภาพกับ เนื้อหา มีความสอดคล้องกัน และสามารถสื่อความหมายได้ 2) ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล 3) ความเหมาะสมของข้อมูลภายในแผนที่ 4) ปริมาณเนื้อหา มีเพียงพอกับความต้องการ 5) การจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน มีความต่อเนื่อง อ่านแล้วเข้าใจ กรุณาเลือกระดับความพึงพอใจ และ 6) ภาพรวมในคุณภาพของเนื้อหาและรายละเอียดในแผนที่

ความพึงพอใจด้านประโยชน์และการนำไปใช้ มีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ ได้แก่

- 1) เนื้อหา มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน และสามารถรับรู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร
- 2) เป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในเขตพระนคร
- 3) สามารถเป็นแหล่งความรู้ได้ และ
- 4) เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน

3. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนที่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนครเป็นนครแห่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ตามวิทัศน์ของเขตพระนคร เห็นความสัมพันธ์และศักยภาพของศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ทรัพยากรอื่นๆในชุมชน ระหว่างศิลปวัฒนธรรม ทั้งเก่าและใหม่ในพื้นที่ ให้ประชาชนและชุมชน รู้และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวของตน เพื่อที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ให้ยั่งยืนต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือ ประชากร คือ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 14 ประเภท ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง การเลือกกลุ่มตัวอย่างบริบทที่กำหนดไว้ สรรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มีต่อแผนที่เชิงวัฒนธรรม แล้วทำการออกแบบสรุปผล ได้ประเมินผลงานออกแบบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผลงานให้มีความสมบูรณ์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

4. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับผู้วิจัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่ พบว่า การออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรมในรูปแบบกราฟิกมีความสวยงาม ทันสมัย น่าสนใจ และเข้าใจง่าย เขตพระนครสามารถนำแผนที่ที่ออกแบบไปใช้งานได้จริง

1.2 จากผลการวิจัยที่ พบว่า การบริหารจัดการท่องเที่ยวสามารถส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ทรัพยากรอื่นๆ ในชุมชน ศิลปวัฒนธรรมทั้งเก่าและใหม่ในพื้นที่อยู่ร่วมกันได้ประชาชนรู้และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวของตน เพื่อที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ให้ยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรออกแบบแผนที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวในทุกเขตของกรุงเทพมหานคร

2.2 ควรศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเฉพาะเจาะจงแต่ละแขวงที่มีอัตลักษณ์แบบฉบับย่อยๆ ในทุกเขตพระนคร ของกรุงเทพมหานคร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2554. **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559**.
กรมบรรณานุกรม ดิจิทัล (Digi Art). 2551. **วาดภาพและสร้างงานกราฟิกด้วย Illustrator CS**
นันทบุรี : บริษัท ไอดีซีอินโฟดิสทริบิวเตอร์เซ็นเตอร์ (Info Distributor Center) จำกัด.
กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. **มาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ
วัฒนธรรมและจารีตประเพณีท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
ไทย.
- จุฑามาศ มโนสิทธิกุล. 2554. **Magazine design with Adobe InDesign CS5 สร้างงานสื่อ
สิ่งพิมพ์แบบฉบับมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ : เน็ตดีไซน์.
- ฉล่องศรี พิมลสมพงศ์. 2542. **การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชิดจันทร์ หังสสุต. 2532. **หลักและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2540. **การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้ง.
ทวี ทองสว่าง. 2520. **แผนที่และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนที่**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์.
- นิตา ชัชกุล. 2550. **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประชิด ทิณบุตร. (2530). **การออกแบบกราฟิก**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ปราโมทย์ แสงพลสิทธิ์. 2540. **การออกแบบนิเทศศิลป์ 1**. กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรมศาสตร์
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- พงศธร เกษสาลี. 2539. **งานเทศกาลประเพณีที่น่าสนใจทางการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ :
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554, 2556**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- ไพฑูริย์ พงศะบุตร และวิลาศวงศ์ พงศะบุตร. 2536. **คู่มืออบรมมัคคุเทศก์**. กรุงเทพฯ : คณะอักษร
ศาสตร์และโครงการศึกษาต่อเนื่อง. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณ วรชวานิช. 2539. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุดาพร วรพล. 2540. **การสัมมนาทางวิชาการโครงการสืบสานวัฒนธรรมไทย “ภูมิไทย นิยมไทย”**.
กรุงเทพฯ : สำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุมิตรา ศรีวิบูลย์. 2547. **การออกแบบอัตลักษณ์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คอล์ฟิงชั่น.

สุพัตรา สุภาพ. 2536. **สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครั้ว ศาสนา ประเพณี.**

พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว. 2546. **การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน.** กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Martin, Fishbien. 1967. **Reading in Attitude Theory and Measurement.** New York: John Wiley and Son.

Murphy, Pritchard and Smith 1999 .**The destination product and its impact on traveller perceptions.** Tourism Management 21

หนังสือพิมพ์

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. ข่าวสดรายวัน. วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2555 ปีที่ 21 หน้า 26.

วิทยานิพนธ์

กันทิมาลย์ ริมพีชพันธ์. (2549). **กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวชายแดน : กรณีศึกษาสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 จังหวัดมุกดาหาร.** สำนักวิทยบริการ:มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จริญญา ณ พิกุลและวารัชต์มัยมบุรุษ.(2556). **การศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย.** วิทยานิพนธ์. คณะวิทยาการจัดการและการสื่อสารสนเทศ.มหาวิทยาลัยพะเยา

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). **การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.**คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรีดาพร ไวทยการ. (2554). **การออกแบบแผนที่ชุมชนเชิงวัฒนธรรม :การศึกษาความสัมพันธ์ของมิติเวลาและวิถีชีวิตชุมชนภาคหลวง จังหวัดเชียงใหม่.**วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เปรมจิต พรหมสาระเมธี. 2553. **การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.** วิทยานิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- เพียงกานต์ นามวงศ์. (2552). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชุมชนไหล่
หิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์. คณะพัฒนาการท่องเที่ยว.
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- มณีวรรณ ชาตวนิช. (2555). การจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในชุมชนตลาดพลูเขตธนบุรี.
มหาวิทยาลัยสยาม.
- รัศมี ชูทรงเดช. (2551). โครงการวิจัยระยะสั้นเรื่อง การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการฟื้นฟู
อนุรักษ์ และจัดการสืบสานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ของชุมชนในอำเภอป่าตอง จังหวัด
แม่ฮ่องสอน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. 2543. การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในระดับหมู่บ้าน. วิทยานิพนธ์ ศิลปะศาสตร์
ดุสิตบัณฑิต,ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สายฝน ยวนแหล. (2548). พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ในจังหวัด
ภูเก็ต พังงา กระบี่.รายงานการวิจัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุชาดา วงษ์ชัยภูมิ. (2551). การจัดการการท่องเที่ยว โดยชุมชนบ้านประสาธ อำเภอนอนสูง
จังหวัดนครราชสีมา.ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ส่งศรี วงษ์เวช. (2545). รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำปิง. การค้นคว้าแบบอิสระ
ศษ.ม. เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สารนิเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์

สำนักงานเขตพระนคร. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก <http://bangkok.go.th/pranakorn/>
ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์ (Infographics) เรื่องก๋วยเตี๋ยวในสวน. สืบค้นเมื่อวันที่ 14

มกราคม 57 จาก www.gotoknow.org/blog/uthaiwisdom

ทำไมต้องอินโฟกราฟิกส์ (Infographics). ครูจงรัก เทตนา สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก
www.krujongrak.com/infographics/infographics_information.pdf

เขตพระนคร. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก [http://www.dusit.ac.th/
department/president_old/homenew/phraNakhon1.htm](http://www.dusit.ac.th/department/president_old/homenew/phraNakhon1.htm) ;

ขั้นตอนการออกแบบอินโฟกราฟิก. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก

www.fastcodesign.com/1670019/10-steps-to-designing-an-amazing-infographic

การออกแบบอินโฟกราฟิก. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก

<http://naldzgraphics.net/tips/infographics-designing-tips>

ครูจรงค์ เทศนา. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก <http://www.krujongrak.com>

10 เคล็ดลับทำอินโฟกราฟิกสุดเจ๋ง. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก

thumbsup.in.th/2013/08/10-rules-about-infographics

การออกแบบกราฟิก. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก [kissme-](http://kissme-arin.blogspot.com/2013/04/infographic.html)

arin.blogspot.com/2013/04/infographic.html

www.smashingmagazine.com/2011/10/14/the-dos-and-donts-of-infographic-design

ภาพอินโฟกราฟิก. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก

www.facebook.com/infographic.thailand

อินโฟกราฟิกประเทศไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก www.infographicthailand.com

โครงการจัดทำแผนที่แหล่งวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีชีวิต. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก

<http://livingculturalsites.com>

นิตยสารการตลาด Market Plus. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก www.marketplus.in.th

แหล่งรวมโปรโมท Fan Page ฟรี. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก www.socialpost.in.th

ชุมชนมุสลิมคลองบางลำภู. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก <http://www.alisuasaming.com>

สภาวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก

<http://www.bmccculture.com>

บรรณานุกรม (ต่อ)

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก

<http://kanchanapisek.or.th>

bangkokeventscalendars. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก

<http://bangkok.worldeventscalendars.com>

ขนมเบื้องแพรงนรา. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 57 จาก <http://www.bloggang.com>

วัดบวรนิเวศวิหาร. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 57 จาก <http://www.watbowon.org>

แหล่งการเรียนรู้ของชุมชนวัดสามพระยา. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 57 จาก

<http://www.l3nr.org/>

อมรวดี. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 57 จาก <http://xn--l3czgq1a6c.blogspot.com>

ใครว่าแค่การ-“แทงหยวก”-จะเป็นเรื่องกล้วยๆ. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 57

<http://news.thaipbs.or.th/content/>

วัฒนธรรมไทย(กลุ่มคนไทย-ไต) : ข้อมูลที่รอการรวบรวมจัดทำแผนที่ทางวัฒนธรรม. สืบค้นเมื่อ

วันที่ 20 กรกฎาคม 57 จาก <http://www.gotoknow.org>
การตลาดการท่องเที่ยว. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 57 จาก
<http://masterplan.andamanecotourism.com>
วัดราชนัดดาราม โลหะปราสาท-ปิดทองหนึ่งเดียวในโลก. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 57 จาก
<https://www.facebook.com>
ท่องเที่ยวเขตพระนคร. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 57 จาก <https://www.facebook.com>
แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครลำปาง. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 57 จาก
<http://lampangcitymap.com>
อาศิรา พนาราม. (2555). Infographic เทรนด์มาแรงในสังคม “เครือข่ายนิยม” สืบค้นเมื่อวันที่
 23 กรกฎาคม 57 จาก <http://www.tcdc.or.th>
เทศกาลละคร สวนสันติชัยปราการ. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 57 จาก
<http://www.bacc.or.th/event/Bangkok-Theatre-Festival-2014.html#page>
การจัดการท่องเที่ยวสร้างสรรค์เชิงวัฒนธรรม. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 57 จาก
<http://www.dasta.or.th>

การสัมภาษณ์

เพิ่มศักดิ์ ฟองสายชล. (7 มิถุนายน 2557). ตำแหน่ง กราฟิกดีไซน์. อิสระ. สัมภาษณ์.
 วรวิทย์ หิรัญมาศ. (12 พฤษภาคม 2557). ตำแหน่งข้าราชการบำนาญ. ผู้เชี่ยวชาญด้าน
 ศิลปวัฒนธรรมและงานช่างไทย. สัมภาษณ์.
 ประเมิน ไกรรส. (13 พฤษภาคม 2557). ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตพระนคร .
 สำนักงานเขตพระนคร. สัมภาษณ์.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

แบบสอบถาม

เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้แผนที่เชิงวัฒนธรรม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง: แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาข้อมูลในงานวิจัยเรื่อง การออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบคำถาม และขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 20-30 ปี
 31-40 ปี 41-60 ปี
 61 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพ นักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ
 ธุรกิจส่วนตัว รับจ้างทั่วไป
 อื่นๆ.....
4. ระดับการศึกษา ปวช./เทียบเท่า ปวส./เทียบเท่า
ปริญญาตรี ปริญญาโท
ปริญญาเอก อื่นๆ.....
5. ประเภทของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

All rights reserved

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและการรับรู้เกี่ยวกับแผนที่

ข้อความคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความพึงพอใจด้านการออกแบบ					
1.1 ความสวยงาม ความทันสมัย น่าสนใจ					
1.2 การจัดรูปแบบในแผนที่ต่อการอ่านและการใช้งาน					
1.3 ภาพประกอบมีความสวยงาม ชัดเจน					
1.4 สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในแผนที่สื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย					
1.5 สีเส้นในการออกแบบแผนที่มีความเหมาะสม					
1.6 สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน					
1.7 ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร อ่านได้ง่ายและสวยงาม					
1.8 ภาพกับเนื้อหา มีความสอดคล้องกัน และสามารถสื่อความหมายได้					
1.9 คำบรรยายในแผนที่น่าอ่านและน่าสนใจ					
1.10 ภาพรวมของความพึงพอใจด้านการออกแบบอยู่ในระดับใด					
2. ความพึงพอใจต่อเนื้อหา และรายละเอียด					
2.1 ภาพกับเนื้อหา มีความสอดคล้องกัน และสามารถสื่อความหมายได้					

2.2 ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล					
2.3 ความเหมาะสมของข้อมูลภายในแผนที่					
2.4 ปริมาณเนื้อหา มีเพียงพอกับความต้องการ					
2.5 การจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน มีความต่อเนื่อง อ่านแล้วเข้าใจ กรุณาเลือกระดับความพึงพอใจ					
2.4 ภาพรวมในคุณภาพของเนื้อหาและรายละเอียดใน แผนที่อยู่ในระดับใด					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ความพึงพอใจด้านประโยชน์และการนำไปใช้					
3.1 เนื้อหา มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน และสามารถรับรู้ ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพระนครศรี					
3.2 เป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์แหล่ง ท่องเที่ยวที่สำคัญในเขตพระนครศรี					
3.3 สามารถเป็นแหล่งความรู้ได้					
3.4 เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน					

Copyright © by Rajabhat University of Technology Rattanakosin

.....

All rights reserved

.....

ภาคผนวก ข
(แบบประเมินผลความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

แบบประเมินผลความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง การสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

.....
แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบการศึกษาข้อมูลงานวิจัย เรื่อง การออกแบบแผนที่เชิงวัฒนธรรม เขตพระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขอขอบคุณทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อนามสกุล.....
2. สถานที่ทำงาน.....
3. ประสบการณ์ 5-10 11-15 15ปี ขึ้นไป

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง
1. ความพึงพอใจด้านการออกแบบ			
1.1 ความสวยงาม ความทันสมัย น่าสนใจ			
1.2 การจัดรูปแบบในแผนที่ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน			
1.3 ภาพประกอบมีความสวยงาม ชัดเจน			
1.4 สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในแผนที่สื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย			
1.5 สีสันทันในการออกแบบแผนที่มีความเหมาะสม			
1.6 สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน			
1.7 ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร อ่านได้ง่ายและสวยงาม			
1.8 ภาพกับเนื้อหา มีความสอดคล้องกันและสามารถสื่อความหมายได้			
1.9 คำบรรยายในแผนที่น่าอ่านและน่าสนใจ			
1.10 ภาพรวมของความพึงพอใจด้านการออกแบบอยู่ในระดับใด			
2. ความพึงพอใจต่อเนื้อหา และรายละเอียด			
2.1 ภาพกับเนื้อหา มีความสอดคล้องกันและสามารถสื่อความหมายได้			
2.2 ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล			
2.3 ความเหมาะสมของข้อมูลภายในแผนที่			
2.4 ปริมาณเนื้อหา มีเพียงพอกับความต้องการ			
2.5 การจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน มีความต่อเนื่อง อ่านแล้วเข้าใจ กรุณาเลือกระดับความพึงพอใจ			
2.4 ภาพรวมในคุณภาพของเนื้อหาและรายละเอียดในแผนที่อยู่ในระดับใด			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ขอขอบคุณ
ศรีสุดา สงเคราะห์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

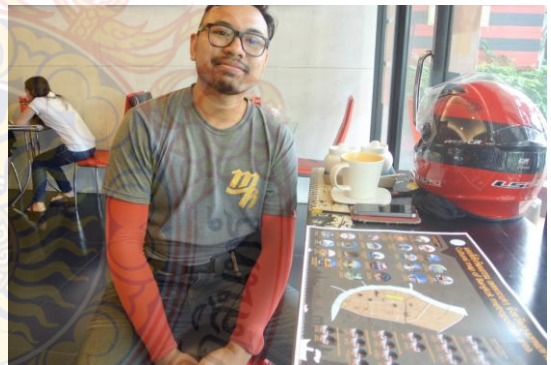
ภาคผนวก ค
(ประมวลภาพความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

ประมวลภาพความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ

ภาควิชา
(ประวัติผู้เชี่ยวชาญ)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

ประวัติผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ สกุล นายวรวิทย์ หิรัญมาศ

2. ตำแหน่งปัจจุบัน

- อาจารย์พิเศษวิทยาลัยเพาะช่าง
- บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมงานช่างหัตถศิลป์ไทยของราชบัณฑิตยสถาน

3. หน่วยงานที่สามารถติดต่อได้

- วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ 86 ถนน ศรีเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 โทร 02 6238790

4. ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ศษ.บ. แผนกวิชาหัตถศิลป์ 2518
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปวช.-ปวส. แผนกวิชาหัตถศิลป์ 2516
- มัธยมศึกษา โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย 2511

5. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

- หัตถศิลป์ ศิลปะประจำชาติ งานช่างไทย

6. ประสบการณ์

- ครูประกอบพิธีไหว้ครูช่างในสถาบันศิลปะต่างๆ
- ครูประกอบพิธีไหว้ครูช่างในสถาบันสิริกิติ์ โครงการศิลปาชีพ
- บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมงานช่างหัตถศิลป์ไทยของราชบัณฑิตยสถาน
- อาจารย์พิเศษ สอนวิชาศิลปะไทย ประวัติศาสตร์ศิลปะไทย คณะศิลปะประจำชาติ วิทยาลัยเพาะช่าง
- ช่างผู้ชำนาญงานช่างไทย “หัตถ์ชน”
- วิทยากรรับเชิญงานสาธิต “หัตถ์ชน” ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- ผู้อำนวยการสถาบันศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2551

- หัวหน้าคณะวิชาศิลปะประจำชาติ วิทยาลัยเพาะช่าง พ.ศ. 2544
- รับราชการครู ประจำแผนกวิชาหัตถศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง พ.ศ. 2519

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

ประวัติผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ สกุล

นายเพิ่มศักดิ์ ฟองสายชล (หนึ่ง)

2. ตำแหน่งปัจจุบัน

ประกอบอาชีพอิสระ รับออกแบบทั่วไป

3. ที่อยู่สามารถติดต่อได้

ที่อยู่ 494 ซอยเฉลิมสุข ถนนรัชดาภิเษก แขวงจันทระเกษม เขตจตุจักร กทม. 10900

4. ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง ศษ.บ. แผนกวิชาออกแบบพณิชยศิลป์-ศิลปะการถ่ายภาพ
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง แผนกวิชาออกแบบพณิชยศิลป์
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วอศ. เสาวภา แผนกวิชาจิตรศิลป์
- มัธยมศึกษา โรงเรียนรัตนานธิเบศร จ.นนทบุรี

5. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

Designer Events

6. ประสบการณ์

- งาน Prop ภาพยนตร์ และโฆษณา
- Display Designer บริษัทนำเข้า เสื้อผ้า Quicksilver, Roxy, Rip curl
- Designer Events ฝ่ายกิจกรรม บ.แปลน พับลิชซิ่ง จำกัด
- Designer บ. รักลูก เอ็ดดูเท็กซ์ รับออกแบบและจัดสร้างชุดนิทรรศการ ผลงาน
- พิพิธภัณฑ์เด็ก กทม.
- พิพิธภัณฑ์สิรินธร (ไดโนเสาร์ ภูเก็ต ข้าว)
- หอจดหมายเหตุ ร.๙ (คลองหลวง)
- ห้องสมุด กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- ห้องประวัติ ในหลวง ร.๙ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- พิพิธภัณฑ์ลูกปัด คลองท่อม จ.กระบี่
- พิพิธภัณฑ์กองทัพภาคที่ 4

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีสุดา สงเคราะห์
2. ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์
3. หน่วยงานที่สามารถติดต่อได้
วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ 86 ถนน ตรีเพชร
แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 โทร 02 6238790
E-mail srisuda@rmutr.ac.th และ sridamsuay@hotmail.com
4. ประวัติการศึกษา
ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีปทุม นศ.ม. สาขาวิชาการโฆษณา 2546
ปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ศษ.บ. แผนกวิชาพาณิชยศิลป์ 2532
5. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ
ออกแบบนิเทศศิลป์
6. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย
ออกแบบนิเทศศิลป์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Copyright © by Rajamangala University of Technology Rattanakosin

All rights reserved